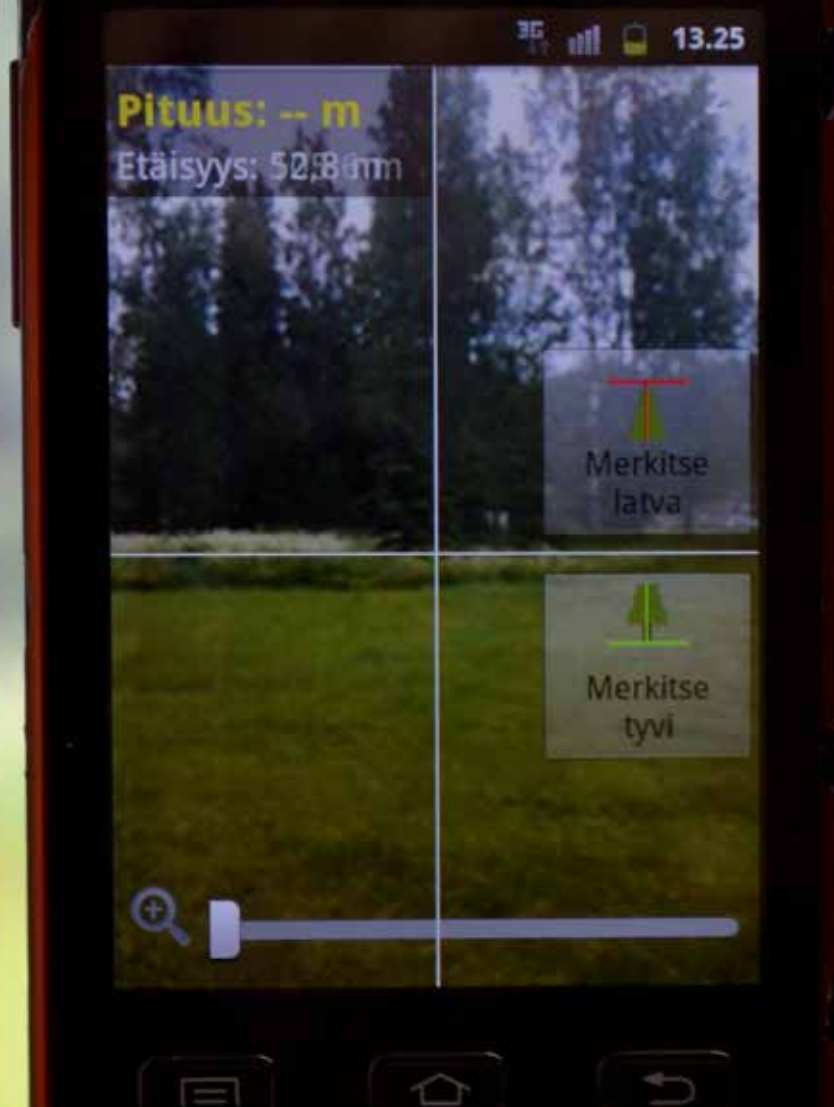

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi 2016

Riitta Kilpeläinen ja Eila Lautanen, TTS Työtehoseura

TTS:n julkaisuja 424

TTS Työtehoseura

www.tts.fi

TTS Työtehoseura

TTS Työtehoseura on vuonna 1924 perustettu valtakunnallinen koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatio, joka kouluttaa vuosittain noin 10 000 opiskelijaa eri alojen ammattilaisiksi. Koulustoiminnan lisäksi TTS Työtehoseura tutkii ja kehittää noin 100 vuosittaisen projektin avulla työmenetelmien tuottavuutta, toiminnallisia ratkaisuja ja energia- ja ekotehokkuutta.

www.tts.fi

Kannen kuva: Pertti Hourunranta

Päätoimittaja: Anna-Maija Kirkkari

Taitto: Kaija Laaksonen

Painopaikka: SP-Paino Oy, Nurmijärvi

TTS Työtehoseura, PL 5, 05201 Rajamäki

puh. 09 2904 1200

asiakaspalvelu@tts.fi

TTS:n julkaisuja 424

ISBN 978-951-788-436-5

ISSN 1799-2443

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi 2016

Riitta Kilpeläinen ja Eila Lautanen, TTS Työtehoseura

TTS:n julkaisuja 424

TTS Työtehoseura
PL 5 (Kiljavantie 6)
05201 RAJAMÄKI

TTS Työtehoseura

PL 5 (Kiljavantie 6)

05201 RAJAMÄKI

Julkaisusarja ja numero

TTS:n julkaisuja 424

Julkaisu aika

1/2017

Toimeksiantaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Tutkimuksen nimi

Metsäalan koulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi tutkinto-tasoisittain

Tekijä(t)

Riitta Kilpeläinen, Eila Lautanen

Julkaisun nimi

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi 2016

Tiivistelmä

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi 2016 -mittaus on vuodesta 2010 alkaneen kehitystyön tulos, jossa metsäalan oppimistuloksia käytetään koulutuksen tuloksellisuuden arviointiin.

Valmistumisvaiheen mittariston vakiinnuttaminen osaksi metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuuden arviointia oli tämän tutkimuksen keskeinen tavoite. Mittaristo pilotoitiin vuosina 2014–2015 Työtehoseura ry:n toteuttamassa ja Metsämiesten säätiön rahoittamassa metsätalousinsinöörikoulutuksen kehittämishankkeessa. Tässä maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa jatkohankkeessa kyseisen mittariston kohderyhmänä olivat vuosina 2011–2015 metsätalousinsinöörikoulutuksen suorittaneet henkilöt. Vastauksia saatiin riittävästi kaikista metsätalousinsinöörikoulutusta toteuttavista ammattikorkeakouluista (Hämeen, Mikkelin, Karelia, Lapin ja Tampereen ammattikorkeakoulut ja Novia Yrkeshögskolan).

Valmistumisvaiheen mittaristo sisältää arviointeja osaamisen eri osa-alueiden kehittymisestä koulutuksen aikana ja koulutuksen toteutuksesta. Lisäksi vastaajat arvioivat työllistymistään ja koulutuksen jälkeisiä urasuunnitelmiaan.

Kaikki ammattikorkeakoulut onnistuivat erittäin hyvin metsänhoito-osaamisen opettamisessa. Parannettavaa oli vastaajien mielestä metsäteiden rakentamisen, metsäojituksen sekä puukaupan opetuksessa. Alan substanssiosaamisen lisäksi kehittämistä vaativiksi osa-alueiksi nousivat talousosaaminen, myynti- ja markkinointiosaaminen, johtaminen sekä yleiset työelämätaidot.

Lisää työelämäyhteyksiä tarvitaan niin opetuksen sisältöihin kuin opetuksen toteutukseenkin. Työllistymisen edistäminen ei toteutunut parhaalla mahdollisella tavalla, vaan työelämäyhteyksien luominen jäi opiskelijan omalle vastuulle. Harjoittelujaksoilla on keskeinen merkitys opetuksen aikana hankittujen taitojen vahvistajana, ja niiden hyvään toteutukseen tulee kiinnittää huomiota.

Oppilaitosten väliset erot sekä opetuksen sisällöissä että toteutuksessa olivat suuria. Erot tulee saada tasaantumaan, jotta tasavertainen ja laadukas metsätalousinsinöörikoulutus olisi taattu kaikissa oppilaitoksissa. Valmistumisvaiheen mittariston tärkeänä tavoitteena on antaa kullekin oppilaitokselle eväitä oman toimintansa kehittämiseen, ja mittauksia tulee tehdä säännöllisesti kehittämistyötä silmällä pitäen.

Kokonaisuutena tutkimuksessa käytetty mittaristo osoittautui toimivaksi ja selkeäksi tavaksi kartoittaa metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottamaa osaamista ja kehittämistarpeita sekä laadullista työllistymistä.

Avainsanat

metsätalousinsinöörikoulutus, koulutuksen tuloksellisuus, oppimistulosten mittaaminen, työelämävastaavuus, laadullinen arviointi, työllistyvyys

ISBN

ISSN

Kieli

Sivuja

978-951-788-436-5

1799-2443

Suomi

75

SISÄLLYS

Alkusanat	4
Tiivistelmä.....	5
1 Tausta.....	6
2 Koulutuksen tuloksellisuus ja vaikuttavuus	7
3 Metsätalousinsinöörien valmistumisvaiheen mittauksen toteuttaminen.....	9
4 Kyselyn tulokset.....	10
4.1 Kyselyyn vastanneiden perustiedot	10
4.2 Osaamisen kehittyminen metsätalousinsinöörikoulutuksessa.....	12
4.3 Koulutuksen toteutuksen arvioiminen	22
4.4 Harjoittelun arviointi	26
4.5 Työllistyminen opintojen jälkeen.....	29
4.6 Metsäalan asiantuntijuus ja työura.....	34
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	37
5.1 Yhteenveto tuloksista	37
5.2 Mittariston arvioiminen	38
Lähteet.....	39
Liitekuviot.....	40
Liite 1 Kyselyn avoimet kommentit koulutuksen sisältöjen arvioinnista	52
Liite 2 Kyselyn avoimet kommentit koulutuksen toteutuksen arvioinnista.....	64

Alkusanat

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi 2016 -mittaus on vuodesta 2010 alkaneen kehitystyön tulos, jossa metsäalan oppimistuloksia käytetään koulutuksen tuloksellisuuden arviointiin.

Työ aloitettiin "Metsäalan korkea-asteen oppimistulokset ja työelämä"-hankkeessa (HY, UEF, 2010–2014; rahoittajana Metsämiesten Säätiö), jossa tämän julkaisun tekijät Riitta Kilpeläinen ja Eila Lautanen työskentelivät mm. mitaten ensimmäisen kerran vuonna 2011 metsäalan korkea-asteen (metsätalousinsinöörit ja metsätieteiden maisterit) koulutuksen tuottamia tuloksia.

Laatumittariston jatkokehitystyö on tehty "Metsäalan substanssiosaaminen nyt ja vuonna 2020" -tutkimuksessa (TTS 2012–2013; rahoittajana Metsämiesten Säätiö) sekä "Metsätalousinsinööri-koulutuksen toteutuksen, seurantarjestelmän ja työelämävastaavuuden"-kehittämishankkeessa (TTS 2014–2015; rahoittajana Metsämiesten Säätiö).

Maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella ja valvonnassa on metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuutta mittaava laatumittari saatettu valmiiksi osana Kansallisen Metsäohjelman strategista ohjelmaa: "Uudet työelämän ja koulutuksen yhteistyön toimintamallit" hankkeessa "Metsäalan koulutuksen tuottaman osaamisen ja työelämävastaavuuden laadullinen arviointi tutkintotasoin" (TTS, 2016–2017).

Tämä julkaisu muodostuu vuosina 2011–2015 metsätalousinsinööriksi valmistuneisiin kohdentuneen koulutuksen neljännen laatumittauksen tuloksista, joita on tarkasteltu myös oppilaitoskohtaisesti anonyymeinä. Tämä menettely siksi, että tällaisen laatumittauksen tavoite tulee olla koulutuksen kehittäminen oppilaitoksissa julkisen ranking-listan sijaan.

Vain kehittämällä metsäalan koulutusta laadukkaaksi ja vetovoimaiseksi huippuopetuksiksi Bolognan julistuksen (1999) hengessä saamme sinne hakeutumaan tulevaisuuden huippuosaajia, joita metsäala kipeästi tarvitsee. Tuottamalla hyvät, työelämävastaavuutta osoittavat oppimistulosarviointit lisäämme alan kiinnostavuutta koulutukseen hakeutuvien keskuudessa.

Esitämme parhaat kiitoksemme kaikille kehittämistyöhön sen eri vaiheissa osallistuneille henkilöille ja organisaatioille sekä metsätalousinsinöörikoulutusta toteuttaville ammattikorkeakouluille. Ilman laajaa ja sujuvaa yhteistyötä sekä Metsämiesten Säätiön ja Maa- ja metsätalousministeriön rahoitusta nämä tulokset eivät olisi käytettävissämme.

Rajamäellä tammikuussa 2017

Tekijät

Tiivistelmä

Valmistumisvaiheen mittariston vakiinnuttaminen osaksi metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuuden arviointia oli tämän tutkimuksen keskeinen tavoite. Mittaristo pilotoitiin vuosina 2014–2015 Työtehoseura ry:n toteuttamassa ja Metsämiesten säätiön rahoittamassa metsätalousinsinöörikoulutuksen kehittämishankkeessa. Tässä maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa jatkohankkeessa kyseisen mittariston kohderyhmänä olivat vuosina 2011–2015 metsätalousinsinöörikoulutuksen suorittaneet henkilöt (n=785). Mittaristo toteutettiin sähköisenä Webropol-kyselynä, ja siihen vastasi 255 henkilöä (vastausprosentti 32,5). Vastauksia saatiin kaikista metsätalousinsinöörikoulutusta toteuttavasta ammattikorkeakoulusta (Hämeen, Mikkelin, Karelia, Lapin ja Tampereen ammattikorkeakoulut ja Novia Yrkeshögskolan).

Valmistumisvaiheen mittaristo sisältää arvioiteja osaamisen eri alueiden kehittymisestä koulutuksen aikana ja koulutuksen toteutuksesta. Lisäksi vastaajat arvioivat työllistymistään ja koulutuksen jälkeisiä työurasuunnitelmiaan. Kaikki ammattikorkeakoulut onnistuivat erittäin hyvin metsänhoito-osaamisen opettamisessa (metsäekologia, metsäluonnonhoito, metsän uudistaminen ja metsänkasvatus). Parannettavaa oli vastaajien mielestä metsäteiden rakentamisen, metsäojituksen sekä puukaupan opettamisessa. Alan substanssiosaamisen ulkopuolelta kehittämistä vaativiksi osa-alueiksi nousivat talousosaaminen, johtaminen sekä yleiset työelämätaidot. Liiketoimintaosaaminen, markkinointi- ja myyntiosaaminen sekä yrittäjäyys vaativat kehittämistyötä oppilaitoksilta. Johtamisosaamista hankitaan lähinnä täydennyskoulutuksena, mutta tämän alueen opintoja olisi tarpeen tarjota myös osana tutkintokoulutusta. Yleisistä työelämässä tarvittavista taidoista erityisesti lainsäädäntöosaaminen, työterveyden ylläpitäminen ja työssä jaksaminen sekä työturvallisuus vaativat myös kehittämistä.

Lisää yhteyksiä työelämään tarvitaan niin opetuksen sisältöihin kuin opetuksen toteutukseenkin. Työllistymisen edistäminen ei toteutunut vastaajien arvioiden mukaan parhaalla mahdollisella tavalla, vaan harjoittelupaikkojen etsiminen ja työelämäyhteyksien luominen jäivät opiskelijan omalle vastuulle. Harjoittelujaksoilla on hyvin keskeinen merkitys opetuksen aikana hankittujen taitojen vahvistajana, ja niiden hyvään toteutukseen tulee kiinnittää huomiota.

Oppilaitosten väliset erot sekä opetuksen sisällöissä että toteutuksessa olivat suuria. Erot tulee saada tasaantumaan, jotta tasavertainen ja laadukas metsätalousinsinöörikoulutus olisi taattu kaikissa oppilaitoksissa. Valmistumisvaiheen mittariston tärkeänä tavoitteena on antaa kullekin oppilaitokselle eväitä oman toimintansa kehittämiseen, ja mittauksia tulee tehdä säännöllisesti kehittämistyötä silmällä pitäen.

Metsätalousinsinöörit työllistyvät yleisesti ottaen hyvin, mutta koulutusta vastaavaan työhön työllistymisessä esiintyy ongelmia. Hieman alle puolet vastaajista oli koulutusta vastaavassa työssä kyselyyn vastatessaan. Työllistyminen ei ollut yhteydessä oppimistuloksien laatuun tai oppilaitoksen onnistumiseen toiminnassaan. Valmistuneiden valmius muuttaa ja hakea työpaikkaa laajemmalta alueelta osoittautui hyvän osaamisen lisäksi tärkeäksi työllistymisessä.

Kokonaisuutena mittaristo osoittautui toimivaksi ja selkeäksi tavaksi kartoittaa metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottamaa osaamista ja kehittämistarpeita. Käytetty työllistymisen mittari tarjoaa yhden tavan lähestyä laadullista työllistymistä, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut yhdeksi korkeakouluille myönnettävän rahoituksen arviointikriteeriksi.

1 Tausta

Valmistumiskyselyn vakiinnuttaminen osaksi metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuuden arviointia on keskeinen tämän tutkimushankkeen tavoite. Hanke on jatkoa vuosina 2014–2015 Työtehoseura ry:n toteuttamalle Metsätalousinsinöörikoulutuksen toteutuksen, seurantajärjestelmän ja työelämävastaavuuden kehittämishankkeelle, jonka rahoittajana toimi Metsämiesten säätiö. Siinä luotiin ja pilotoitiin mittaristo arvioimaan metsätalousinsinöörien valmistumisvaiheen kokemuksia omasta osaamisestaan ja koulutuksen merkityksestä tämän osaamisen saavuttamisessa.

Ammattikorkeakouluilla on velvollisuus arvioida koulutustaan ja muuta toimintaansa ja niiden vaikuttavuutta sekä julkistaa järjestämänsä arvioinnin tulokset. Ammattikorkeakoulujen valtionrahoitus muodostuu laskennallisin perustein määräytyvästä perusrahoituksesta, joka jakautuu ammattikorkeakoulujen kesken pääosin laskennallisesti suoritteiden perusteella. Tuloksiin perustuvasta rahoituksesta 85 % määräytyy koulutuksen laskentakriteereiden perusteella ja 15 % tutkimus- ja kehittämistoiminnan laskentakriteereiden perusteella. (OKM 1.6.2016 nettisivut)

Vuonna 2014 annetussa asetuksessa (OKM 1457/2014) koulutuksen rahoitusosuuteen eniten vaikuttavia mittareita ovat suoritettujen tutkintojen määrä, lukuvuoden aikana vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden lukumäärä, tutkinnon suorittaneiden työllistymisen onnistuminen sekä valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn vastausten antamat tulokset. Käytössä oleva valtakunnallinen Ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalaute (AVOP) -kysely kartoittaa opiskelijoiden kokemuksia opintojen toteutuksen osalta. Se ei kuitenkaan sisällä opintoalakohtaisia arviointeja koulutuksen antamista substanssitaidoista. Näiden taitojen arvioiminen ja saatu palaute olisi tärkeää ammattikorkeakouluissa toteutettujen koulutusohjelmien sisällöllisessä kehittämisessä. Metsätalousinsinöörikoulutuksen valmistumisvaiheen kysely pyrkii osaltaan vastaamaan tähän alakohtaiseen koulutuksen kehittämistarpeeseen.

2 Koulutuksen tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Koulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnissa käytettävien mittarien tulisi ohjata toimintaa. Mittaamisella on suoria ja epäsuoria sekä tarkoituksellisia ja tahattomia ohjausvaikutuksia. Hyvän mittarin tulisi rajata selkeästi mitattava alue ja kohdentua tietylle aikavälille. Sen tulisi olla osuva ja mittaamisen toteuttamisen kustannusten mielekkäitä. Mittarin tuottaman tiedon tulee olla riittävän tarkkaa, jotta sen voidaan sanoa tuottavan tietoa mitattavasta kohteesta (validiteetti). Kerättävän tiedon tulee olla tarkkuuden lisäksi täysin verrattavaa kaikissa mittaushetkissä, jotta mittaus on luotettavaa (reliabiliteetti). Tämän lisäksi mittarin tulee perustua sellaiseen riittävän yksinkertaiseen laskentaan, että mittauksen kohteena olevat ja mitattavat ymmärtävät, mistä mittaustulokset kertovat ja kuinka mittaustulos on saatu aikaan. (Lyytinen, Hölttä, Kivistö, Kohtamäki, Mugabi & Pekkola 2015)

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia toteuttavat oppilaitokset osana oman toimintansa arviointia. Käytännöt arvioinnin toteuttamisessa, mittareiden sisällöt ja tarkkuus kuitenkin vaihtelevat oppilaitosten välillä. Erot ovat olleet erityisen suuria koulutuksen sisällöllisten osa-alueiden arvioimisessa. Ammattitaitoisille metsätalousinsinööreille on Suomessa kysyntää työmarkkinoilla jopa siinä määrin, että kysynnän ennakoidaan ylittävän tarjonnan lähivuosina (Strandström et al. 2015). Metsätalousinsinöörikoulutusta tarjoavien viiden suomenkielisen ja yhden ruotsinkielisen yksikön laadukas koulutustoiminta on hyvin keskeisellä sijalla metsäalan kehittämisessä ja osaavan työvoiman tarjoamisessa työmarkkinoille.

Yhtenäistä ammattikorkeakoulujen arvioinnin kehittämistyötä on tehty parin viimeisen vuoden aikana Ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalaute (AVOP) kyselyn avulla. Tässä kyselyssä on kattavasti kartoitettu yleisiä teemoja, kuten opetuksen käytännön järjestelyt, opintojen ohjaus, työharjoittelujen toteuttaminen ja opinnäytetyön ohjaaminen. Lokakuussa 2015 AVOP-kysely siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriön (myöhemmin OKM) hoidettavaksi ja kyselyn koontiraportit ovat saatavissa Opetushallituksen Vipunen -tietojärjestelmästä koulutusaloihin ja oppilaitoksiin. OKM:n kanta kyselyn kehitystilanteeseen on, että sitä voidaan edelleen kehittää ja ammattikorkeakoulukohtaisia kysymyksiä siihen lisätä. Se, mikä tästä valtakunnallisesta kyselystä puuttuu, ovat arvionnit koulutuksessa hankittujen yleisten ja ammattialakohtaisten taitojen tasosta.

Metsätalousinsinöörikoulutuksen valmistumisvaiheen kyselyn kehittämistyöhön osallistui laaja joukko työelämän edustajia. Mukana oli työnantajien edustajia niin metsäteollisuudesta kuin Suomen Sahoista, MTK:sta ja Metsänhoitoyhdistyksestä sekä oppilaitoksista. Kehittämistyössä hyödynnettiin oppilaitoksissa jo käytössä olevia seurantarjestelmien sisältöjä sekä aikaisempia koulutuksen tuloksellisuuden arviointiin liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä (mm. Aarresaari-kyselyt, Kilpeläinen & Lautanen 2013, 2014).

Tutkimuksissa on nostettu esille, että pelkästään koulutukseen vaikuttamalla ja sitä kautta koulutuksen suorittaneiden osaamisen tasoa nostamalla ei voida nostaa oppilaitoksista valmistuneiden työllistävyyttä (Harvey 2001; Tuominen 2013). Tärkeää on huomata, että kaikkiin yksilön työllistymisen kannalta tärkeisiin ominaisuuksiin ja mieltymyksiin ei voida koulutuksella vaikuttaa, ja lisäksi työmarkkinat toimivat oman logiikkansa ja dynamiikkansa mukaan. Koulutuksen tuloksellisuuden arviointi tulisi tehdä yhteistyössä työmarkkinoiden toimijoiden kanssa, jotta arvioinnin kohteena olisi myös työmarkkinoiden näkökulmasta tärkeitä teemoja. Tulevaisuuden osaamistarpeille tulisi myös varata sijaa arvioinnissa. Metsäalan viimeaikainen kehitys on ollut niin nopeaa, että vielä 2010-luvun alussa tulevaisuuden tarpeina näkyneet osa-alueet ovat jo nyt osa ammattien arkipäivää (mm. digitalisoitumisen myötä tapahtunut kehitys) (Kilpeläinen & Lautanen 2016).

Metsäalan tulevaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että aloituspaikkoja on riittävästi ja oikeassa suhteessa eri koulutusasteilla tarjolla oleviin työpaikkoihin. Tämän lisäksi koulutuksen tulee olla laadukasta ja tarjota eväitä jatkuvaan työssä kehittymiseen ja oman työn kehittämiseen, jotta opinnot aloittaneet vievät opintonsa läpi, valmistuvat ammattiin ja työllistyvät koulutusta vastaaviin työtehtäviin (vrt. Väisänen, Siekkinen & Aittola 2015). Laadukas koulutus varmistaa, että hakijamäärät pysyvät tarpeeksi suurina. Väisänen et al. (2015) toteavat, että luotettava koulutuksen ja työtehtävien vastaavuuden arviointi edellyttää, että arviointia tehdään useamman erilaisen mittarin avulla (mm. tason vastaavuus, sisällöllinen vastaavuus, työssä tarvittavat osaamisvaatimukset). Laadullisen koulutuksen jälkeisen työmarkkinoille sijoittumisen arvioiminen edellyttää paremmin keskenään vertailtavissa olevien mittareiden kehittämistä, alakohtaisten erojen huomioimista ja työn ulkopuolisten tekijöiden (koulutuksesta valmistuneiden arvot ja intressit) huomioon ottamista työllistymisen selittäjinä.

3 Metsätalousinsinöörien valmistumisvaiheen mittauksen toteuttaminen

Tässä raportissa analysoitavan aineiston kohderyhmänä olivat vuosina 2011–2015 metsätalousinsinöörin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt. Kaikista metsätalousinsinöörikoulutusta toteuttavista ammattikorkeakouluista (Hämeen amk, Karelia-amk, Lapin amk, Mikkelin amk, Tampereen amk ja Yrkeshögskolan Novia) pyydettiin nimelistat ko. aikavälillä metsätalousinsinööriksi valmistuneista henkilöistä (n=822). Näille henkilöille haettiin Väestötietokeskuksesta ajan tasalla olevat osoitetiedot (n=785). Osoitetietoja ei voitu luovuttaa sellaisille henkilöille, jotka ovat luovuttamisen kieltäneet (32 henkilöä) tai joiden tiedoissa oli muita puutteita (5 henkilöä). Taulukossa 1 on kuvattu tutkimuksen aineistoa oppilaitoksittain. Eniten puuttuvia osoitetietoja oli Karelia-ammattikorkeakoulusta valmistuneilla (6,9 % oppilaitoksesta valmistuneista, 12 henkilöä) ja vähiten Novia Yrkeshögskolanista valmistuneilla (tiedot saatiin kaikilta). Vuosina 2011–2015 valmistuneista metsätalousinsinööreistä 24 % oli naisia ja 76 % miehiä. Naisten osuus valmistuneissa oli suurin Hämeen ja Lapin ammattikorkeakouluissa (30 %) ja pienin Novia Yrkeshögskolanista valmistuneissa (5 %).

Taulukko 1. Kyselyn kohderyhmä ja vastaajat oppilaitoksittain

Oppilaitos	Valmistuneet		Kysely lähetetty		Kyselyyn vastanneet	
	n	%	n	%	n	%
Hämeen amk	139	16,9	134	17,0	47	18,4
Karelia amk	175	21,3	163	20,8	59	23,1
Lapin amk	150	18,2	143	18,2	50	19,6
Mikkelin amk	192	23,4	185	23,6	48	18,8
Novia Yrkeshögskolan	39	4,7	39	5,0	12	4,7
Tampereen amk	127	15,5	121	15,4	39	15,3
Yhteensä	822	100	785	100	255	100

Kysely toteutettiin sähköisenä webropol-järjestelmän avulla. Kyselyn saatekirje ja linkki kyselyyn postitettiin elokuun alussa 2016 ja muistutuskirje elokuun puolivälissä 2016. Kyselyn vastausprosentti oli 32,5, mitä voidaan pitää varsin hyvänä. Kyselyyn vastanneiden jakauma noudattaa varsin hyvin valmistuneiden jakaumaa oppilaitoksittain.

4 Kyselyn tulokset

4.1 Kyselyyn vastanneiden perustiedot

Kyselyyn vastanneista 79 % suoritti metsätalousinsinöörikoulutuksen päiväopintoina ja 21 % monimuoto-opintoina. Eniten vastaajia oli vuonna 2015 valmistuneissa (23 %). Miehiä vastaajista oli kolme neljäsosaa. Koko kyselyaineiston iän keskiarvo oli 32,46 vuotta (päiväopintoina suorittaneiden 28,69 vuotta, monimuoto-opiskelijoiden 46,83 vuotta). Kyselyyn vastaajia oli varsin tasaisesti eri oppilaitoksista, eniten Karelia-ammattikorkeakoulusta (taulukko 2).

Päiväopintoina metsätalousinsinöörikoulutuksen suorittaneilla oli enimmäkseen taustakoulutuksenaan ylioppilastutkinto (72 %). Monimuoto-opiskelijoilla yleisin tausta oli ammatillinen perustutkinto tai ammattitutkinto, tosin varsin monella oli useampia tutkintoja suoritettuna (esimerkiksi lukion lisäksi ammatillinen perustutkinto, ammatillisen tutkinnon lisäksi ammattitutkinto tai opistoasteen tutkinto). Päiväopintoina opiskelleilla ei suurimmalla osalla ollut mitään aiempaa metsäalan tutkintoa suoritettuna (90 %), kun taas monimuoto-opiskelijoista kahdella kolmasosalla oli jokin metsäalan aiempi koulutus suoritettuna (yleisimpiä metsurin tai metsäkoneenkuljettajan perustutkinnot, metsämestarin erikoisammattitutkinto, metsäkoneasentajan tutkinto sekä opettajan tutkinto metsäalalta).

Tuloksia esiteltäessä kyselyn aihealueita nostetaan esille sekä suorien jakaumien että keskiarvojen vertailuina. Kyselyn aihealueita käydään läpi pääasiassa opiskelijaryhmien (päiväopiskelijat ja monimuoto-opiskelijat) välisenä vertailuna, mutta myös merkittävät oppilaitoskohtaiset erot nostetaan esille. Tässä raportoinnissa oppilaitoksista käytetään kirjainsymboleja nimien sijaan. Muuttujien välisiä yhteyksiä ja tilastollista merkitsevyyttä ($p < .001$) tarkasteltiin khiin neliötestillä. Ryhmien välisiä eroja on tarkasteltu keskiarvoja vertailemalla yksisuuntaisella varianssianalyysillä.

Taulukko 2. Kyselyyn vastanneiden perustiedot

	Päiväopiskelijat		Monimuoto-opiskelijat		Kaikki	
	n	%	n	%	n	%
Ikä						
Alle 30-vuotiaat	149	73,8	1	1,9	150	58,8
30 - 49 -vuotiaat	53	26,2	26	49,1	79	31,0
Yli 50-vuotiaat	0	0,0	26	49,1	26	10,2
Sukupuoli						
Nainen	51	25,2	14	26,4	65	25,5
Mies	151	74,8	39	73,6	190	74,5
Valmistumisvuosi						
2011	36	17,8	11	20,8	47	18,4
2012	48	23,8	9	17,0	57	22,4
2013	37	18,3	9	17,0	46	18,0
2014	34	16,8	12	22,6	46	18,0
2015	47	23,3	12	22,6	59	23,2
Oppilaitos						
Hämeen ammattikorkeakoulu	41	20,3	6	11,3	47	18,4
Karelia-ammattikorkeakoulu	44	21,8	15	28,3	59	23,1
Lapin ammattikorkeakoulu	38	18,8	12	22,6	50	19,6
Mikkelin ammattikorkeakoulu	42	20,8	6	11,3	48	18,8
Yrkeshögskolan Novia	11	5,4	1	1,9	12	4,7
Tampereen ammattikorkeakoulu	26	12,9	13	24,5	39	15,3
Aikaisempi koulutus						
Yo-tutkinto/lukio	145	71,8	3	5,7	148	58,0
Ammatillinen pt/ammattitutkinto	33	16,3	14	26,4	47	18,4
Yo-tutkinto sekä ammatillinen pt/amat- titutkinto	4	2,0	2	3,8	6	2,4
Opistoasteen tai ammatillisen korkea-as- teen tutkinto	0	0,0	13	24,5	13	5,1
Korkeakoulututkinto (AMK tai yliopisto)	4	2,0	3	5,7	7	2,7
Useampi tutkinto	16	7,9	18	34,0	34	13,3
Aikaisempi metsäalan koulutus						
Metsäalan pt: metsuri/metsäluonnon- hoitaja	9	4,5	5	9,4	14	5,5
Metsäalan pt: metsäkoneenkuljettaja	5	2,5	7	13,2	12	4,7
Metsätalousteknikko	0	0,0	2	3,8	2	0,8
Ulkomailla suoritettu metsäalan tutkinto	0	0,0	1	1,9	1	0,4
Muu metsäalan tutkinto	3	1,5	3	5,7	6	2,4
Metsätalousinsinööri	1	0,5	4	7,5	5	2,0
Useampi tutkinto	3	1,5	13	24,5	16	6,3
Ei metsäalan tutkintoa	181	89,5	18	34,0	199	78,0
Yhteensä	202	79,2	53	20,8	255	100

Metsätalousinsinööriksi valmistuneiden alueellista sijoittumista vuonna 2016 kuvataan taulukossa 3. Karelia ammattikorkeakoulusta, Lapin ammattikorkeakoulusta ja Tampereen ammattikorkeakoulusta valmistuneista yli 40 % sijoittui oppilaitoksen sijaintimaakuntaan. Hämeen ammattikorkeakoulusta valmistuneet sijoittuivat tasaisesti Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan maakuntiin, Mikkelin ammattikorkeakoulusta valmistuneista puolestaan Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen maakuntiin. Novia yrkeshögskolanista valmistuneista yli puolet sijoittui Uudenmaan maakuntaan.

Taulukko 3. Vuosina 2011–2015 metsätalousinsinööriksi valmistuneiden asuinmaakunta vuonna 2016 (%) (Lähde: Väestörekisterikeskus)

Maakunta	Hamk	Karelia	Lapin amk	Mamk	Novia	Tamk
Ahvenanmaa	0,0	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0
Etelä-Karjala	1,4	1,7	0,0	4,8	0,0	2,4
Etelä-Pohjanmaa	0,7	0,0	1,3	0,0	0,0	2,4
Etelä-Savo	5,1	8,6	0,0	26,6	2,6	0,8
Kainuu	0,0	6,3	4,0	1,6	0,0	0,8
Kanta-Häme	22,3	0,0	0,7	1,6	0,0	4,7
Keski-Pohjanmaa	0,0	0,0	0,0	1,6	2,6	0,8
Keski-Suomi	6,5	1,7	4,0	14,1	0,0	13,3
Kymenlaakso	1,4	0,6	0,0	3,6	0,0	0,0
Lappi	0,7	1,7	48,0	2,0	0,0	0,8
Pirkanmaa	11,5	2,9	2,7	4,2	0,0	42,5
Pohjanmaa	0,0	0,0	0,0	0,0	28,1	0,0
Pohjois-Karjala	1,4	51,4	0,7	4,2	0,0	0,0
Pohjois-Pohjanmaa	2,9	5,7	31,3	8,3	0,0	4,7
Pohjois-Savo	1,4	12,0	2,0	20,8	0,0	0,8
Päijät-Häme	18,7	2,3	0,7	2,0	0,0	0,0
Satakunta	5,1	0,6	0,0	1,0	0,0	8,7
Uusimaa	13,7	1,0	2,0	2,6	53,8	7,9
Varsinais-Suomi	6,5	0,6	1,3	1,0	7,7	3,1
Ulkomaat	0,7	0,6	0,0	0,0	2,6	1,6
Tuntematon	0,0	2,3	1,3	0,0	0,0	4,7
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

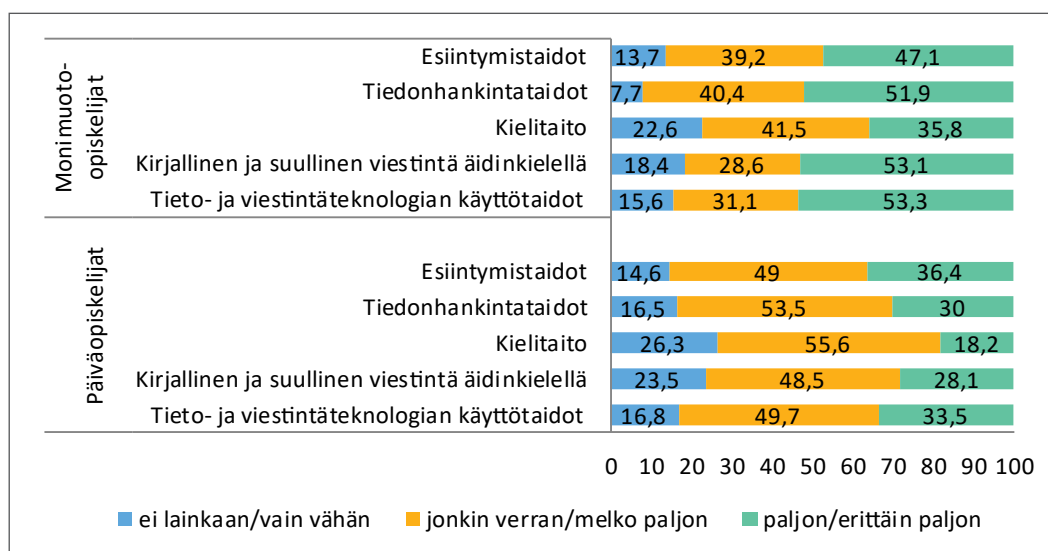
4.2 Osaamisen kehittyminen metsätalousinsinöörikoulutuksessa

Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan, miten 43 osaamisalueen osaaminen oli kehittynyt metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana. Arviointi tapahtui asteikolla 1= ei lainkaan - 6=erittäin paljon. Mikäli vastaaja ei ollut jonkin osaamisalueen opintoja suorittanut, oli mahdollista valita vaihtoehto 'en ole suorittanut tämän osaamisalueen opintoja'. Osaamisalueet oli ryhmitelty seitsemään kokonaisuuteen: tietotekniikka- ja viestintäosaaminen, talous- ja hallinto-osaaminen, johtamistaidot, metsänhoito, puunhankinta ja -korjuu, metsäsuunnittelu ja inventointi sekä yleiset työelämätaidot.

Vastaajia pyydettiin myös perustelemaan antamiaan arvioita avoimessa kysymyksessä. Oman arvionsa antoi 239 vastaajaa (94 %). Vastauksista suurin osa (71 %) oli varsin yleisiä arviointeja

opetuksen sisällön laadusta, opettajien käyttämistä opetusmateriaaleista, opetuksen työelämävastaavuudesta tai yleisemmästä tyytyväisyydestä tai tyytymättömyydestä suoritettuun koulutukseen. Reilu viidesosa esitti mielipiteitä metsäalan substanssitaiteiden karttumisesta, ja kahdeksan prosenttia nosti esille muut metsätalousinsinööriopintoihin sisältyneet opinnot (mm. talous, vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaidot). Näitä sanallisia kommentteja esitellään analyysin yhteydessä ja ne löytyvät myös liitteenä raportin lopusta.

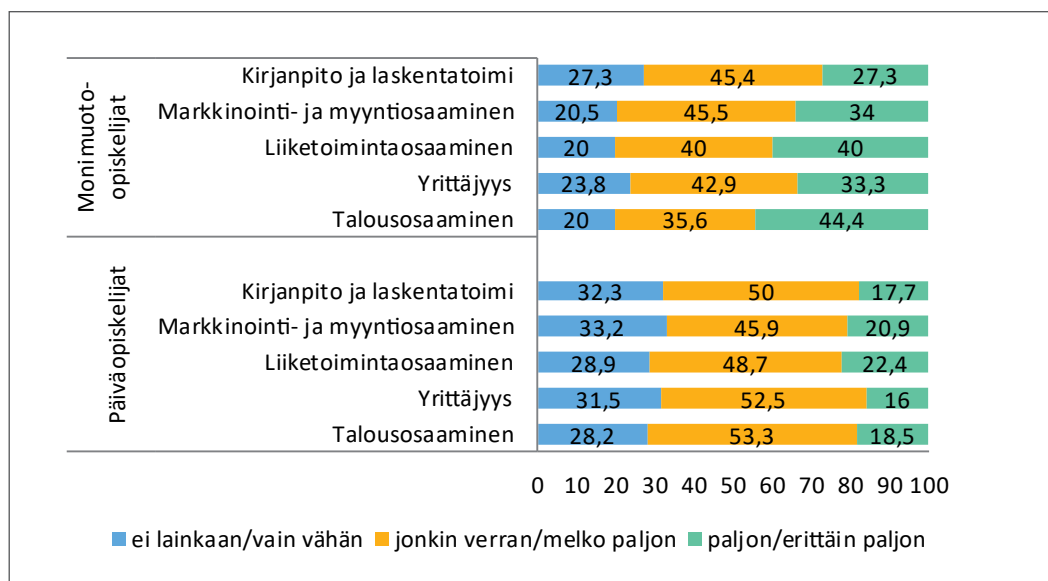
Monimuoto-opiskelijat kokivat tietotekniikka- ja viestintäosaamisensa kehittyneen enemmän kuin päiväopiskelijat. Eniten uutta osaamista monimuoto-opiskelijoille karttui tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoihin, kirjalliseen ja suulliseen viestintään sekä tiedonhankintataitoihin. Päiväopiskelijat kokivat saaneensa eniten uutta osaamista esiintymistaitoihin sekä tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoihin (kuvio 1).

Kuvio 1. Tietotekniikka- ja viestintäosaamisen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

Osa vastaajista koki, että ns. yleisaineita (matematiikkaa, äidinkieltä ja vieraita kieliä) opiskeltiin jopa liikaa, tai ainakin painotukset niissä olivat työelämälle vieraita: "Opetuksessa merkittävän suuri osa oli käytännön työelämän kannalta epäolennaisia yleissivistäviä aineita, joissa vaadittava osaaminen oli hankittu viimeistään lukiossa. Ammattiaineet ja käytäntö jäivät pahasti paitsioon".

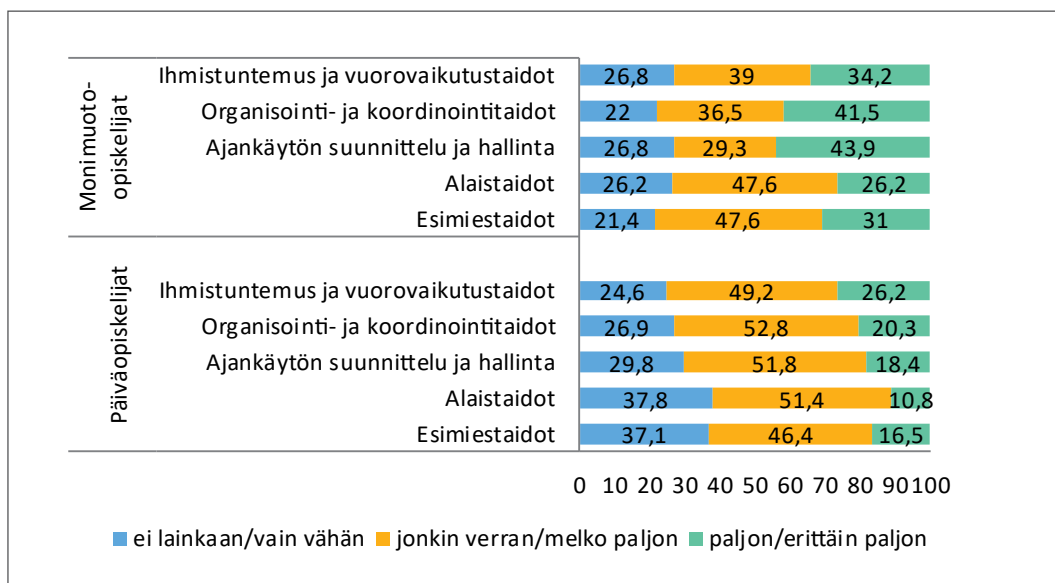
Myös talous- ja hallinto-osaamisen osalta monimuoto-opiskelijat kokivat opintojensa aikana oppineensa enemmän kuin päiväopiskelijat (kuvio 2). Päiväopiskelijoille eniten uutta osaamista karttui liiketoimintaosaamisesta sekä markkinointi- ja myyntiosaamisesta ja monimuoto-opiskelijoille yleisemmästä talousosaamisesta. Sekä monimuoto-opiskelijoilla että päiväopintoina opintonsa suorittaneilla arviot tämän osa-alueen kehittymisestä jäivät heikommiksi kuin tietotekniikka- ja viestintäosaamisen tai metsäalan substanssiosaamisen kehittymisestä.

Kuvio 2. Talous- ja hallinto-osaamisen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

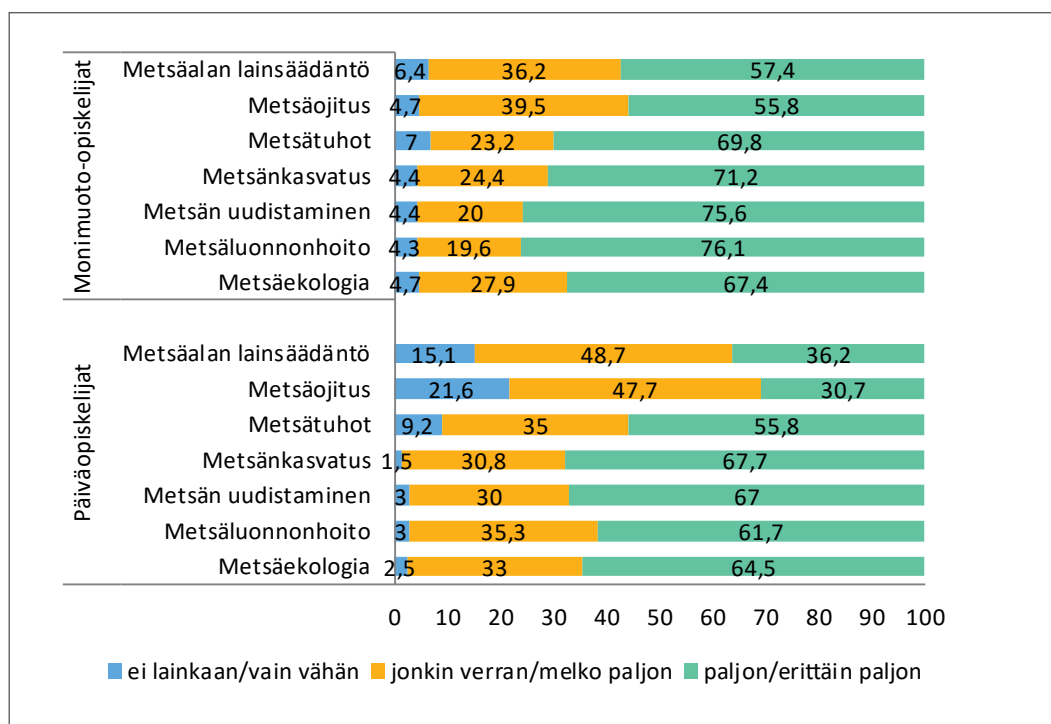
Koulutuksessa tulisi vastaajien mielestä olla enemmän yrittäjyyteen, markkinointiin ja myyntiin liittyviä opintoja. Näiden taitojen tarpeellisuus oli viimeistään metsäalalla työskennellessä nous-
sut esille: "Talous ja hallinto sekä yrittäjyys sisällöltään erittäin heikkoja", "metsäverotuksen roo-
lia voisi kehittää isommaksi opetuksessa", "opinnoista puuttui työelämälähtöisyys siltä osin, että
myyntiä ja markkinointi tulisi lisätä", "maa- ja metsäomaisuuden hoidossa olisi voinut olla enem-
minkin metsäpuolen tila-arvioita ja sukupolvenvaihdoksia koskevia asioita", "markkinointia olisi
pitänyt opettaa enemmän asiakkaan kohtaamisen kannalta", "myyntitaitojen kehittämistä saisi
olla enemmän", "yrittäjyys perusopinnoissa sivuutettiin lähes täysin" ja "yrittäjyys ja liiketoiminta-
osaaminen oli hyvin heikossa asemassa koulutuksessa".

Talous- ja hallinto-osaamista vähemmän osaamista koulutuksen aikana kokivat päiväopintoi-
na opintonsa suorittaneet saaneensa johtamistaidoista. Eniten uutta osaamista tälle ryhmälle
karttui ihmistuntemuksesta ja vuorovaikutustaidoista. Monimuoto-opiskelijoiden arviot tämän
osaamisalueen taitojen karttumisesta olivat positiivisempia, ja eniten uutta osaamista karttui
ajankäytön suunnittelusta ja hallinnasta sekä organisointi- ja koordinoitaitaidoista (kuvio 3).
Avoimessa kysymyksessä arviota tämän osa-alueen kehittymisestä kommentoitiin mm. esimies-
ja asiakaspalvelutaitojen vähäisellä osuudella opintojen aikana: "Esimiestaidot ja vuorovaikutus-
taidot asiakkaiden kanssa jäivät käytännössä kokonaan opetuksen ulkopuolelle", "asiakaspalve-
lu sekä vuorovaikutustaidot tulisi nostaa tärkeämmälle sijalle" sekä "koulutuksessa olisi pitänyt
huomioida enemmän esiintymistaitoja, ihmisen kohtaamista, vaativien asiakkaiden käsittelyä
jne.". Asiakaspalvelutaitojen yhteys myynti- ja markkinointityöhön tai laajemmin metsäalan subs-
tanssiosaamiseen nostettiin myös kommentoissa esille, ja todellisia työelämän tilanteita pitäisi
nykyistä enemmän ottaa opetuksessa esille.

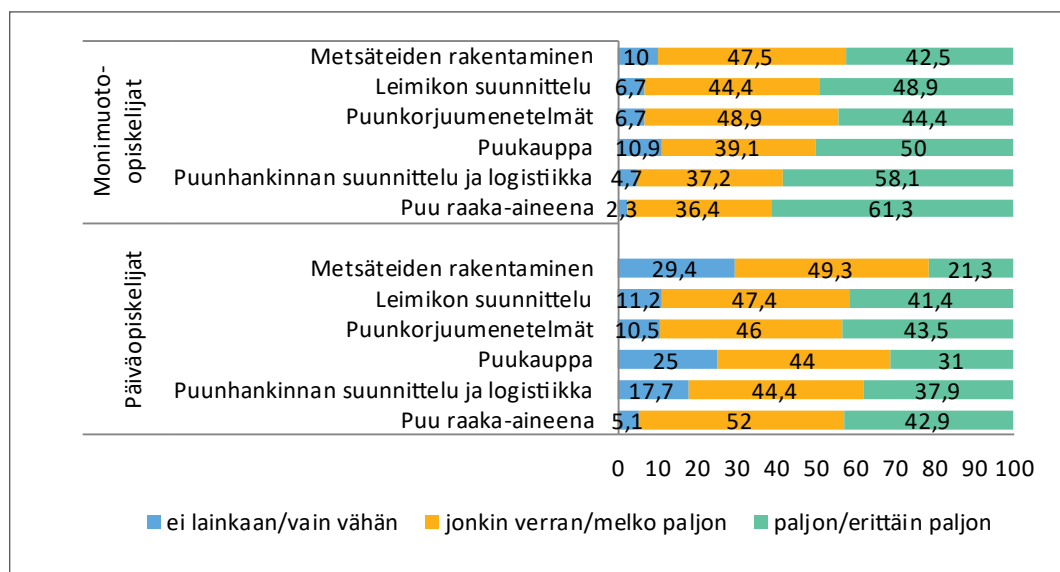
Kuvio 3. Johtamistaitojen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

Metsänhoitoon liittyvää osaamista kokivat sekä monimuoto- että päiväopintoina opintonsa suorittaneet saaneensa koulutuksen aikana paljon. Tästä kertovat päiväopintoina opintonsa suorittaneiden vastaajien arviot: "Luonnonhoito, metsälakikohteet, monimuotoisuus ja metsäekologia opetettiin erittäin hyvin ja opin paljon", "man fick en bred inblick över hela skogssektorn" sekä "varsinainen metsäosaaminen kasvoi hurjasti ja metsäopetus oli erinomaista". Heikoimmin opintojen aikana kehittyneitä osa-alueita olivat metsäojitus ja metsäalan lainsäädäntöosaaminen (kuvio 4).

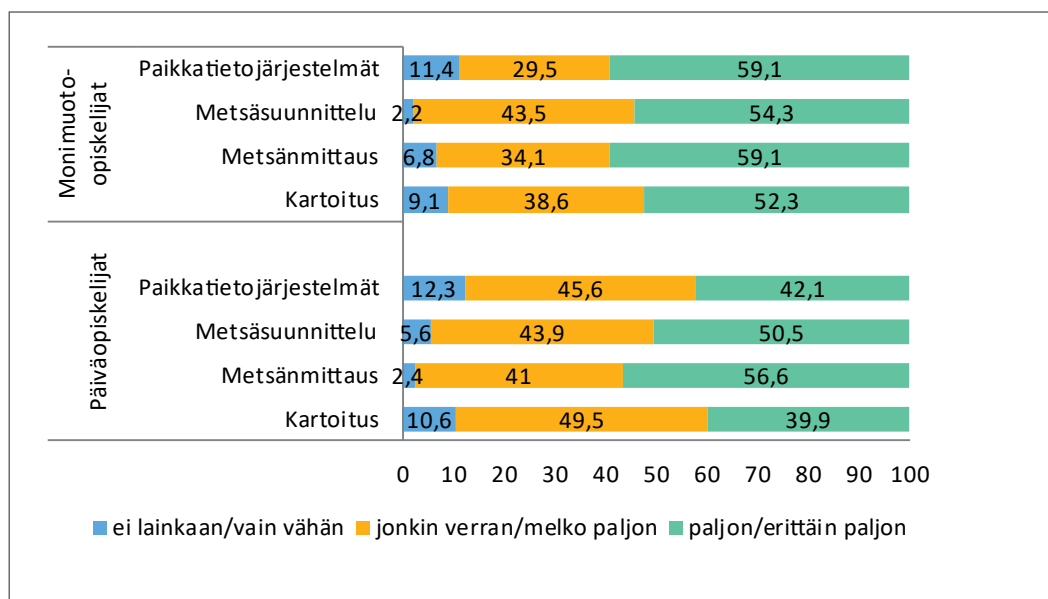
Kuvio 4. Metsänhoito-osaamisen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

Puunhankinta- ja -korjuuosaaminen eivät kehittyneet aivan yhtä paljon koulutuksen aikana kuin metsänhoito-osaaminen (kuvio 5). Parhaiten päiväopintoina opintonsa suorittaneet kokivat kehittyneen puunkorjuumenetelmäosaamisen, monimuoto-opiskelijat puolestaan puun käyttämisen raaka-aineena. Heikointen osaaminen kehittyi sekä päivä- että monimuoto-opiskelijoiden mielestä metsäteiden rakentamisessa. Puutteita ja korjauskehdotuksia nousi tästä osa-alueesta esille myös avoimissa vastauksissa: ”Puronvarsia ja kasveja tunnistettiin kyllästymiseen asti, mutta esimerkiksi metsäteiden tekoon ei käytetty aikaa ollenkaan.” ja ”metsäojia ja -teitä käsiteltiin puoli päivää, yhteensä!”, ”tärkeisiin puunhankintaan liittyviin taitoihin perehdyttiin liian vähän”, ”esimerkiksi puunostossa tarvittava myyntihenkisyys kaipaisi lisävalmennusta”, ”puukauppaan liittyviä asioita ja asiakastilanteita käytiin läpi heikosti”, ”puunostajan työpaikkoja tuntuu olevan metsätalousinsinööreille tarjolla, mutta koulutus ei ole antanut riittäviä valmiuksia kyseisiin tehtäviin” sekä ”puunkorjuu ja logistiikka työllistää paljon metsätalousinsinöörejä, mutta niitä osa-alueita käsiteltiin yllättävän vähän”.

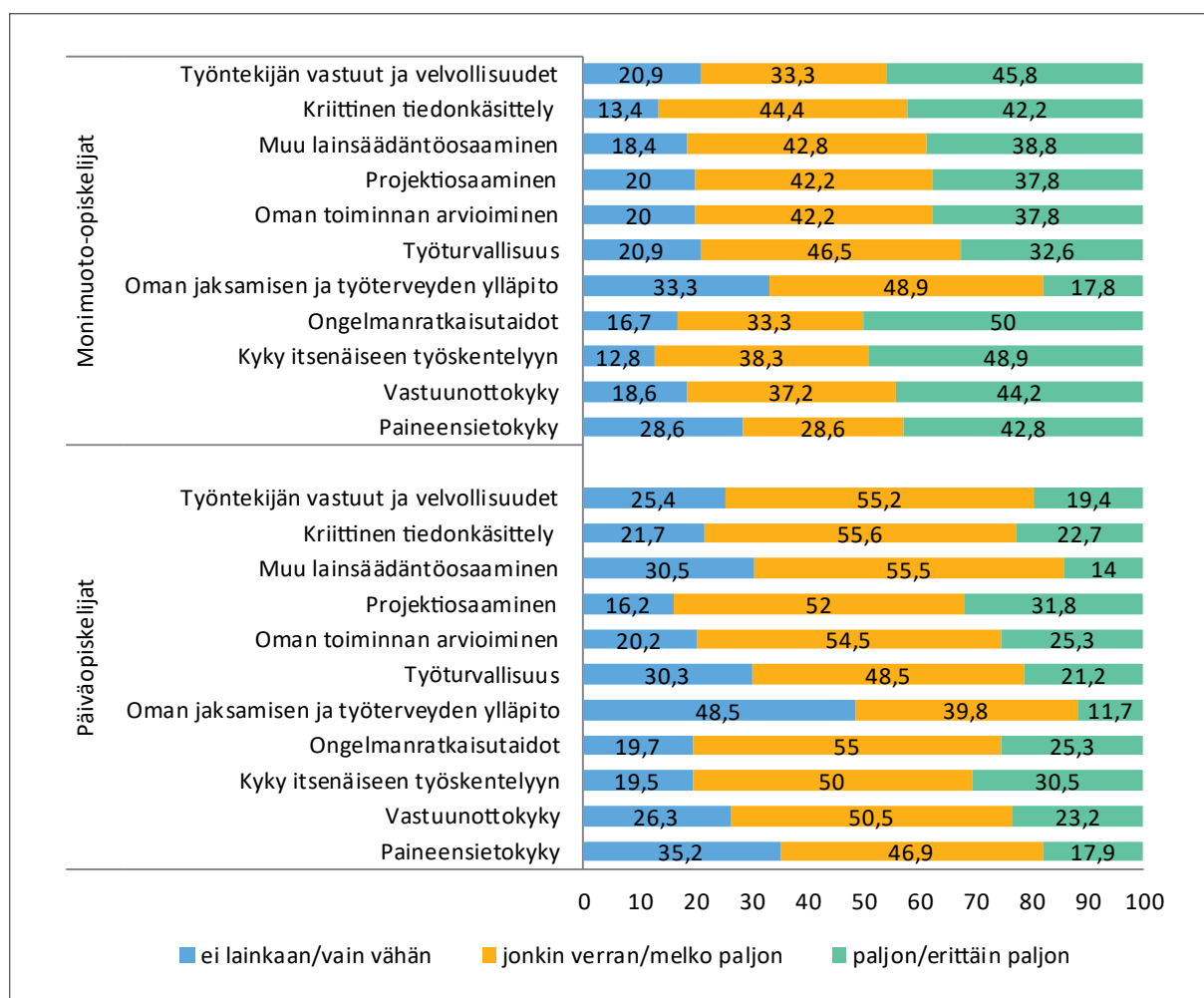
Kuvio 5. Puunhankinta- ja -korjuuosaamisen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

Metsäsuunnittelu- ja -inventointiosaaminen kehittyivät sekä päiväopiskelijoiden että monimuoto-opiskelijoiden mielestä hyvin koulutuksen aikana. Vähiten uutta osaamista sekä päiväopiskelijoiden että monimuoto-opiskelijoiden kartoitukseen liittyvistä taidoista (kuvio 6). Myös metsänmittaukseen ja metsäsuunnittelun osaamiseen koettiin jääneen puutteita, ”opetus jäi vähemmälle kuin odotin nykyaikaisin laittein”, ”opinnoissa käsiteltiin liian vähän metsäammattilaisen perustaitoja kuten metsänmittaus, leimikon suunnittelu ja puunkorjuu; näitä perusasioita pitäisi käydä ja kerrata koko opintojen ajan mielellään yhteydessä työelämän kanssa” sekä ”metsäsuunnittelu- ja -inventointi olisi vaatinut enemmän käytännön harjoittelua”.

Kuvio 6. Metsäsuunnittelu- ja -inventointiosaamisen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

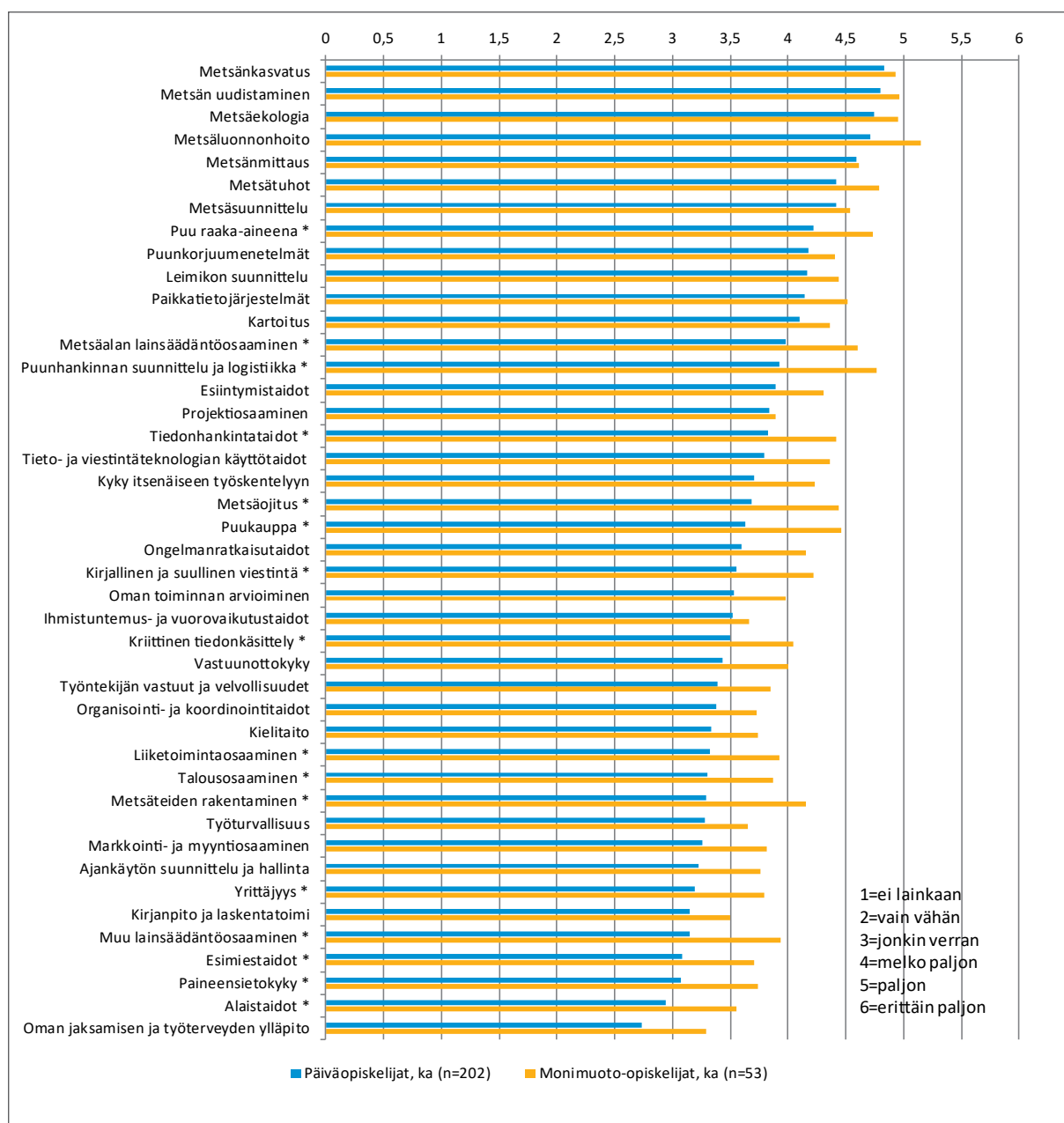
Yleisiin työelämätaitoihin päiväopiskelijat kokivat saaneensa eniten uusia taitoja projektiosaamisesta. Heikoiten kehittyneitä alueita olivat paineensietokyky, oman jaksamisen ja työterveyden ylläpitäminen, työntekijän vastuut ja velvollisuudet sekä muu työelämässä tarvittava lainsäädäntöosaaminen (kuvio 7). Myös monimuoto-opiskelijat kokivat, että oman terveyden ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvää osaamista karttui opintojen aikana varsin vähän. Uutta osaamista tälle ryhmälle kertyi erityisesti ongelmanratkaisutaitoihin sekä itsenäisen työskentelyn taitoihin.

Kuvio 7. Yleisten työelämätaitojen kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (%)

Päiväopintoina opintonsa suorittaneet kokivat vapaavalintaiset opinnot ongelmallisina. Niiden sisällöt eivät vastaajien kokemuksen mukaan lisänneet heidän osaamistaan, vaan olivat lähinnä täyttönä viimeisen opintovuoden ohjelmaan. Lisäksi moni sisällöltään kiinnostava kurssi ei lopulta toteutunut, vaan tilalle joutui valitsemaan jotain vähemmän kiinnostavaa. Ehdotuksena tilanteen parantamiseksi esitettiin metsäalan sisältöopintojen parempaa jaksottamista neljän opintovuoden ajalle.

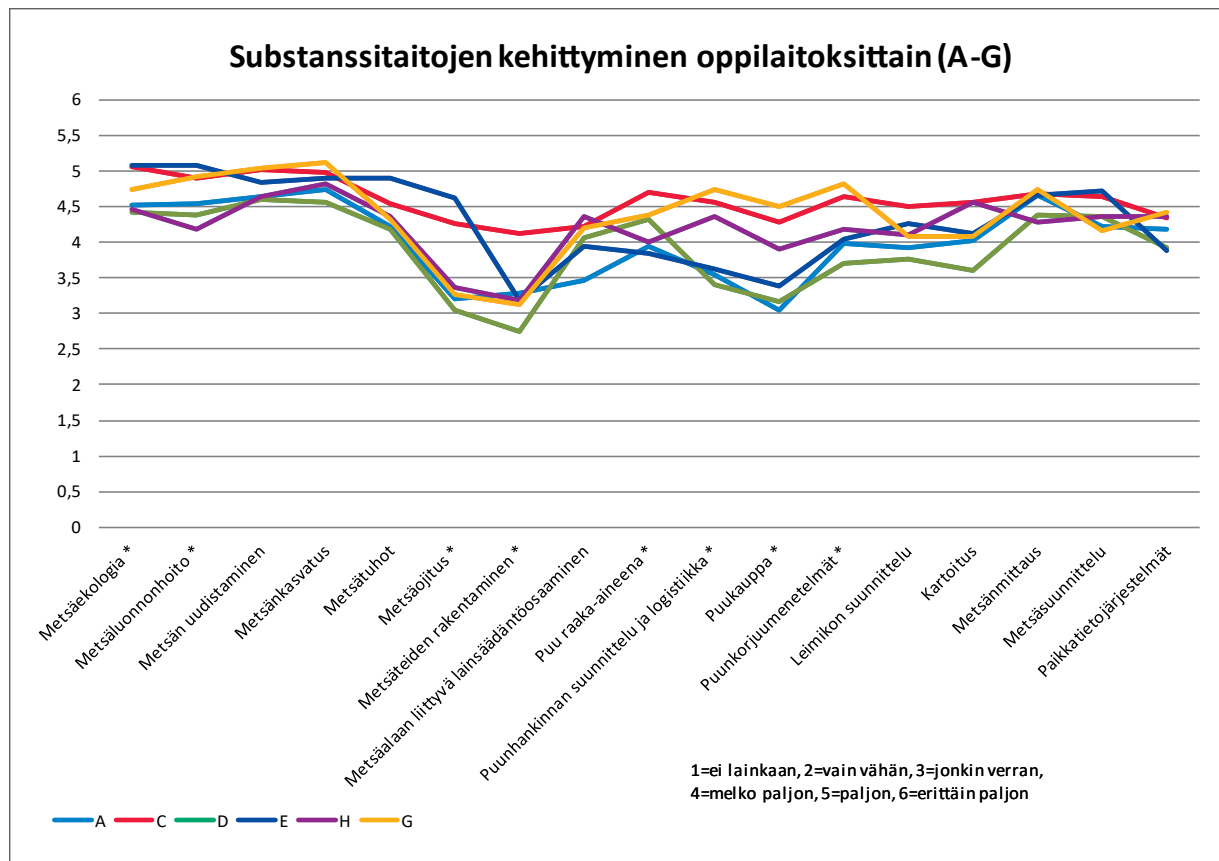
Kuvioon 8 on koottu kaikki kyselyssä mukana olleet osaamisalueet ja vastaajien arviot niiden kehityksestä opintojensa aikana (keskiarvoina). Monimuoto-opiskelijoiden arviot osaamisensa kehityksestä olivat positiivisemmat kuin päiväopiskelijoiden kaikissa osa-alueissa (* merkityissä osa-alueissa erot opiskelijaryhmien välillä tilastollisesti merkitseviä). Kumminkin opiskelijaryhmittä kokivat, että koulutus kehitti eniten metsäalan substanssiosaamista; vasta sijalla 15 tässä 43 taidon listassa on yleisempi työelämässä tarvittava taito: päiväopiskelijoilla esiintymistaidot, monimuoto-opiskelijoilla tiedonhankintataidot. Päiväopiskelijoilla heikoiden kehittynyt metsälinen osa-alue osaamisessa oli metsäteiden rakentaminen, ja tämä sama tuli esille myös monimuoto-opiskelijoilla. Kaikista vähiten eväitä koulutus antoi oman jaksamisen ja työterveyden ylläpitämiseen kummallakin opiskelijaryhmällä.

Kuvio 8. Osaamisalueiden kehittyminen metsätalousinsinööriopintojen aikana (keskiarvot)

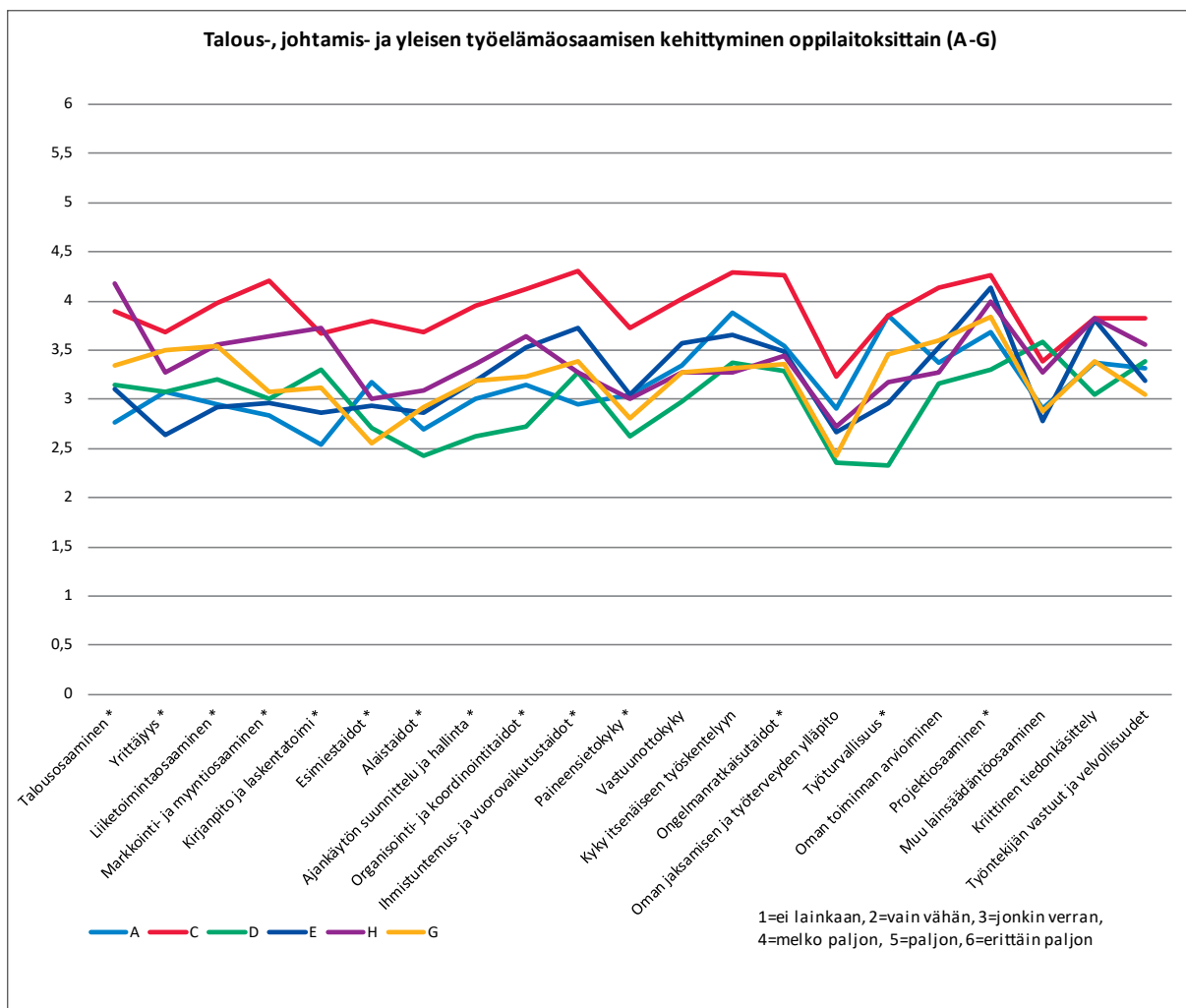
Tilastollisesti merkitseviä eroja tuli esille päiväopiskelijoiden ja monimuoto-opiskelijoiden arvioissa liittyen puun käyttämiseen raaka-aineena, metsäalan lainsäädäntöosaamiseen, puunhankinnan suunnitteluun ja logistiikkaan sekä metsäojituksen, puukaupan ja metsäteiden rakentamisen osaamisessa. Muihin työssä tarvittaviin taitoihin eroja tuli erityisesti tiedonhankintataidoissa, kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä, kriittisessä tiedonkäsittelyssä, liiketoimintaosaamisessa, taloulosaamisessa, yrittäjyydessä, muussa lainsäädäntöosaamisessa, esimiestäidoissa, paineensietokyvyssä sekä alaistaidoissa.

Oppilaitosten välisessä vertailussa erot olivat suurimpia (ja tilastollisesti merkitseviä) metsäalan substanssitaidoissa metsäluonnonhoidossa, metsäojituksessa, puunhankinnan suunnittelussa ja logistiikassa sekä puukaupassa (kuvio 9).

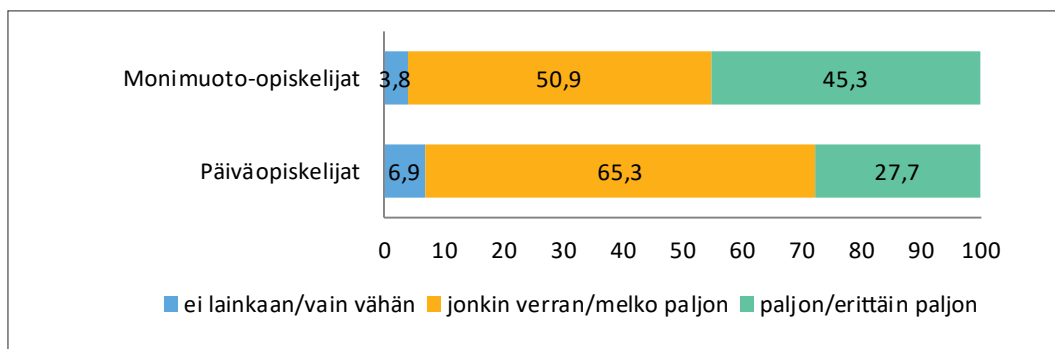
Kuvio 9. Oppilaitosten väliset erot päiväopiskelijoiden (n=202) metsäalan substanssiosaamisen karttumisessa (keskiarvot)

Lisäksi varsin suuria oppilaitosten välisiä eroja tuli esille talousosaamisen, markkinointi- ja myyntiosaamisen, ihmistuntemus- ja vuorovaikutustaitojen sekä oman jaksamisen ja työterveyden ylläpitoon liittyvien taitojen karttumisessa (kuvio 10; liitekuvioissa 1–7 ovat tarkemmat oppilaitoskohtaiset jakaumat osaamisalueiden kehittymisestä).

Kuvio 10. Oppilaitosten väliset erot päiväopiskelijoiden (n=202) talous-, johtamis- ja yleisen työelämäosaamisen karttumisessa (keskiarvot)

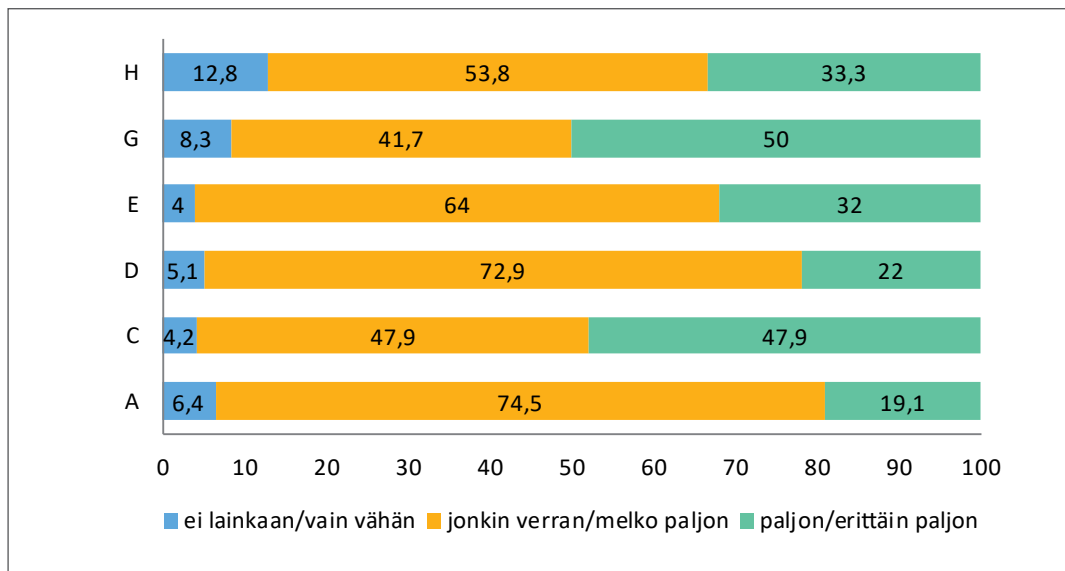
Vastaajista hieman yli 30 prosenttia koki, että metsätalousinsinöörikoulutuksen sisällöt vastasivat paljon tai erittäin paljon heidän odotuksiaan. Ei lainkaan tai vain vähän toteutuivat odotukset kuudella prosentilla vastaajista. Kokonaisuudessaan metsätalousinsinöörikoulutuksen sisällöt vastasivat paremmin monimuoto-opintoina opintonsa suorittaneiden opiskelijoiden kuin päiväopintoina opiskelleiden odotuksia. Ero opiskelijaryhmien välillä oli tilastollisesti merkitsevä (kuvio 11).

Kuvio 11. Metsätalousinsinööriopintojen sisältöjen vastaavuus odotuksiin nähden (%)

Metsätalousinsinööriopintojen sisällöt koettiin monipuolisiksi ja uutta opittiin paljon erityisesti metsänhoitoon liittyvistä osa-alueista. Muutamia osa-alueita olisi opintojen aikana haluttu käsitellä tarkemmin: ”Esimerkiksi tietojärjestelmien käyttö, metsänmittaus, leimikonteko, ojitussuunnittelu, kannattavuuslaskelmat, omavalvonta ja tehokkuuden itsenäinen arviointi ja ylläpito (kaikki perusjuttuja!) jäi oman työssä oppimisen varaan”. Työelämässä tarpeellisia taitoja käsiteltiin vastaajien arvioiden mukaan sillä tavoin, että opintojen aikana hankitun osaamisen perusteella ei sillä olisi työelämässä pärjännyt. Tällaisia olivat esimerkiksi metsäteiden rakentaminen, leimikon suunnittelu tai metsäalan juridisiin kysymyksiin liittyvä osaaminen. ”Opetuksessa kannattaisi korostaa myös entistä enemmän sosiaalisten taitojen merkitystä, markkinointia ja juridista osaamista (esim. puukaupat)”. Tämä kommentti nostaa esille sen, että metsätalousinsinöörin työtehtävät ovat monipuolisia ja edellyttävät monenlaista osaamista: asiakaspalvelu, juridinen osaaminen, myyntityöosaaminen ja taustalla hyvä metsäalan substanssiosaaminen. ”Opetuksen sisältö pitäisi olla lähempänä tulevia työtehtäviä ja valmistaa työelämään. Ammattikorkeakoulusahan valmistutaan ammattiin”.

Oppilaitosten väliset erot tulivat esiin vastaajien arvioissa sisältöjen vastaavuutta odotuksiinsa. Erot eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä (kuvio 12).

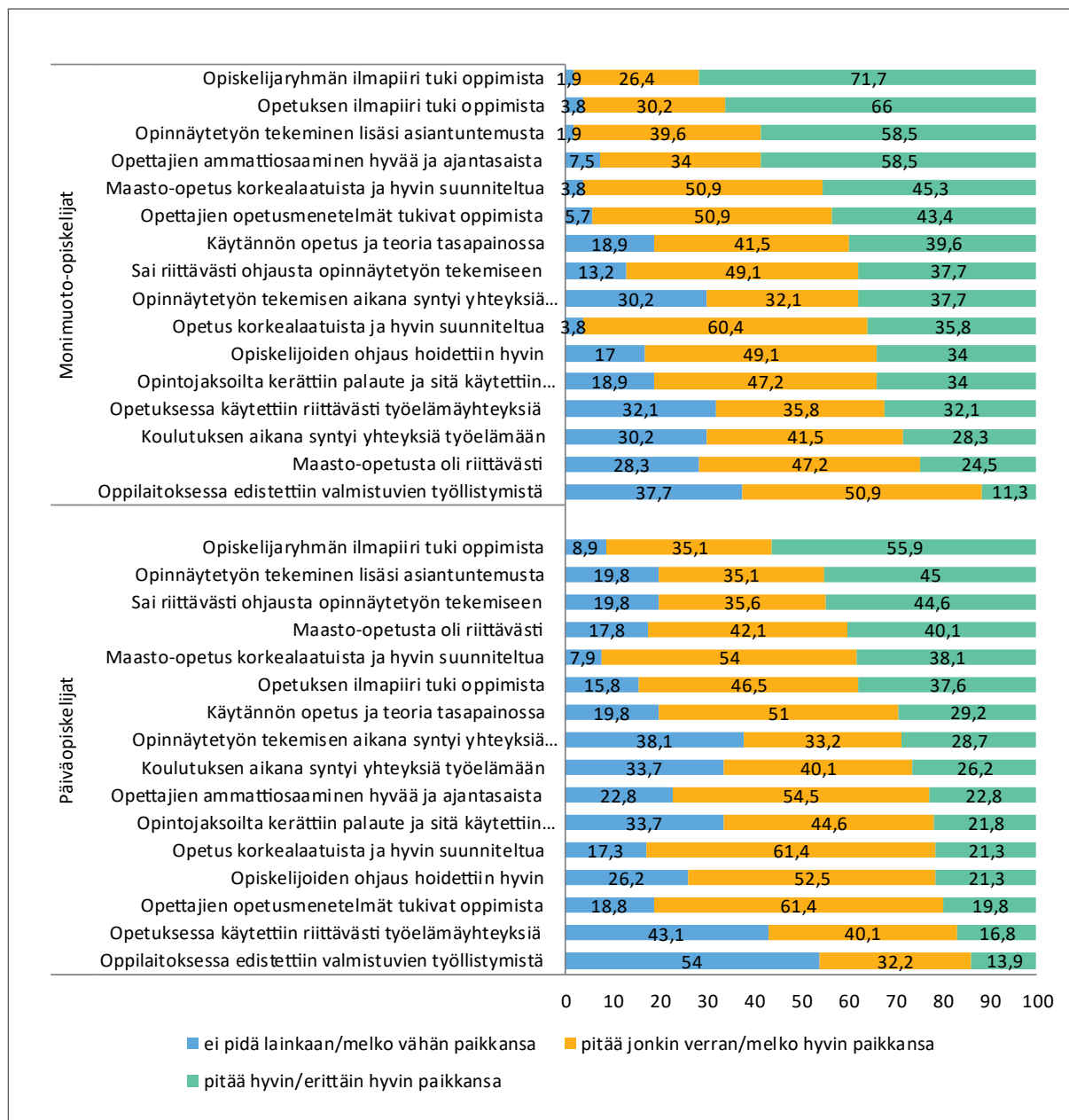

Kuvio 12. Metsätalousinsinööriopintojen sisältöjen vastaavuus odotuksiin nähden oppilaitoksittain (%)

4.3 Koulutuksen toteutuksen arvioiminen

Kyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan suorittamansa koulutuksen toteutusta (yhteensä 16 eri tekijää, arviointi asteikolla väittämä 1= ei pidä lainkaan paikkaansa – 6= pitää erittäin hyvin paikkaansa) ja perustelemaan antamansa arviot avoimessa kysymyksessä. Arvion koulutuksen toteutuksesta antoi 230 vastaajaa (90 % vastaajista). Eniten arvioissa otettiin kantaa yleisesti opintojen sujuvuuteen (35 %) ja toiseksi eniten opettajien toimintaan (24 %). Opetuksessa toteutunut käytännön ja teorian välinen tasapaino (15 %) ja maasto-opetus (12 %) olivat lähes yhtä usein kommentteissa mainittuja teemoja. Työelämäyhteydet mainittiin 11 prosentissa ja opinnäytetyöprosessin sujuvuus kolmessa prosentissa kommentteista. Avoimien vastausten kommentteja nostetaan esille tulosten esittelyn yhteydessä ja kokonaisuudessaan ne löytyvät raportin lopun liitteestä.

Toteutuksen kokivat paremmin onnistuneeksi opintonsa monimuoto-opintoina suorittaneet vastaajat. Kuviossa 13 arviot on järjestetty kummassakin opiskelijaryhmässä positiivisimmasta negatiivisimpaan. Positiivisimmat arviot tulivat kummaltakin opiskelijaryhmältä opiskelijaryhmän ilmapiirille.

Kuvio 13. Koulutuksen toteutuksen arvioiminen opiskelijaryhmittäin (%)

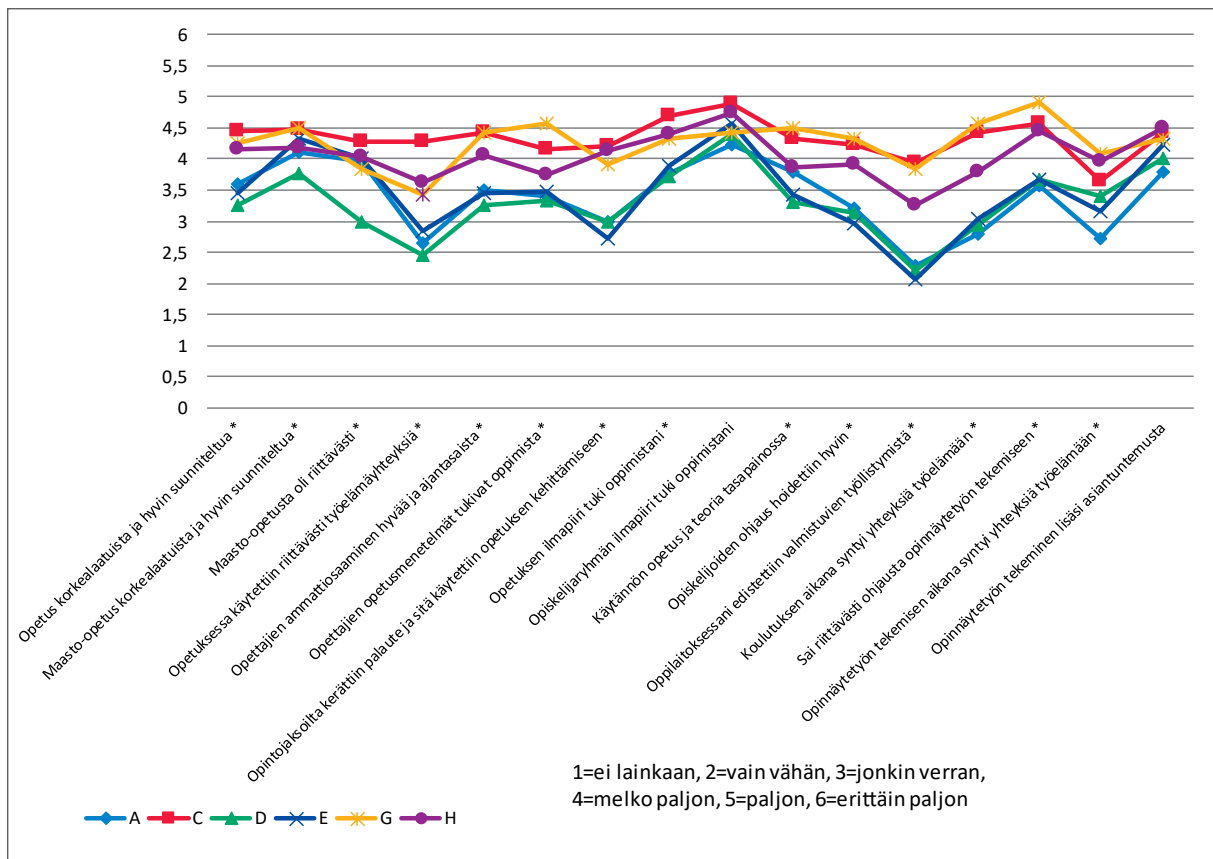
Päiväopiskelijat nostivat esille positiivisena kokemuksena opinnäytetyöprosessin: sen aikana karttui asiantuntemusta ja työn tekemiseen sai riittävästi ohjausta. Kritiikkiäkin opinnäytetyöprosessin sujumisesta annettiin: "Opiskelijoita ei tuettu tarpeeksi opinnäytetyön tekemisen aikana ja aiheita oli vaikea löytää". Työelämäyhteyksiä opinnäytetyön aikana syntyi heikosti, joten kehittämistä tähän opetuksen alueeseen toivottiin: "Tutkimustöitä tehtiin paljon vain omaksi iloksi, vaikka näitä kannattaisi mielestäni tehdä paikallisille yrityksille, jolloin kontakteja teollisuuteen syntyisi kuin itsestään". Heikoimmiksi ulottuvuuksiksi päiväopiskelijat kokivat opiskelijoiden oh-

jauksen ja opettajilla käytössä olleet opetusmenetelmät. Suurinta kritiikkiä esitettiin tässä opiskelijaryhmässä työelämäyhteyksien luomiseen ja valmistuvien työllistymisen edistämiseen. ”Suurin osa opettajista kangistuneet kaavoihinsa eikä heillä ole kokemusta työelämästä. Kokemuksen ja yhteyksien puuttuminen työelämään näkyy opetuksen heikkona tasona” ja ”suurin osa opetuksesta toteutui hyvin, mutta olisin kaivannut lisää yhteyksiä oikeaan käytännön työelämään. Koulutuksen aikainen käytännön harjoittelu on liian vähäistä ja sitä pitäisi huomattavasti lisätä”.

Monimuoto-opiskelijat arvioivat opetuksen ilmapiirin ja opettajien ammattiosaamisen paremmiksi kuin päiväopiskelijat: ”Opettajat olivat pääsääntöisesti kiinnostuneita ja ammattitaitoisia omilla aineissaan. Keskustelut ja ilmapiiri tukivat hyvin opetusta. Maastokäyntejä ja yritysvierailuja voisi olla enemmänkin”. Maasto-opetusta monimuoto-opiskelijat olisivat kaivanneet yleisemminkin lisää nykyiseen verrattuna. Työelämäyhteyksien syntyminen ja oppilaitoksen vaikutus valmistuneiden työllistymisen edistämässä koettiin heikoiksi tässäkin opiskelijaryhmässä ja yhtenä ratkaisuna työelämäyhteyksien lisäämiseksi esitettiin ”enemmän pitäisi hyödyntää myös opiskelijoiden työelämäsuhteita ja osaamista”. Lisäksi todettiin, että ”Työelämä sekä harjoittelu tuntuivat olevan erillään koulutuksesta. Opiskelija itse vastasi harjoittelusta, se sopii niille, joilla ennestään työpaikka tai yhteyksiä. Oppilaitos voisi järjestää työnantajien tapahtumia ja rekrytointejakin... Pienet yritykset jäivät loistamaan poissaolollaan, vaikka olisivat vailla hyviä ja motivoituneita harjoittelijoita tai opinnäytetyöntekijöitä”.

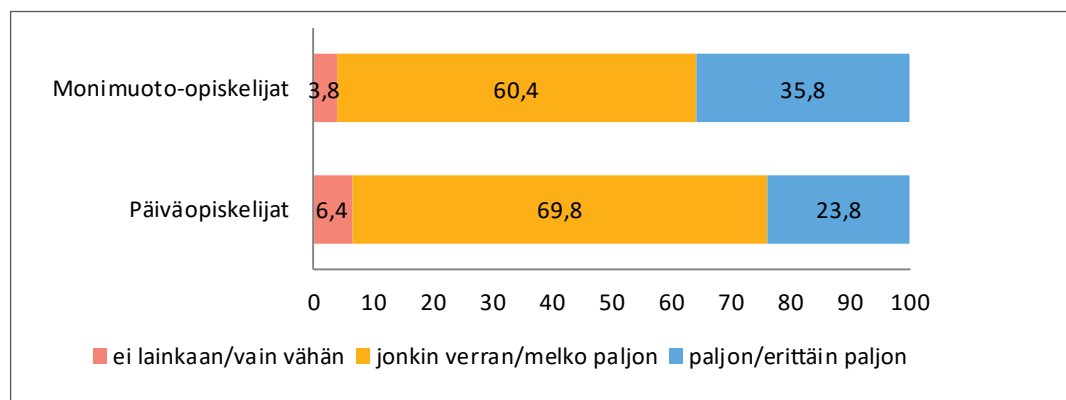
Suurimmat ja tilastollisesti merkitsevät erot tulivat opiskelijaryhmien välisissä arvioissa esille opettajien opetusmenetelmien, opettajien ammattiosaamisen, opetuksen korkealaatuisuuden, oppimista tukevan ilmapiirin sekä asiantuntemuksen kehittyminen opinnäytetyön tekemisen aikana. Kaikissa näissä ulottuvuuksissa monimuoto-opiskelijoiden arviot olivat selvästi positiivisempia kuin päiväopiskelijoiden.

Oppilaitosten väliset erot koulutuksen toteutukseen liittyvissä arvioissa olivat varsin suuria ja tilastollisesti merkitseviä (kuvio 14). Suurimmat eroavuudet opiskelijoiden arvioissa tulivat esille koulutuksen ja työelämän välisen yhteistyön arvioinneissa: oppilaitoksen kyvyssä edistää valmistuvien työllistymistä, työelämäyhteyksien hyödyntämisessä opetuksen toteuttamisessa ja koulutuksen aikana syntyneissä yhteyksissä työelämään. Arviot opiskelijaryhmän ilmapiiristä ja opinnäytetyön asiantuntijuutta lisäävästä vaikutuksesta olivat kuitenkin samansuuntaisia kaikissa oppilaitoksissa eikä oppilaitosten välillä ollut kovin suuria eroja (tarkemmat tiedot oppilaitoskohtaisista jakaumista liitekuviassa 8).

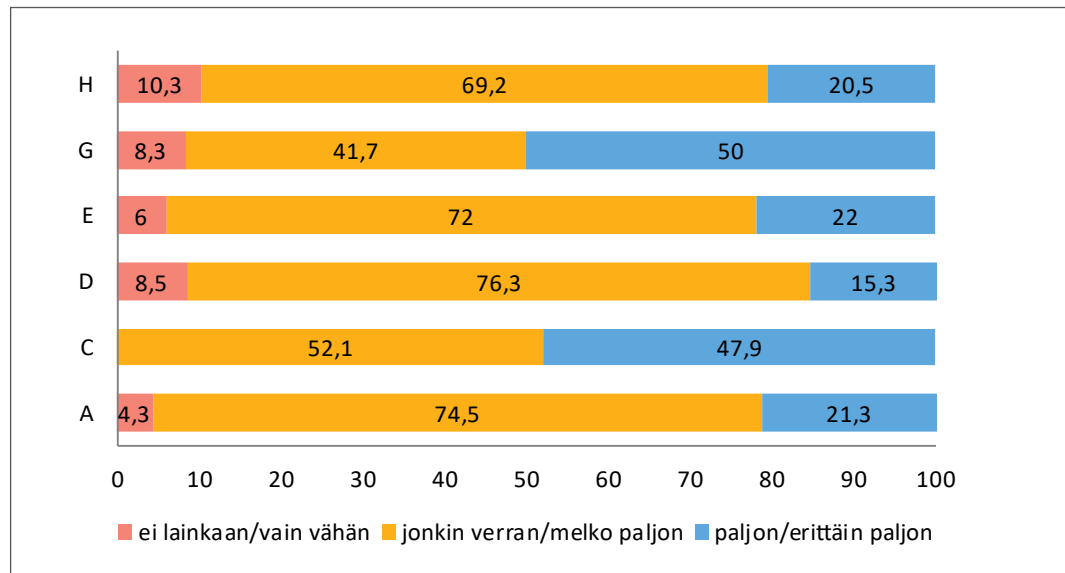
Kuvio 14. Koulutuksen toteutuksen arvioiminen oppilaitoksittain (n=255, keskiarvoina)

Ammattikorkeakoulujen resurssien väheneminen näkyi metsätalousinsinööriksi opiskelleiden arvioinneissa opetuksen toteutuksesta: ”Opetustyö olisi varmasti ollut helpompaa, jos aihealueiden tuntimäärää ei olisi jatkuvasti vähennetty. Kireä, ylhäältä saneltu aikataulu turhautti selvästi myös opettajia ja meitä oppilaitakin” ja ”toisinaan kävi mielessä, että opettajat olivat liian tiukoilla. Lisää ammattitaitoisia opettajia palkkalistoille, niin opetustaso pysyy edelleen hyvänä”. ”Ammattikorkeakouluorganisaation yleinen ilmapiiri, virallisten asioiden hoitaminen ja opettajien väsyminen heikensi paljon varsinkin opintojen loppuvaiheessa omaa motivaatiota ja innostusta opintoja kohtaan”. Kokonaisuudessaan opetuksen toteutuksen arvioivat monimuoto-opiskelijat päiväopiskelijoiden arvioita enemmän vastanneen odotuksiaan (kuviot 14 ja 15).

Kuvio 15. Metsätalousinsinööriopintojen toteutuksen vastaavuus odotuksiin nähden opiskelijaryhmittäin (%)

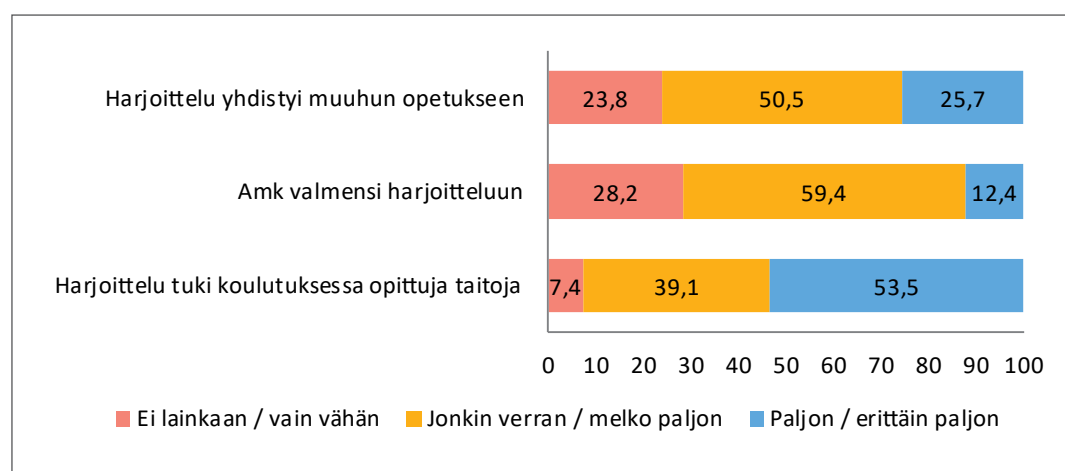
Oppilaitosten väliset erot opiskelijoiden tyytyväisyydessä opintojen toteutukseen olivat tilastollisesti merkitseviä (kuvio 16). Kokonaisarviossa heikomminkin menestyvät oppilaitokset saivat kriittistä palautetta erityisesti työelämäyhteyksien luomisesta, mikä koettiin heikosti toteutetuksi. Työelämän ammattilaisten toivottiin osallistuvan nykyistä enemmän opetuksen toteutukseen ja opinnäytetöitä liitettävän paremmin työelämän tarpeisiin.

Kuvio 16. Metsätalousinsinööriopintojen toteutuksen vastaavuus odotuksiin nähden oppilaitoksittain (n=255, %)

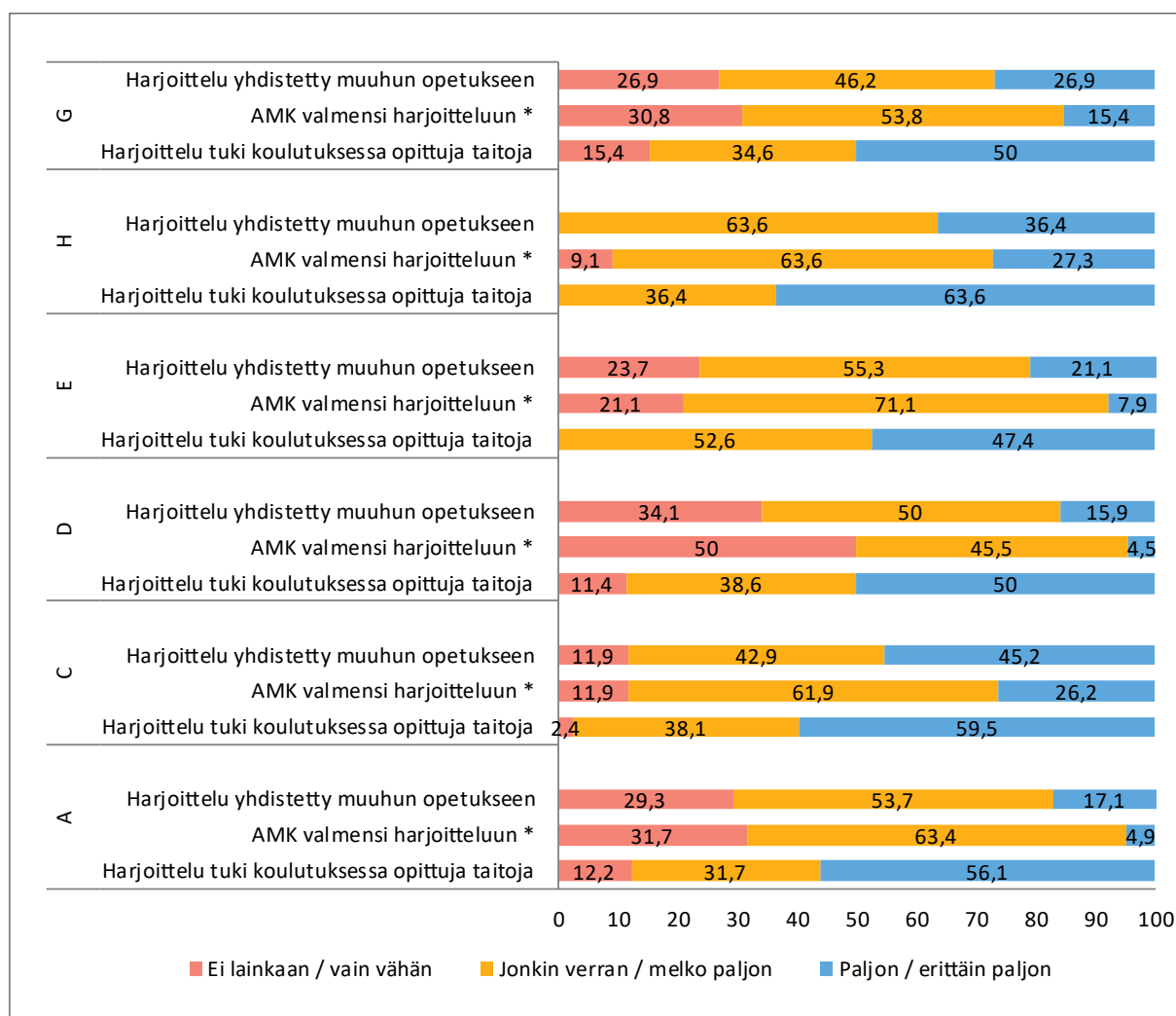
4.4 Harjoittelun arviointi

Vastaajia pyydettiin arvioimaan koulutuksen aikaisen harjoittelun onnistuneisuutta ja yhteyttä muuhun metsätalousinsinöörikoulutukseen. Opiskelujen aikaiseen harjoitteluun osallistuivat pääasiassa päiväopintoina opintonsa suorittaneet, joten tässä analyysissä ovat mukana tämän ryhmän vastaajat. Kuviossa 17 on esitetty päiväopintoina opintonsa suorittaneiden arvioinnit harjoittelujen onnistuneisuudesta.

Kuvio 17. Päiväopintoina metsätalousinsinööriopintonsa suorittaneiden arviot koulutuksen aikaisista harjoitteluista (%)

Vastaajat kokivat harjoittelun tukeneen hyvin koulutuksen aikana opittuja taitoja: ”Työharjoittelujaksojen aikana tuli opittua paljonkin työelämälähtöisyydestä ja metsätoimihenkilön toimenkuvasta tänä päivänä”, ”parhaita osuuksia olivat harjoittelut”. Joissakin vastauksissa nostettiin esille, että metsäalan substanssiosaamiseen liittyvien taitojen karttuminen jätettiin hieman liiankin paljon käytännön harjoittelujen varaan eikä niitä käsitelty tarpeeksi varsinaisen opetuksen yhteydessä. Harjoittelun yhteys muuhun opetukseen onnistui vastaajien arvioiden mukaan kohtalaisen hyvin. Harjoittelujen määrään otettiin kantaa seuraavasti: ”Koulutuksen aikainen käytännön harjoittelu on liian vähäistä ja sitä pitäisi huomattavasti lisätä”. Heikoimmat arvioinnit sai ammattikorkeakoulujen antama valmennus harjoittelua varten. ”Yhteydet työelämään syntyivät omasta aloitteestani ja koulu ei vaikuttanut tähän millään tavalla”, ”työelämään suuntautumisesta puhuttiin vain vähän” ja ”kannustettiin olemaan oma-aloitteisia työelämäyhteyksissä”. Oppilaitosten väliset erot olivat tässä kohtaa varsin suuria (kuvio 18).

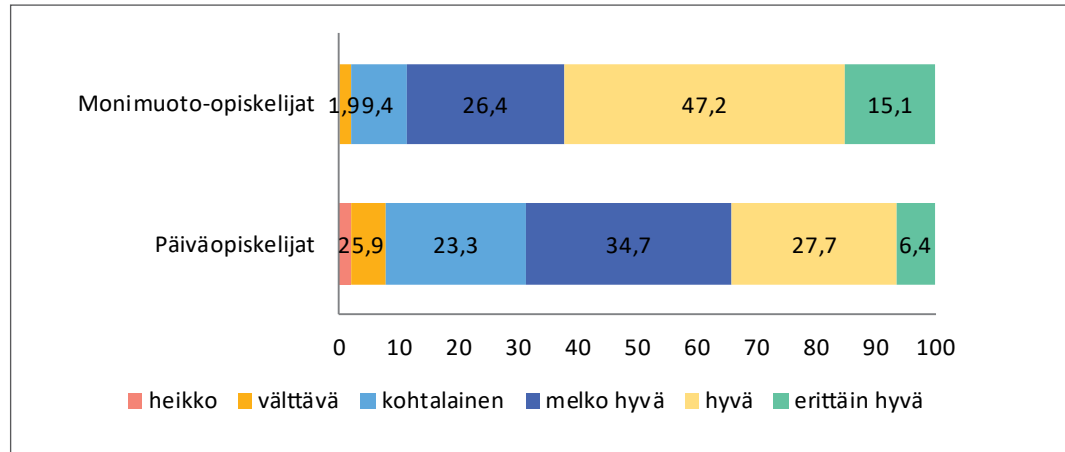

Kuvio 18. Päiväopintoina metsätalousinsinörikoulutuksen suorittaneiden arviot harjoittelujen onnistuneisuudesta oppilaitoksittain (n=202, %)

Tilastollisesti merkitsevät erot näkyivät ammattikorkeakoulun tarjoamasta valmennuksesta harjoittelua varten. Eroja tuli esiin myös siinä, miten hyvin harjoittelu yhdistettiin muuhun opetukseen: parhaimmillaan 45 % vastaajista koki tämän tapahtuneen paljon tai erittäin paljon omassa oppilaitoksessaan, kun huonoimmillaan alle viidesosa oli sitä mieltä, että tämä tapahtui omien

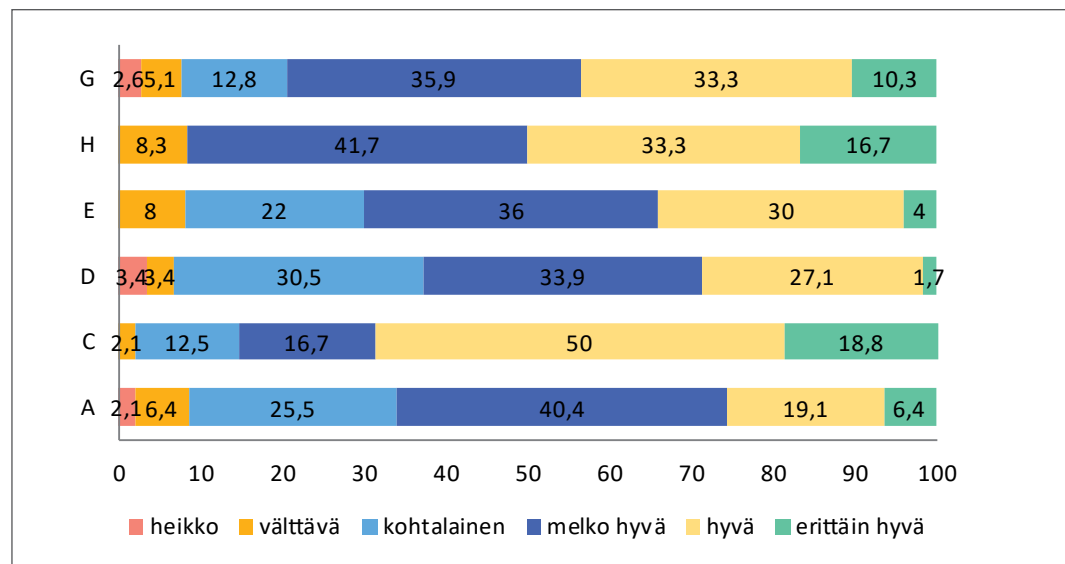
opintojensa aikana. Harjoittelu vahvisti koulutuksessa opittuja taitoja kaikkien vastaajien mielestä varsin paljon. Tämä nostaa esille harjoittelujaksojen keskeisen merkityksen oppimisessa.

Monimuoto-opiskelijoiden arvio koulutuksen onnistuneisuudesta kokonaisuutena oli positiivisempi kuin päiväopiskelijoiden (kuvio 19).

Kuvio 19. Arvio metsätalousinsinöörikoulutuksesta kokonaisuutena (%)

Monimuoto-opiskelijoista yli 60 % arvioi koulutuksensa hyväksi tai erittäin hyväksi, kun vastaava osuus päiväopiskelijoilla oli hieman yli kolmannes. Oppilaitosten väliset erot olivat tässäkin melko suuria (kuvio 20).

Kuvio 20. Arvio metsätalousinsinöörikoulutuksesta kokonaisuutena oppilaitoksittain (n=255, %)

Parhaimmillaan koulutus arvioitiin kokonaisuudessaan hyväksi tai erittäin hyväksi yli kahden kolmasosan mielestä, kun heikoimmillaan tämä arvio osui kohdalleen vastaajista neljäsosan mielestä.

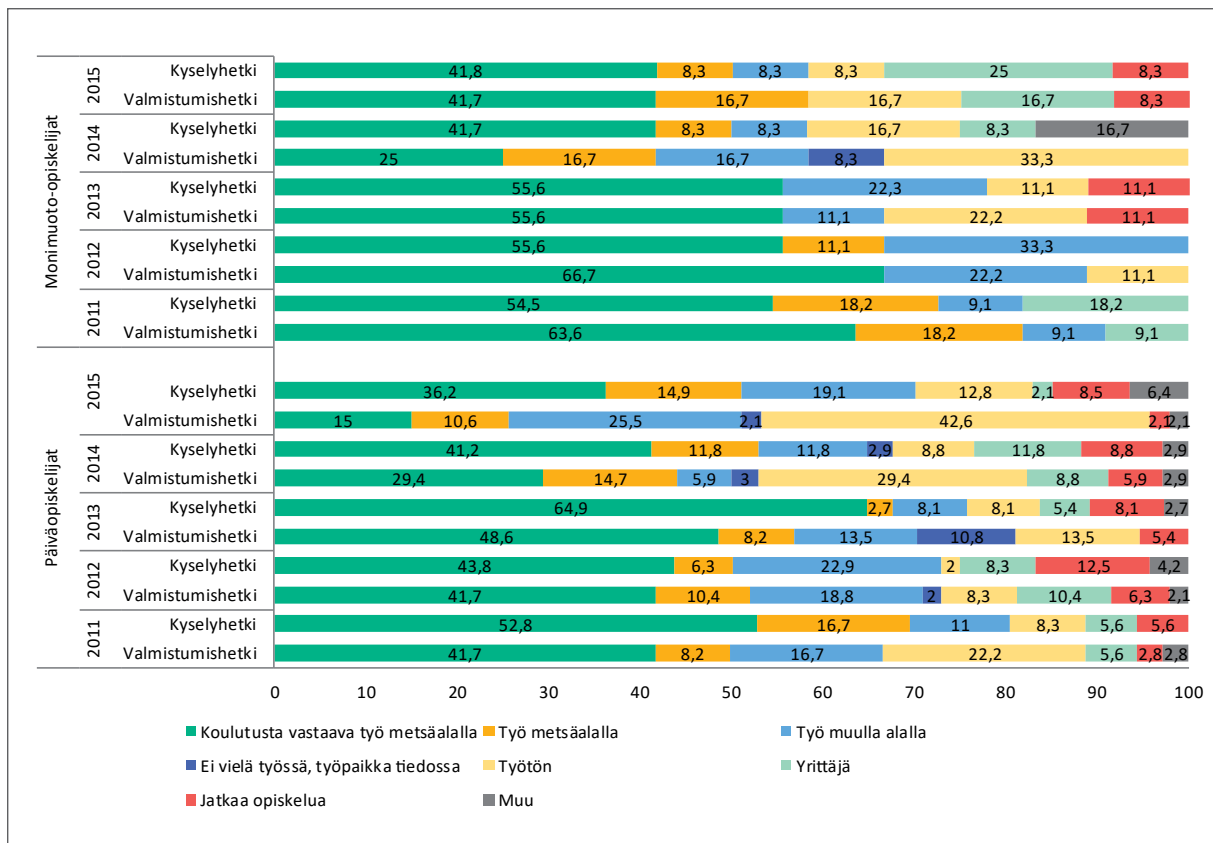
4.5 Työllistyminen opintojen jälkeen

Tutkimuksessa selvitettiin vastaajien työllistymistä välittömästi tutkinnon suorittamisen jälkeen ja miten työllistyminen oli edennyt kyselyyn vastaushetkeen mennessä. Tutkinnon suorittamisesta vastaajilla oli kulunut kyselyhetkellä yhdestä viiteen vuotta. Taulukossa 4 on opiskelijaryhmittäin esitetty työllisyystilanne koulutuksen päättyessä ja kyselyyn vastaamishetkellä. Välittömästi tutkinnon suorittamisen jälkeen työssä oli päiväopiskelijoista 62 % ja monimuoto-opiskelijoista 68 %. Kyselyyn vastaamishetkellä työllisten osuus oli noussut selvästi päiväopiskelijoilla (71 %) ja pysynyt samana monimuoto-opiskelijoilla (68 %). Työttömien osuus oli varsin suuri molemmissa opiskelijaryhmissä heti tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tämä osuus laski kummassakin ryhmässä työuran edetessä. Yrittäjien osuudet kasvoivat myös molemmissa ryhmissä valmistumishetkestä kyselyhetkeen verrattuna. Päiväopiskelijat siirtyivät työttömyydestä myös jatkamaan metsäalan opintoja tai aloittamaan kokonaan toisen alan opinnot.

Taulukko 4. Vastaajien työllisyystilanne valmistumishetkellä ja kyselyyn vastaushetkellä opiskelijaryhmittäin (%)

Työmarkkina-asema	Päiväopiskelijat		Monimuoto-opiskelijat		Kaikki	
	Valmistuessa	Kyselyhetkellä	Valmistuessa	Kyselyhetkellä	Valmistuessa	Kyselyhetkellä
Koulutusta vastaava työ metsäalalla	34,7	47,0	49,1	49,1	37,6	47,5
Työ metsäalalla	10,4	10,4	11,3	9,4	10,6	10,2
Työ muulla alalla	16,8	15,3	11,3	15,1	15,7	15,3
Ei vielä työssä, työpaikka tiedossa	3,5	0,5	1,9	0,0	3,1	0,4
Työtön	23,3	8,0	17,0	7,5	22,0	7,8
Yrittäjä	5,0	6,4	5,7	11,3	5,1	7,5
Jatkaa opiskelua	4,5	8,9	3,8	3,0	4,3	7,8
Muu	2,0	4,0	0,0	3,8	1,6	3,9
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

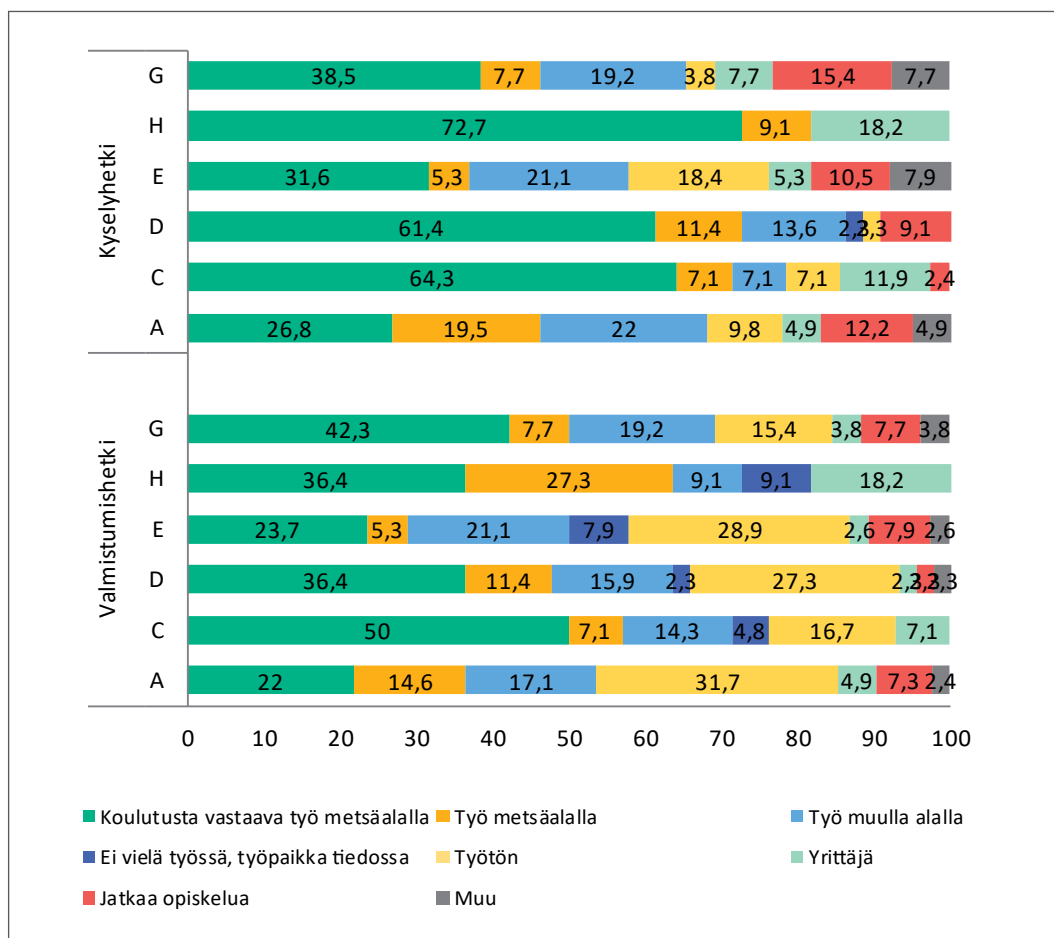
Kuviossa 21 on analysoitu työllisyystilannetta valmistumisvuosittain kummassakin opiskelijaryhmässä. Kahdella tuoreimmalla valmistuneiden joukolla (2014 ja 2015) näytti tilanne olevan muita vuosia heikompi niin valmistumishetkellä kuin kyselyyn vastaushetkelläkin. Tämä sama tuli esille sekä päivä- että monimuoto-opiskelijoilla. Työttömien osuus on kasvanut vuosina 2014 ja 2015 valmistuneilla verrattuna muihin vuosiin. Opiskelua jatkavien osuus oli varsin suuri (12 %) vuonna 2012 valmistuneilla päiväopintoina opintonsa suorittaneilla. Työmarkkinatilanne muu pitää sisällään vanhempainvapaalla olevia, sairauslomalla olevia, pätkätyöläisiä sekä työtä ja omaa yritystä yhdistäviä. Myös tämän tilanteen kasvaminen tuli esille viimeisinä tarkasteluvuosina 2014 ja 2015 valmistuneilla.

Kuvio 21. Työllisyystilanteet valmistumis- ja kyselyhetkellä valmistumisvuoden perusteella (%)

Kyselyhetkellä työssä olleiden osuudet vaihtelivat vuonna 2014 valmistuneiden 65 prosentista vuonna 2011 valmistuneiden 80 prosenttiin, joten metsätalousinsinöörit työllistyvät yleisesti ottaen varsin hyvin opintojensa jälkeen. Metsäalalle työllistymisessä sen sijaan näytti olevan ongelmia: parhaimmillaan metsäalan töihin työllistyivät (69 %) vuonna 2011 valmistuneet päiväopiskelijat. Heikointa metsäalan töihin sijoittuminen oli vuonna 2012 valmistuneilla päiväopiskelijoilla, joista vain puolet työllistyi metsäalalle. Monimuoto-opiskelijoiden työllistyminen oli varsin hyvää sekin (vaihtelua vuosittain tosin varsin paljon), ja koulutusta vastaavassa työssä metsäalalla olleiden osuudet olivat suurempia kuin päiväopiskelijoilla.

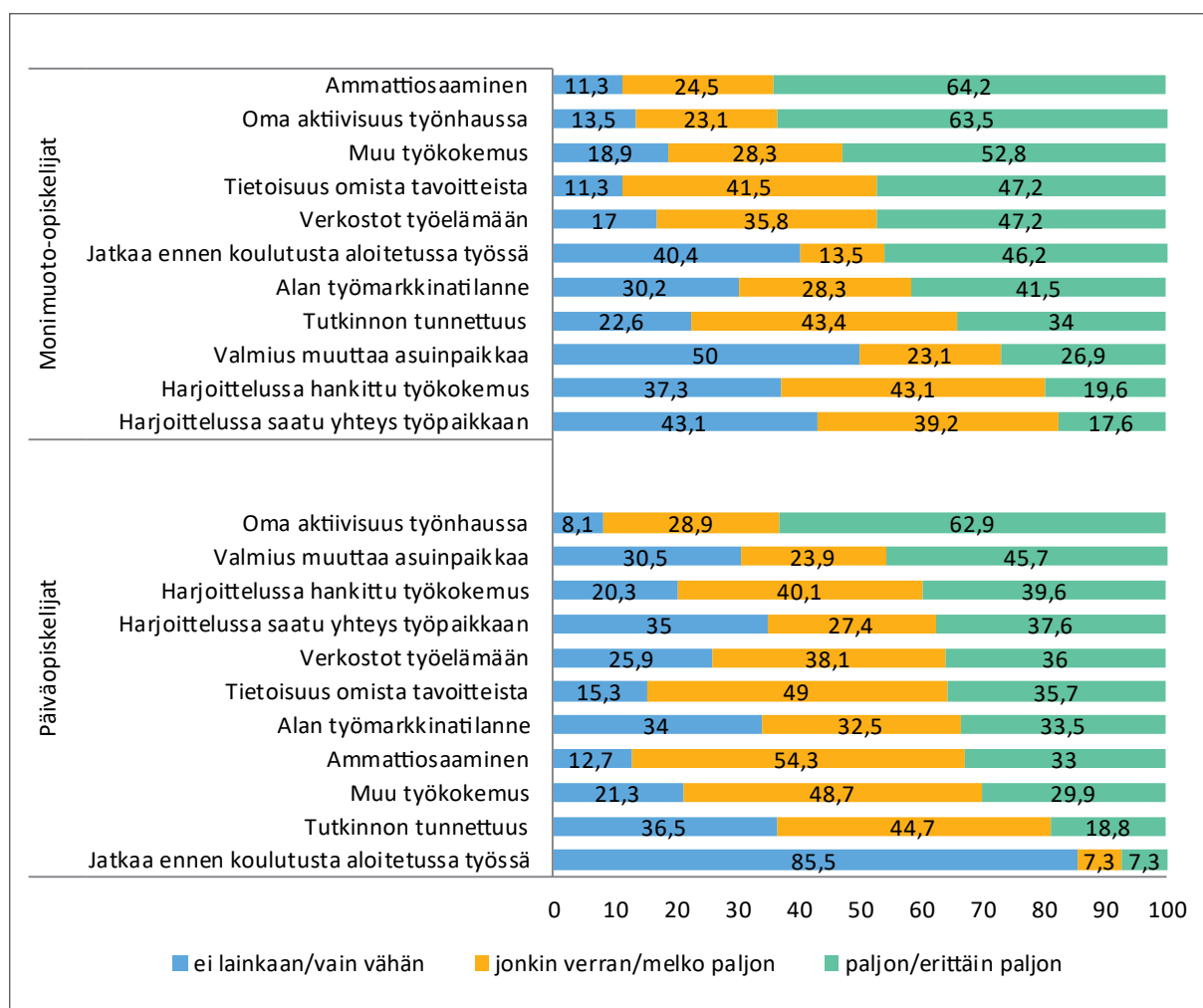
Oppilaitosten väliset erot työllisyydessä olivat varsin suuria (kuviot 22). Valmistumishetkellä työllisyys vaihteli 50 ja 73 prosentin välillä ja metsäalalle koulutusta vastaaviin tehtäviin työllistyi heti tutkinnon suorittuttuaan heikoimmillaan 22 prosenttia ja parhaimmillaan puolet. Työttömien osuus vaihteli välittömästi tutkinnon suorittamisen jälkeen 0-29 prosentin välillä ja opiskelun jatkaminen 0-8 prosentin välillä. Kyselyhetken tilanteessa työssä olevien osuudet vaihtelivat 58 prosentista 86 prosenttiin, joten ne kasvoivat kaikista oppilaitoksista valmistuneilla. Metsäalalle koulutusta vastaavaan työhön työllistyneiden osuudet olivat 27 prosentin ja 73 prosentin välillä, joten kohenemista tapahtui siinäkin. Työttömien osuudet laskivat (vaihtelua 0-18 prosentin välillä) ja vastaavasti opiskelua jatkavien osuudet nousivat (vaihtelu 0-15 prosentin välillä). Metsätalousinsinöörien työllistymisessä oli alueellisia eroja, ja työllistyminen on monessa tapauksessa kiinni myös halukkuudesta muuttaa työn perässä toiselle paikkakunnalle.

Kuvio 22. Työllisyystilanteet kysely- ja valmistumishetkillä oppilaitoksittain (päiväopiskelijat, n=202, %)

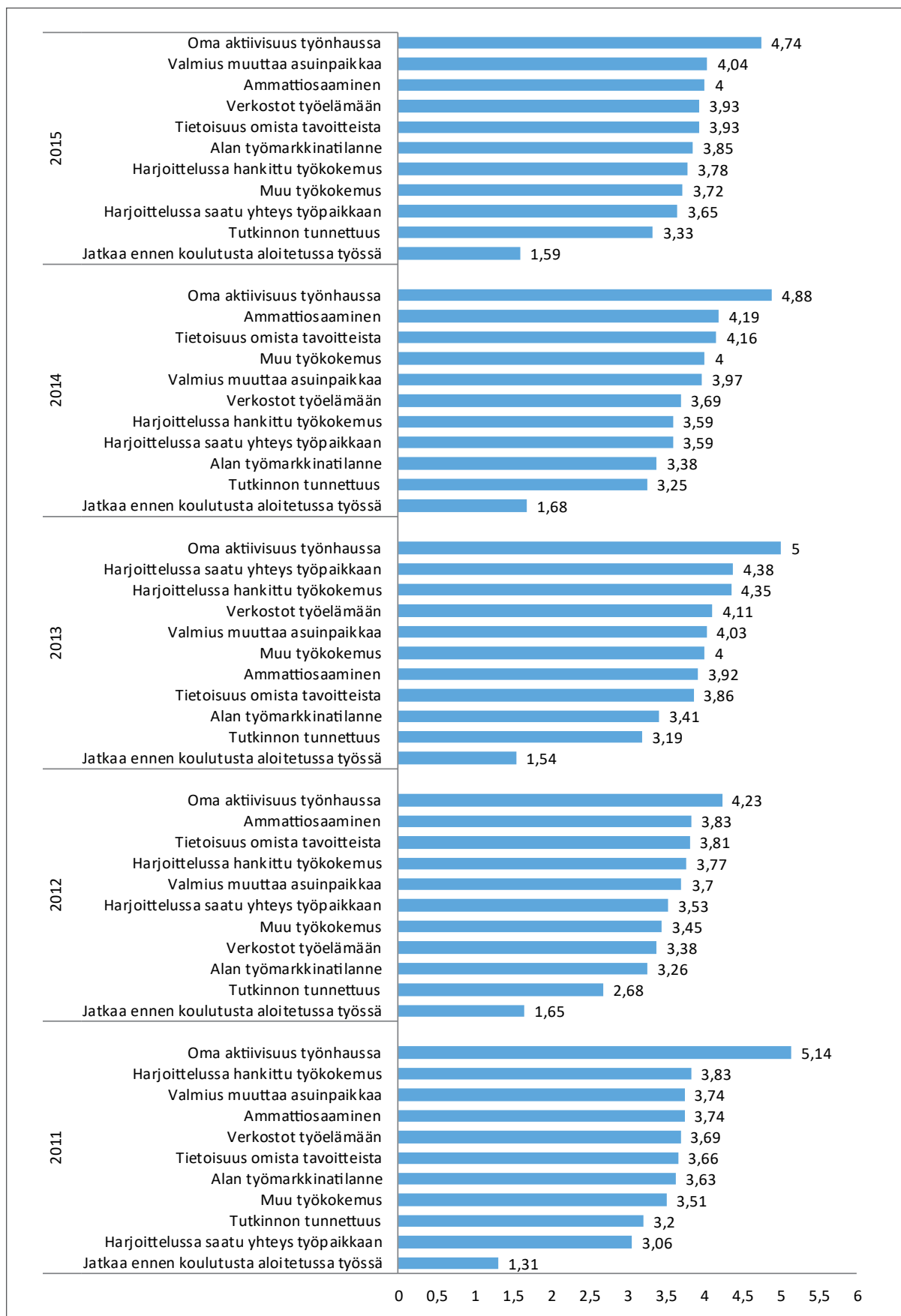
Kolmesta oppilaitoksesta (C, D ja H) valmistuneiden työllisyys kehittyi valmistumishetkestä kyselyhetkeen siten, että valmistuneet sijoittuivat koulutusta vastaavaan työhön metsäalalle, työttömiä ei kyselyyn vastaamishetkellä juurikaan ollut ja mahdollisen työttömyyden sijasta toimittiin yrittäjinä tai jatkettiin opiskelua. Kolmesta muusta oppilaitoksesta (A, E ja G) valmistuneilla työllisyys eteni toisella tavalla: koulutusta vastaavaan työhön työllistyminen ei lisääntynyt, työllistyminen tapahtui enemmän metsäalan ulkopuolelle ja työttömyyden jälkeen jatkettiin opiskelua tai sijoituttiin asemaan muu (pääosin työmarkkinoiden ulkopuolelle). Tämä työllisyyden kehittyminen ei ollut yhteydessä vastaajien kokemaan opintojen ja työelämän väliseen vastaavuuteen tai opetuksen toteutuksen koettuun onnistuneisuuteen, ainakaan kaikkien tarkastelun kohteena olevien oppilaitosten kohdalla. Työllisyyden kehittymiseen vaikuttaa oppilaitosten oman toiminnan lisäksi työmarkkinoiden toiminta alueellisesti ja tarjolla olevien sopivien työpaikkojen määrä.

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, miten erilaiset tekijät vaikuttivat heidän työllistymiseensä. Päiväopiskelijat kokivat tärkeimmiksi tekijöiksi oman aktiivisuuden työhaussa ja valmiuden muuttaa asuinpaikkaa työllistymisen edistämiseksi. Monimuoto-opiskelijat nostivat tärkeimmäksi tekijäksi oman ammattiosaamisensa ja toiseksi tärkeimpänä tälläkin ryhmällä oli oma aktiivisuus työhaussa. Taustalla oleva työura näkyi näissä monimuoto-opiskelijoiden arvioissa työllistymiseen vaikuttaneista tekijöistä: muu työkokemus, tietoisuus omista tavoitteista ja työelämään luodut verkostot koettiin tässä ryhmässä tärkeämmiksi kuin päiväopintoina opintonsa suorittaneiden joukossa. Harjoittelussa saatu työkokemus ja yhteys työpaikkaan nousivat varsin tärkeiksi työllistymiseen vaikuttaviksi tekijöiksi päiväopiskelijoilla (kuvio 23).

Kuvio 23. Työllistymiseen vaikuttaneet tekijät (%) opiskelijaryhmittäin

Oma aktiivisuus työhaussa ja ammattiosaaminen olivat tärkeimpiä päiväopintoina tutkintonsa suorittaneiden työllistymiseen vaikuttavia tekijöitä riippumatta siitä minä vuonna tutkinto oli suoritettu (kuvio 24). Muuttaminen työpaikan vuoksi nousi varsin tärkeäksi työllistymiseen vaikuttavaksi tekijäksi. Harjoittelujen aikana syntyneet kontaktit työelämään olivat jo pidempään työssä olleiden mielestä tärkeämpiä työllistymisessä kuin lyhyempään työmarkkinoilla olleilla. Alan heikko työmarkkinatilanne nousi monessa avoimien kysymysten kommenteissa esille työllistymiseen vaikuttavana tekijänä ja erot eri oppilaitoksista valmistuneiden kohdalla olivat tämän tekijän vaikuttavuuden osalta näkyvissä (liitekuvio 9).

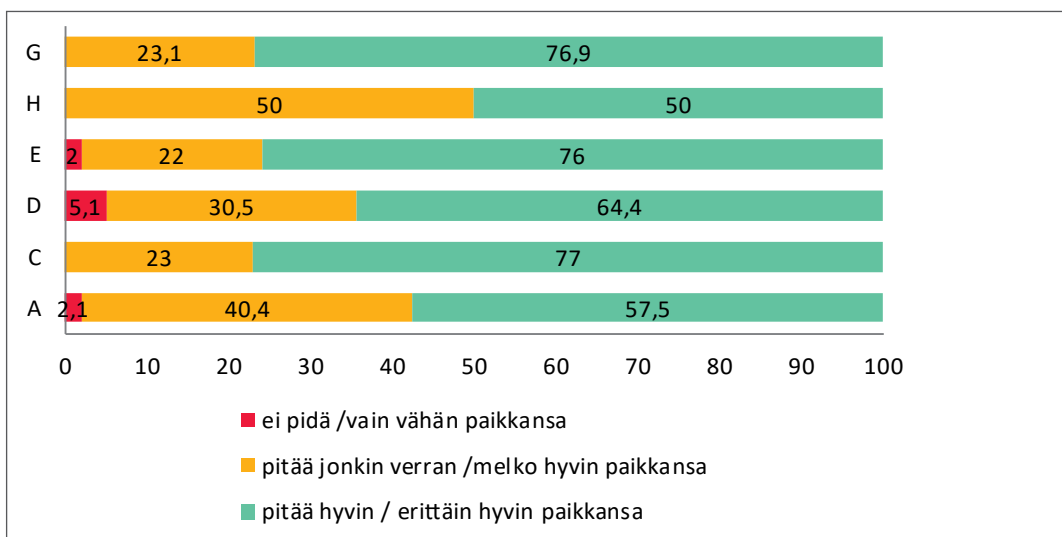
Kuvio 24. Työllistymiseen vaikuttaneet tekijät eri vuosina valmistuneiden arvioimina (päiväopiskelijat n=202, keskiarvoina)

4.6 Metsäalan asiantuntijuus ja työura

Vastaajia pyydettiin arvioimaan oman metsäalan asiantuntemuksensa karttumista metsätaloussinööriopintojen aikana sekä käsitystään millaisiin työtehtäviin koulutuksen jälkeen voi työllistyä. Monimuoto-opintoina opintonsa suorittaneilla oli selkeämpi käsitys tulevista työmahdollisuuksista kuin päiväopintoina opiskelleilla (taulukko 5). Eri vuosina opintonsa suorittaneiden arvioissa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Sen sijaan oppilaitosten väliset erot olivat tilastollisesti merkitseviä (kuvio 25).

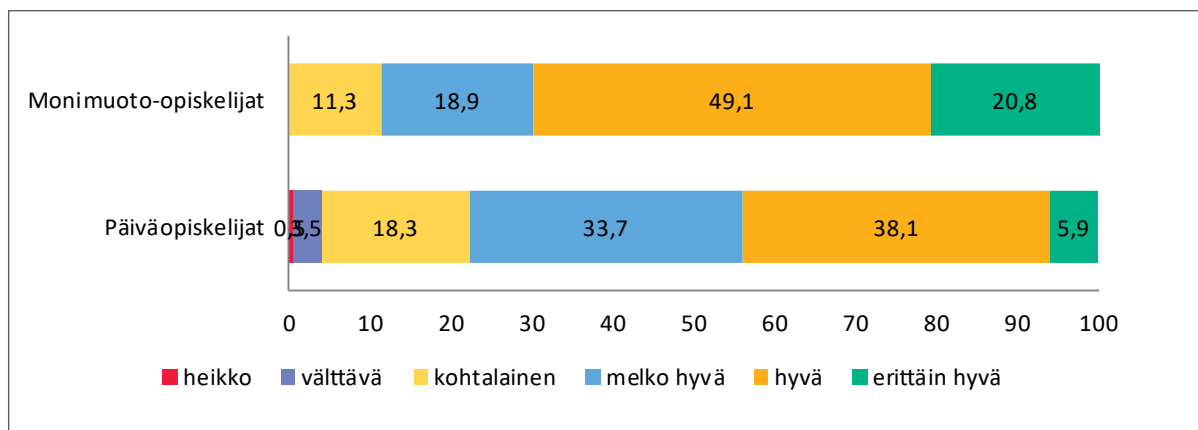
Taulukko 5. Koulutuksen jälkeen käsitys millaisiin työtehtäviin voi työllistyä

	Ei pidä lainkaan / vain vähän paikkansa		Pitää jonkin verran / melko paljon paikkansa		Pitää paljon / erittäin paljon paikkansa		Yhteensä	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Opiskelumuoto								
Päiväopinnot	5	2,5	66	32,7	131	64,8	202	79,2
Monimuoto-opinnot	0	0,0	8	15,1	45	84,9	53	20,8
Valmistumisvuosi								
2011	3	6,4	12	25,5	32	68,1	47	18,4
2012	1	1,8	19	33,3	37	64,9	57	22,4
2013	0	0,0	9	19,6	37	80,4	46	18,0
2014	0	0,0	14	30,4	32	69,6	46	18,0
2015	1	1,7	20	33,9	38	64,4	59	23,1
Yhteensä	5	2,0	74	29,0	176	69,0	255	100

Kuvio 25. Koulutuksen jälkeen käsitys millaisiin työtehtäviin voi työllistyä oppilaitoksittain (n=255, %)

Omaan asiantuntemukseen liittyvät arviot olivat monimuoto-opiskelijoilla positiivisempia kuin päiväopiskelijoilla. Tässä vaikuttaa osaltaan monimuoto-opiskelijoiden laajempi ja pidempi työkokemus, jonka aikana metsäalan asiantuntemus on saanut vahvistusta. Oppilaitosten väliset erot metsäalan asiantuntemuksen arvioinnista eivät olleet tilastollisesti merkitseviä.

Kuvio 26. Arvio omasta asiantuntemuksesta metsäalalla (%)

Oman osaamisen näkyväksi tekemistä selvitettiin kyselyssä avoimen kysymyksen avulla. Yleisin tapa osaamisen näkyväksi tekemisessä oli ansioluettelon tekeminen (74 %). Tätä täydennettiin LinkedIn palvelun käyttämisellä, portfolioilla, luomalla työnhakijaprofileja työvoimatoimistojen sekä erilaisten rekrytointipalveluiden nettisivustoille sekä sosiaalisen median käyttämisellä. Sosiaalinen media koetaan metsäalan työhaussa vielä hieman vieraaksi: ”Työntekijöitä haetaan edelleen todella perinteisin keinoin ja melko harvat pidempään metsäalalla työskennelleet tuntevat sosiaalista mediaa”. Yrittäjänä itsensä työllistäneet toivat omaa ammattiosaamistaan esiin nettisivujen ja muun yritystoimintaan liittyvän mainonnan avulla. Suora oman osaamisen markkinointi työnantajille työpaikkahakemusten ja -haastatteluiden muodossa oli varsin usein mainittu tapa tehdä osaamista tunnetuksi. Verkostoituminen alan toimijoiden kanssa koulutuksen aikaisten harjoitteluiden aikana, erilaisissa työtehtäviin liittyvissä tapahtumissa ja päivittäisiä työtehtäviä hoidettaessa koettiin tärkeäksi oman osaamisen näkyväksi tekemisessä. Oma osaamista kehitti ja myös nosti esille osallistuminen Metsätaitokilpailuihin. Hakeutuminen erilaisiin työtehtäviin (myös luottamustehtäviin) haastaa omaa ammattitaitoa. Muutama vastaaja nosti esille myös metsätalousinsinöörikoulutuksen jälkeen hankitun lisäkoulutuksen merkityksen. Lisäksi todettiin, että ”tekemällä työt mahdollisimman hyvin ja tuottoisasti” sekä ”yrittäjänä jätän osaamiseni jäljet maisemaan”.

Vastaajia pyydettiin avoimessa kysymyksessä miettimään, millä tavoin he jatkossa aikovat kehittää omaa asiantuntemustaan. Vastaukset luokiteltiin kuuteen luokkaan. Yleisin tapa oli metsäalan koulutuksen jatkaminen joko ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai metsäalan maisteritutkinnon suorittaminen yliopistossa (26 %). Toiseksi yleisintä (24 %) oli kehittäminen jotenkin muuten kuin koulutuksen avulla: metsäalan seuraaminen alan lehdistä ja kirjallisuudesta, keskustelut kollegoiden kanssa ja ajankohtaistapahtumiin osallistuminen (mm. messut, seminaarit) mainittiin tällaisina asiantuntemuksen kehittämisen keinoina. Kolmanneksi eniten mainintoja asiantuntemuksen kehittämisessä tuli työkokemukselle (22 %). Osa vastaajista oli toiminut lyhyen aikaa työtehtävissään, ja koki joka päivä asiantuntemuksensa kehittyvän. Osa taas nosti esille hakeutumisen erilaisiin työtehtäviin tai ulkomaille ja sitä kautta tapahtuvan kehittymisen. Työnantajan tarjoaman koulutuksen merkityksen asiantuntemuksen kehittämisessä nosti esille 15 % vastaajista. Uuden alan opiskelua suunnitteli tai oli jo aloittanut 12 % vastaajista ja haluttomuutensa nimenomaan metsäalan asiantuntemuksen kehittämiseen toi esille 2 % vastaajista (taulukko 6).

Taulukko 6. Asiantuntemuksen kehittämisen keinot metsätalousinsinööriopintojen jälkeen

	Päiväopiskelijat		Monimuoto-opiskelijat		Kaikki	
	n	%	n	%	n	%
Työkokemus	34	23,8	6	14,0	40	21,5
Työantajan järjestämä koulutus	25	17,5	2	4,7	27	14,5
Metsäalan koulutuksen jatkaminen	34	23,8	15	34,9	49	26,3
Uuden alan opiskelu	16	11,2	6	14,0	22	11,8
Muu kehittäminen	30	21,0	14	32,6	44	23,7
Ei halua kehittää metsäasiantuntemusta	4	2,8	0	0,0	4	2,2
Yhteensä	143	76,9	43	23,1	186	100

Työkokemus oli päiväopiskelijoiden ajatuksissa enemmän esillä yhtenä asiantuntemuksen kehittämisen välineenä kuin monimuoto-opiskelijoilla. Päiväopiskelijat nostivat koulutuksen osalta esille työnantajan järjestämän koulutuksen, kun taas monimuoto-opiskelijat olivat enemmän hakemassa oman asiantuntemuksensa lisäystä muusta metsäalan tai muun alan koulutuksen jatkamisesta. Kokonaan vääräksi alaksi itselleen metsäalan kokeneet olivat kaikki päiväopiskelijoita. Taustalla tässä oli useimmissa tapauksissa se, että alan työpaikkaa ei useista yrityksistä huolimatta ollut löytynyt ja oman asiantuntemuksen metsäalalla koettiin vanhentuneen.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Yhteenveto tuloksista

Metsätalousinsinöörikoulutuksen tuloksellisuuden ja työelämävastaavuuden arviointi nosti esille millä osa-alueilla oppimistulokset olivat hyviä ja millä on parannettavaa. Kaikki ammattikorkeakoulut onnistuivat hyvin metsänhoito-osaamisen opettamisessa (metsäekologia, metsäluonnonhoito, metsän uudistaminen ja metsänkasvatus). Substanssiosaamisessa parannettavaa koulutuksessa on metsäteiden rakentamisen, metsäojituksen sekä puukaupan opettamisessa.

Alan substanssiosaamisen ulkopuolelta kehittämistä vaativia osa-alueita ovat taloudellinen osaaminen, johtaminen sekä yleiset työelämätaidot. Vastaajat toivoivat lisäpanostusta liiketoimintaosaamiseen, markkinointi- ja myyntiosaamiseen sekä yrittäjyyteen. Talousosaaminen yhdistettynä asiakaspalveluosaamiseen on keskeisintä metsätalousinsinöörityön osaamista substanssitaitojen lisäksi. Tämä on koulutuksen sisältöjen kehittämisessä otettava paremmin huomioon. Johtamiseen liittyvää osaamista hankitaan työelämässä toimittaessa lähinnä täydennyskoulutuksena, ja selvä kehittämisalue ammattikorkeakoulujen opetuksessa olisi lisätä tämän alueen opintoja myös tutkintokoulutuksessa. Yleistä työelämässä tarvittavista taidoista lainsäädäntöosaaminen (esimerkiksi työlainsäädäntö ja sopimusoikeus), työterveyden ylläpitäminen ja työssä jaksaminen sekä työturvallisuus eivät kehittyneet koulutuksen aikana ja ovat myös kehittämistä vaativia osa-alueita.

Koulutuksen työelämäyhteyksien lisäämistä toivottiin niin opetuksen sisältöihin kuin toteutukseenkin. Metsäalan substanssiosaamiseen liittyvien sisältöjen toivottiin yhdistyvän paremmin työelämässä tarvittaviin talous- ja asiakaspalvelutaitoihin. Lisäksi nähtiin hyvänä opettaa substanssitaitoja enemmän käytännön kuin teorian näkökulmasta. Opettajana voisi toimia joku metsäalan yrityksen edustaja, nostettiinpa esille opiskelijoiden oman osaamisen hyödyntäminen opinnoissa esimerkiksi tutor-työssä. Työllistymisen edistäminen ei toteutunut koulutuksessa vastaajien arvioimana juurikaan, vaan harjoittelupaikkojen etsiminen ja yhteyksien luominen työelämään jäi opiskelijan omalle vastuulle. Harjoittelujaksot vahvistivat vastaajien kokemuksen perusteella heidän koulutuksen aikana oppimaan taitoja, joten niillä on tärkeä merkitys osana koulutusta.

Oppilaitosten väliset erot opetuksen sisältöjen ja toteutuksen onnistuneisuudessa olivat suuria. Yhteistyötä metsäalan koulutusta toteuttavien ammattikorkeakoulujen välillä on viime vuosina lisätty, ja pyritty hakemaan hyviä käytäntöjä eri osa-alueiden opetuksen toteuttamiseen ja valtakunnalliseen yhtenäistämiseen. Tämän yhteistyön tulokset eivät vielä näissä mittaustuloksissa näkyneet, mutta tulevina vuosina oppilaitosten välisten erojen tulisi olla pienempiä, jotta tasavertainen laadukas metsätalousinsinöörikoulutus toteutuisi kaikissa oppilaitoksissa. Mittausten tuottamien tulosten tarkoituksena ei ole oppilaitosten asettaminen paremmuusjärjestykseen, vaan antaa kullekin oppilaitokselle eväitä oman toimintansa kehittämiseen.

Yleisesti ottaen metsätalousinsinöörit työllistyvät varsin hyvin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Koulutusta vastaavaan työhön työllistymisessä sen sijaan oli havaittavissa ongelmia, sillä hie-
man alle puolet vastaajista oli koulutusta vastaavassa työssä kyselyyn vastatessaan. Avoimissa kysymyksissä ilmeni työllistymiseen liittyviä ongelmia ja kilpailutilanne muiden metsäalan koulutuksen suorittaneiden kanssa. Ratkaisuna työllistymisvaikeuksiin metsätalousinsinöörit olivat hakeneet töihin omaa koulutustaan vastaamattomiin tehtäviin tai aloittaneet uudelleen opiskelun. Osa opiskelua jatkavista aloitti ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon metsäalalta tai metsätieteiden maisterikoulutuksen, mutta osa hakeutui kokonaan toiselle alalle. Työllistymisen onnistuneisuus ei kaikissa tapauksissa ole yhteydessä hyviin oppimistuloksiin tai oppilaitoksen onnistumiseen toiminnassaan. Työmarkkinoiden toiminta ja tarjolla olevat työmahdollisuudet

vaikuttavat paljon työmarkkinoille sijoittumiseen. Valmistuneiden valmius muuttaa ja hakea työpaikkaa laajemmalta alueelta on hyvän osaamisen lisäksi tärkeää työllistymisen onnistumisessa.

5.2 *Mittariston arvioiminen*

Yleisesti vastaajien arviot mittauskyselystä ja sen sisällöistä olivat positiivisia. Kysymykset olivat pääsääntöisesti selkeitä ja yksiselitteisiä. Kysymykset, joissa pyydettiin perustelut arvioille opintojen sisältöjen ja toteutuksen osalta oli tässä kyselyssä sijoitettu väärään paikkaan, mikä aiheutti joillekin vastaajille vaikeuden ymmärtää kysymyksen varsinainen tarkoitus. Muuttamalla nämä kaksi kysymystä välittömästi sisältöarvioiden ja opetuksen toteutukseen liittyvien arvioiden jälkeen tämä voidaan korjata.

Kyselyyn vastasi varsin moni opintonsa monimuoto-opintoina suorittanut. Kaikki kysymykset eivät ole tämän vastaajaryhmän näkökulmasta mielekkäitä. Tällaisia ovat opintojen aikaiseen harjoitteluun liittyvät kysymykset, koska tämä opiskelijaryhmä ei juurikaan harjoitteluihin osallistu. Tätä kohtaa kyselyssä tulee arvioida uudelleen ja laatia omat kysymykset paremmin monimuoto-opiskelijoille sopiviksi.

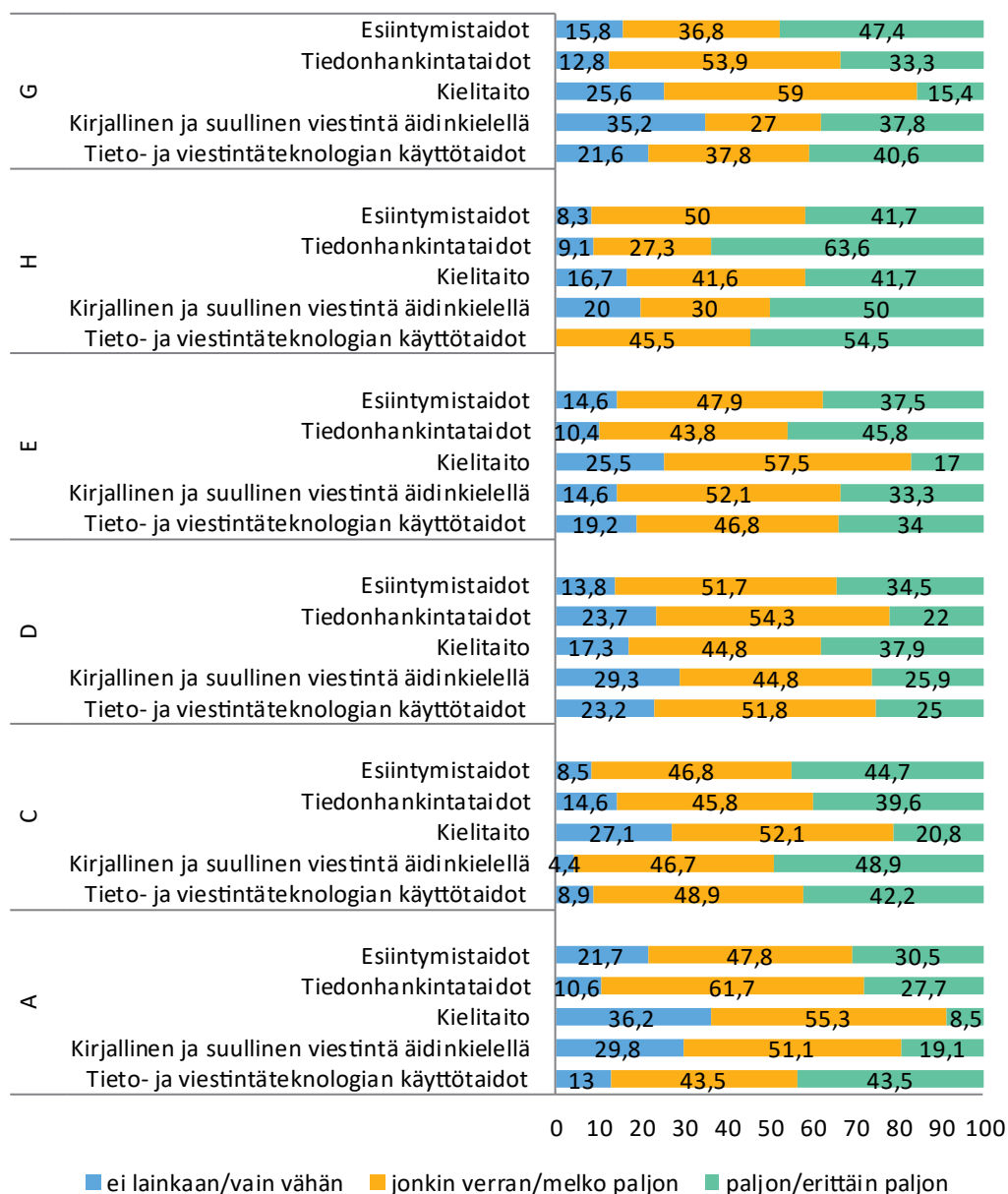
Opiskelun aikana karttuvia taitoja kartoittavaan mittaristokohtaan lisätään jatkossa kohta 'asiakaspalvelutaidot'. Tämä taitoalue on keskeinen osaamisalue metsätalousinsinöörin työssä ja sen kehittymistä koulutuksen aikana on hyvä arvioida.

Kokonaisuutena mittaristo on osoittautunut toimivaksi ja selkeäksi tavaksi kartoittaa metsätalousinsinöörikoulutuksen tuottamaa osaamista ja kehittämistarpeita. Työllistymisen arviointi moniulotteisemmin kuin vain työllistyneiden osuutena vuosi valmistumisesta nostaa paremmin esille metsäalan työmarkkinoiden toimintaan liittyviä ongelmakohtia: alan työpaikkojen määrä on laskenut 2010-luvulla ja tämä tuli esille vastavalmistuneiden metsätalousinsinöörien työllistymisvaikeuksina. Pidempään jatkuvat työllistymisvaikeudet johtavat hakeutumaan toisen alan töihin tai hakemaan koulutusta joltain muulta alalta. Tämä nousi tarkastelun kohteena olevan aineiston osalta hyvin esille, ja tähän kehitykseen on oppilaitosten omassa toiminnassaan mahdollista reagoida. Käytetty työllistymisen mittari tarjoaa yhden tavan lähestyä laadullista työllistymistä (ks. Väisänen, Siekkinen & Aittola 2015), jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut yhdeksi korkeakoulujen rahoituksen kriteeriksi jatkossa (OKM tiedote 8.7.2016).

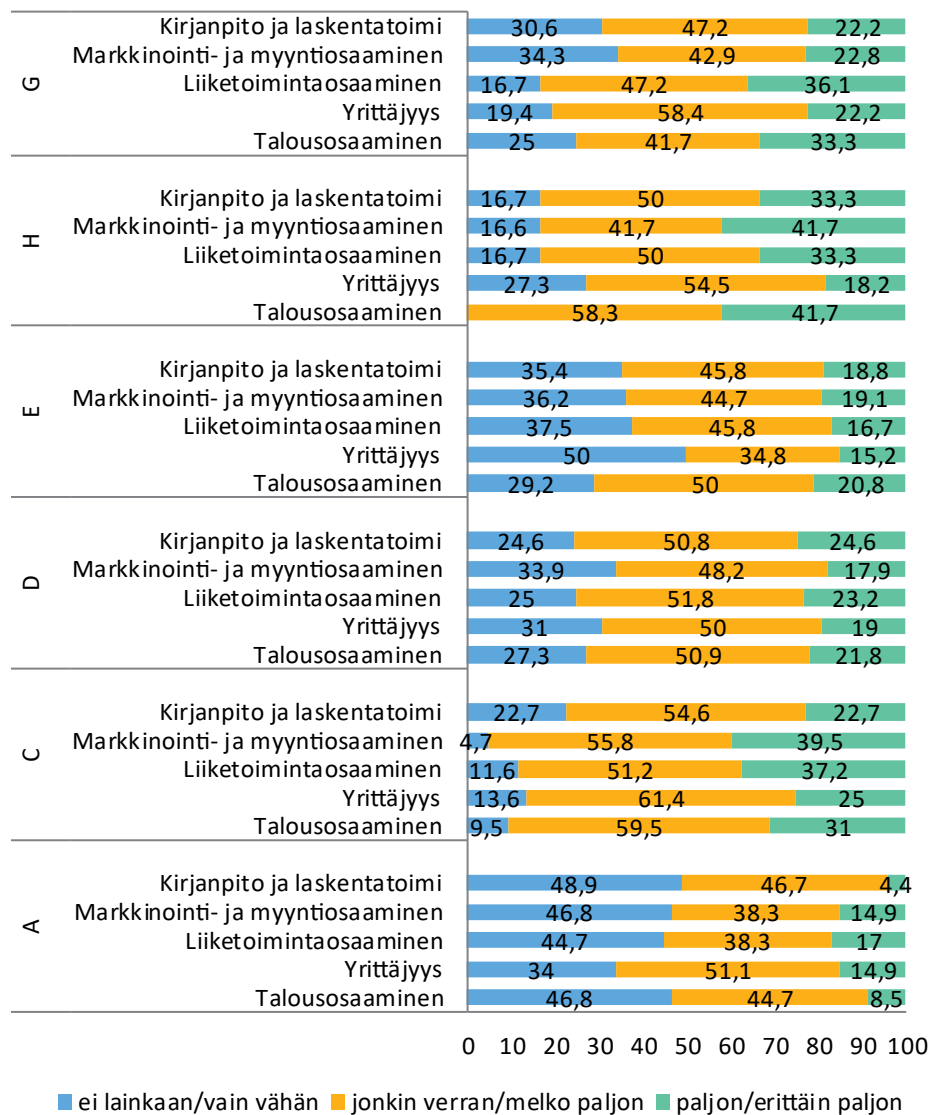
Lähteet

- Harvey, L. (2001) Defining and measuring employability. *Quality in higher education*. 7 (2), 97-109.
- Kilpeläinen, R. & Lautanen, E. (2013) Metsätalousinsinöörien ammattiosaaminen nyt ja vuonna 2020. TTS:n tiedote 8/2013 (769)
- Kilpeläinen, R. & Lautanen, E. (2015) Metsätalousinsinöörien koulutuksen ja työn välinen vastavuus. TEHO 1/2015
- Kilpeläinen, R. & Lautanen, E. (2016) Metsäalan VOSE. Metsäalan osaamistarpeiden ennakointihanke. Selvitystyön loppuraportti Opetushallitukselle 5/2016.
- Lyytinen, A., Hölttä, S., Kivistö, J., Kohtamäki, V., Mugabi, H. & Pekkola, E. (2015) Korkeakoulujen kolmas tehtävä ja sen mittaaminen: kansainvälinen selvitys. Teoksessa: Vastuullinen ja vaikuttava. Tulokulmia korkeakoulujen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2015:13, s. 45-74.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä (1457/2914).
- Strandström, M. & Pajuoja, H. (2013) Metsäalan työvoimatarve – Savotta 2020. Metsätehon raportti 224.
- Tuominen, V. (2013) Maistereiden työllistyvyys. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto. Väitöskirja. Dissertations in social sciences and business studies No 57.
- Väisänen, M., Siekkinen, T. & Aittola, H. (2015) Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen koulutus-tehtävän yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Teoksessa: Vastuullinen ja vaikuttava. Tulokulmia korkeakoulujen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2015:13, s. 117-141.

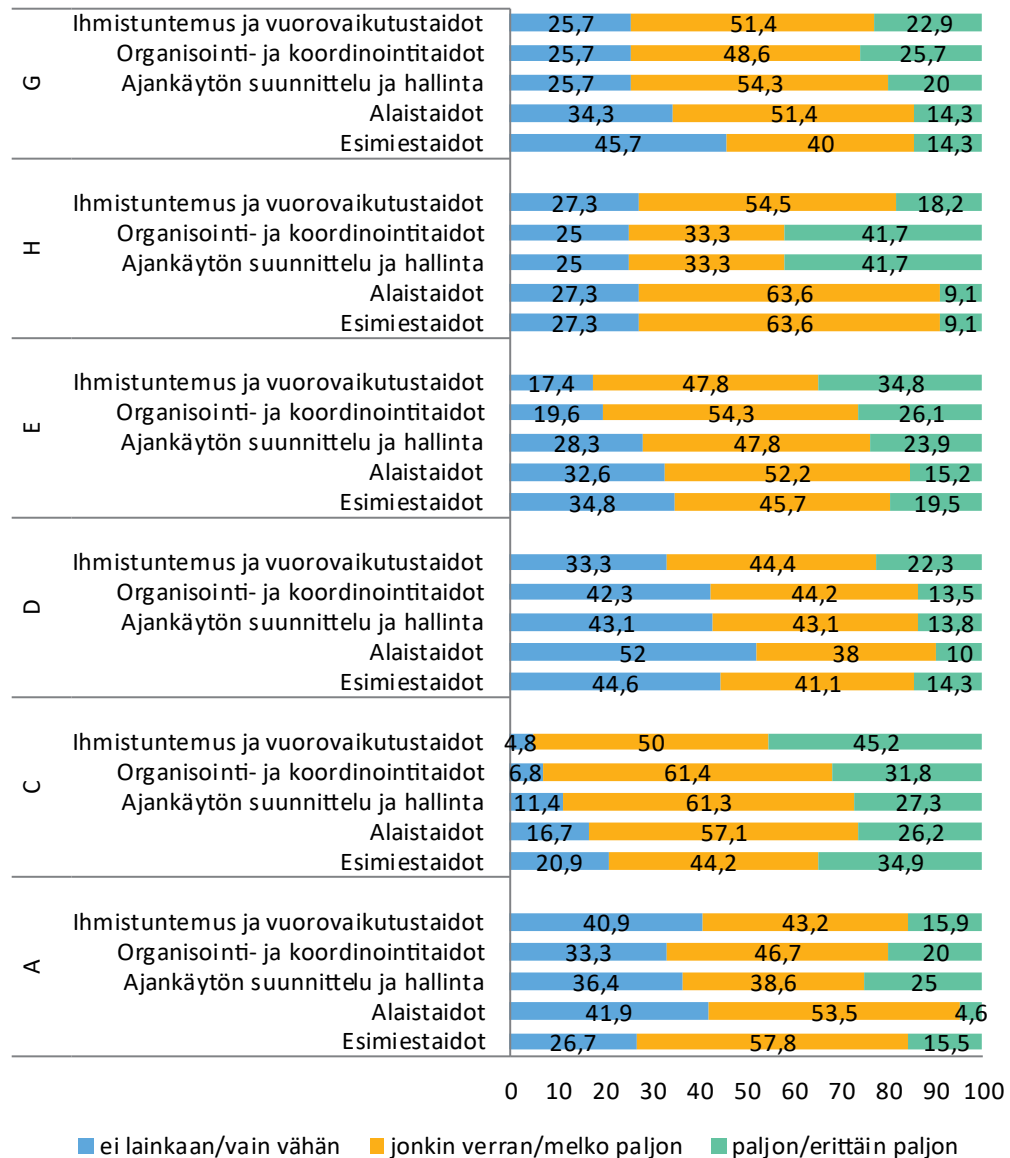
Liitekuviot

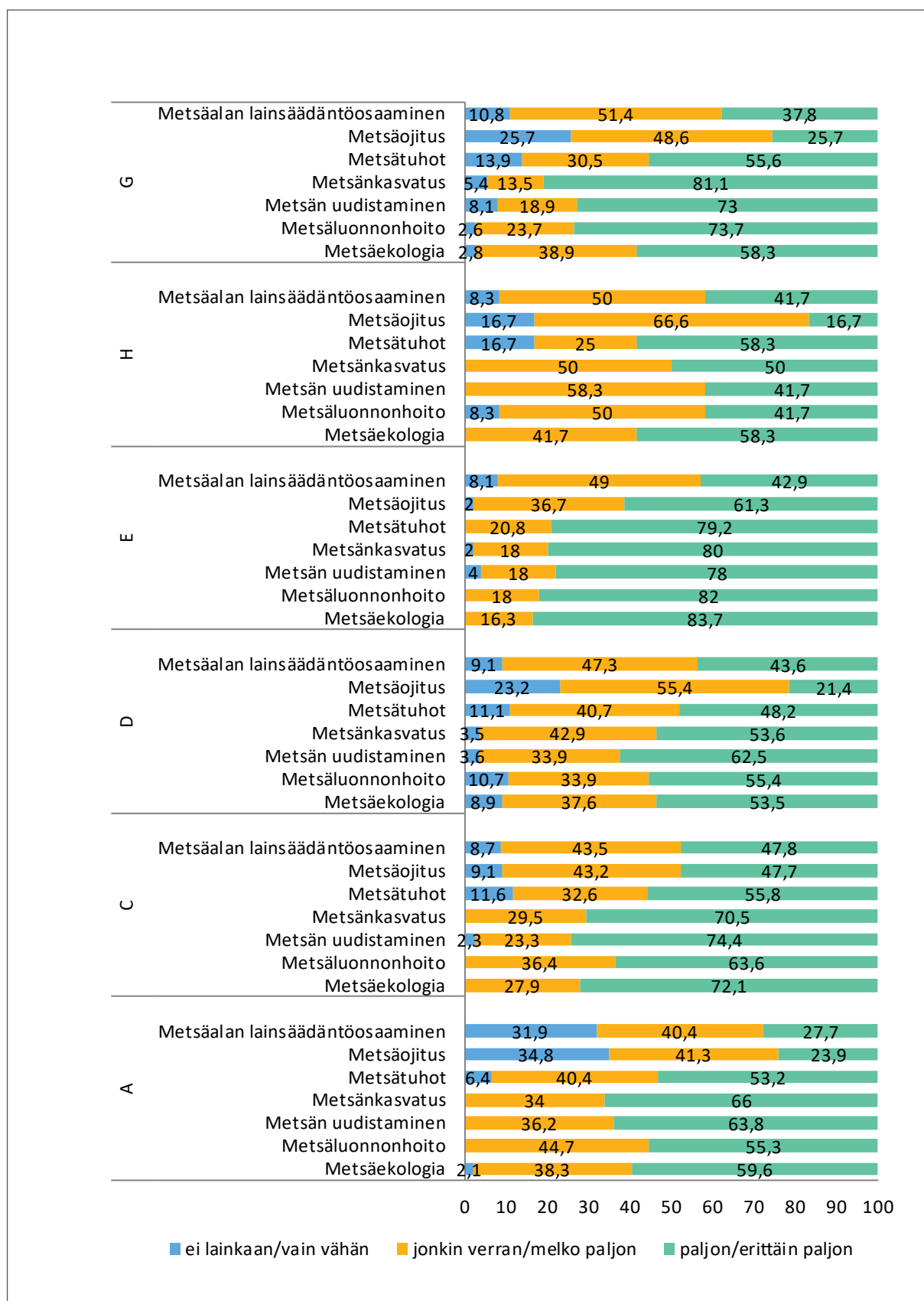
Liitekuvio 1. Arviot tietotekniikka- ja viestintäosaamisen kehittämisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

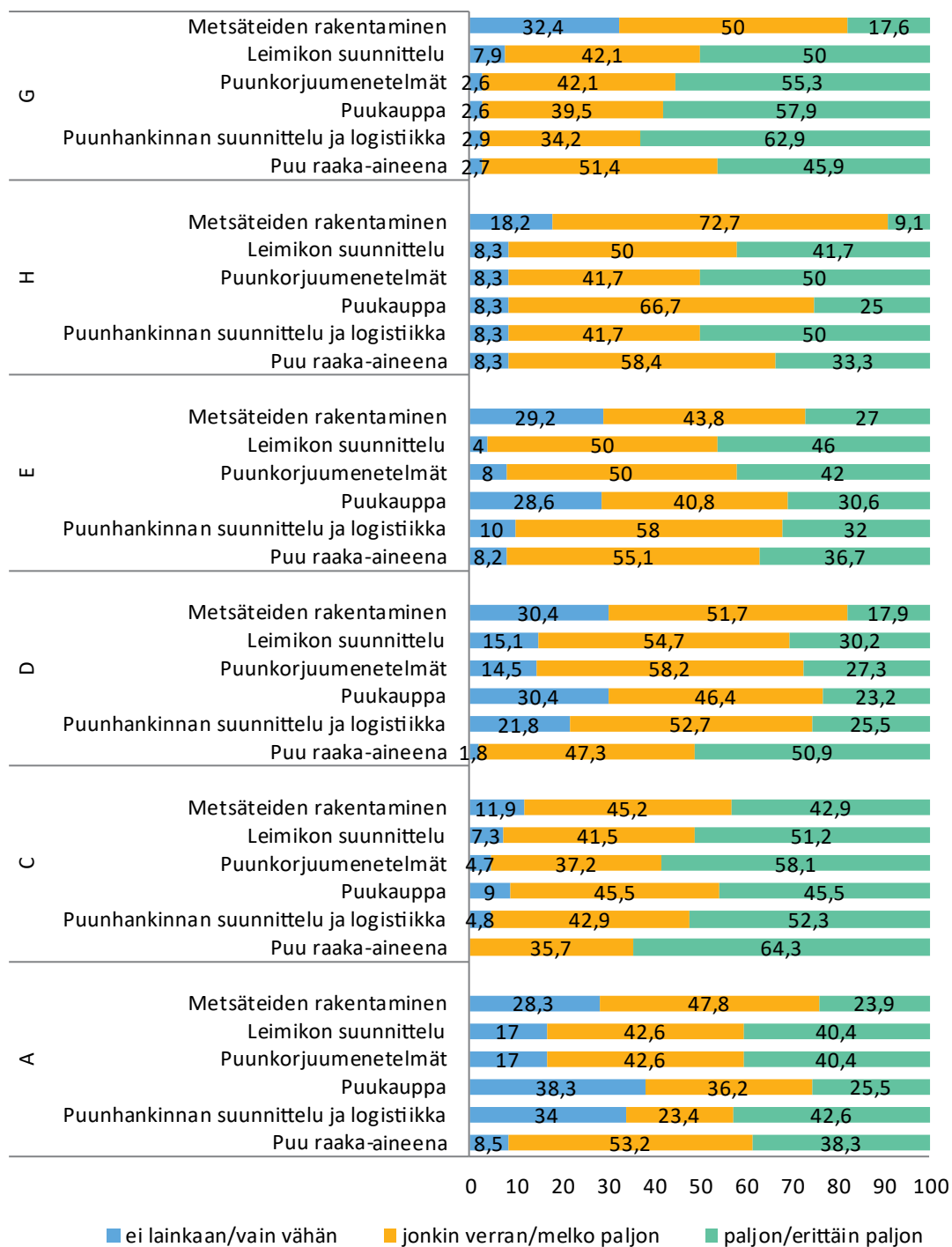
Liitekuvio 2. Arviot talous- ja hallinto-osaamisen kehittymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

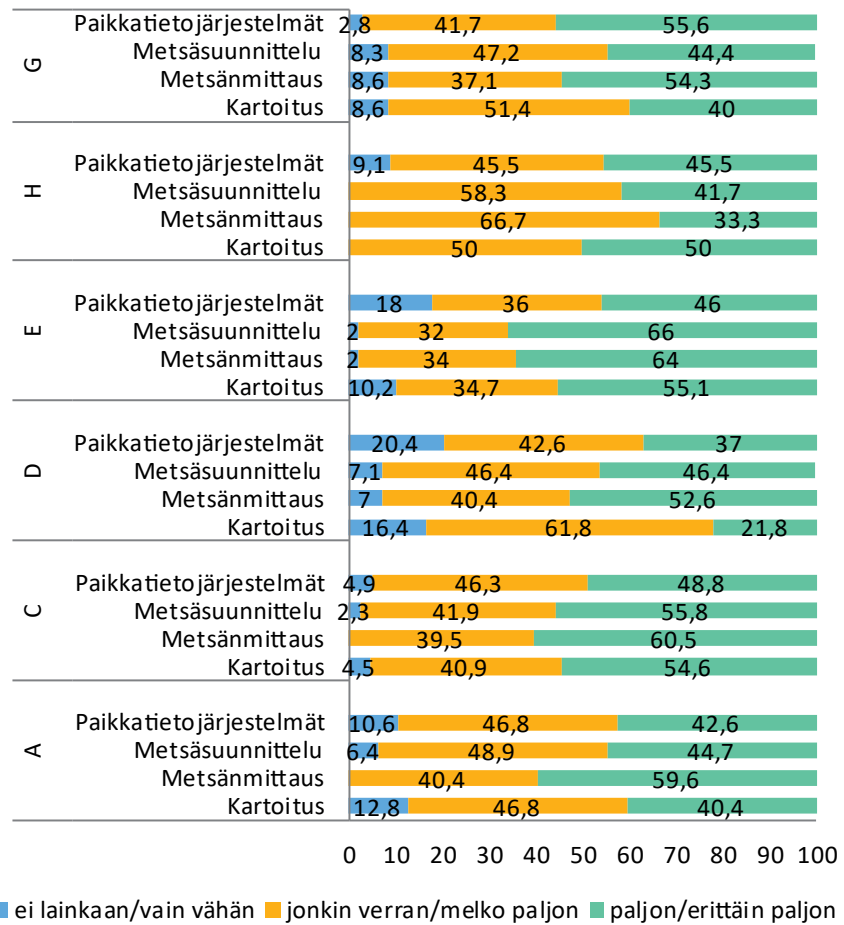
Liitekuvio 3. Arviot johtamistaitojen kehitymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

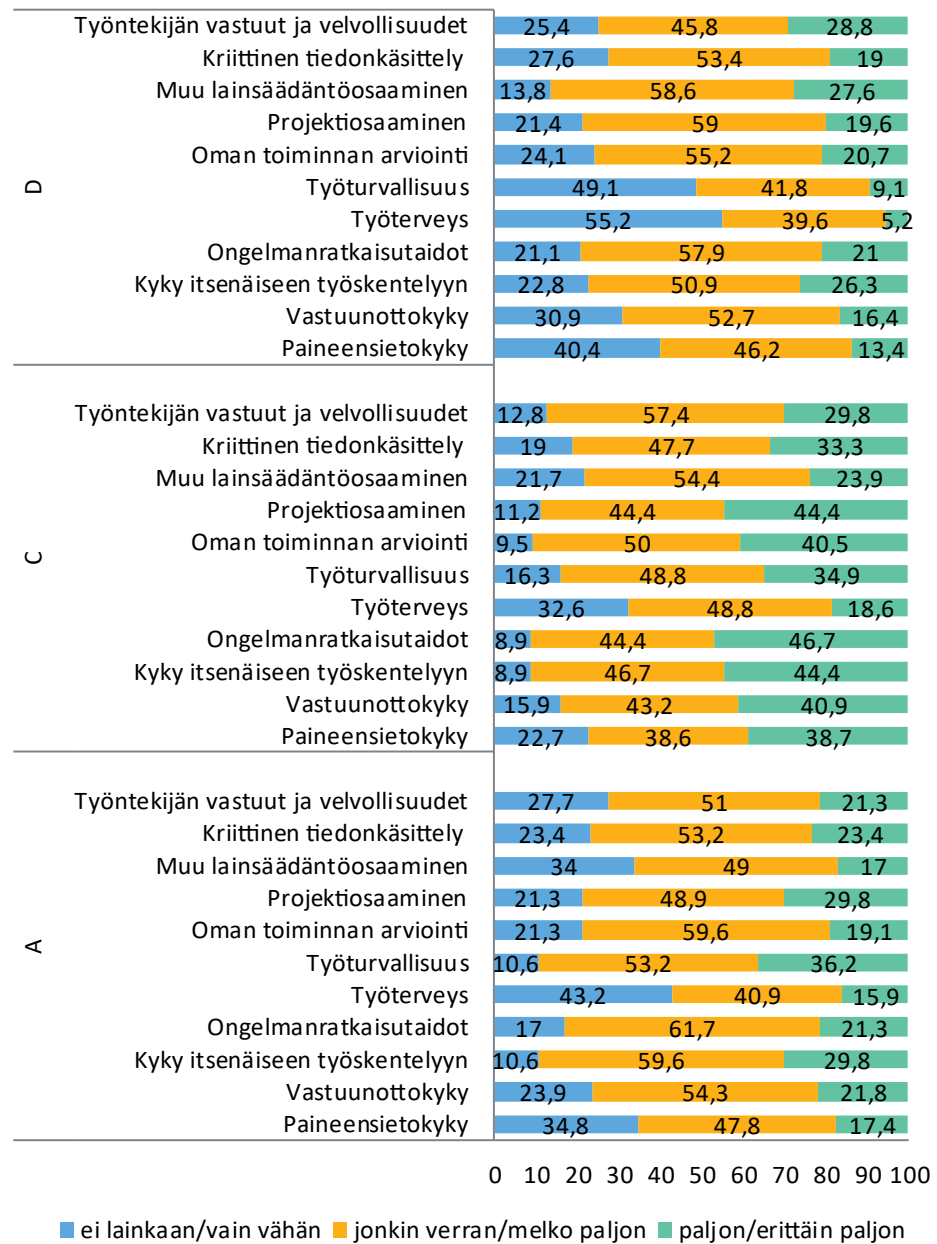
Liitekuvio 4. Arviot metsänhoito-osaamisen kehittymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

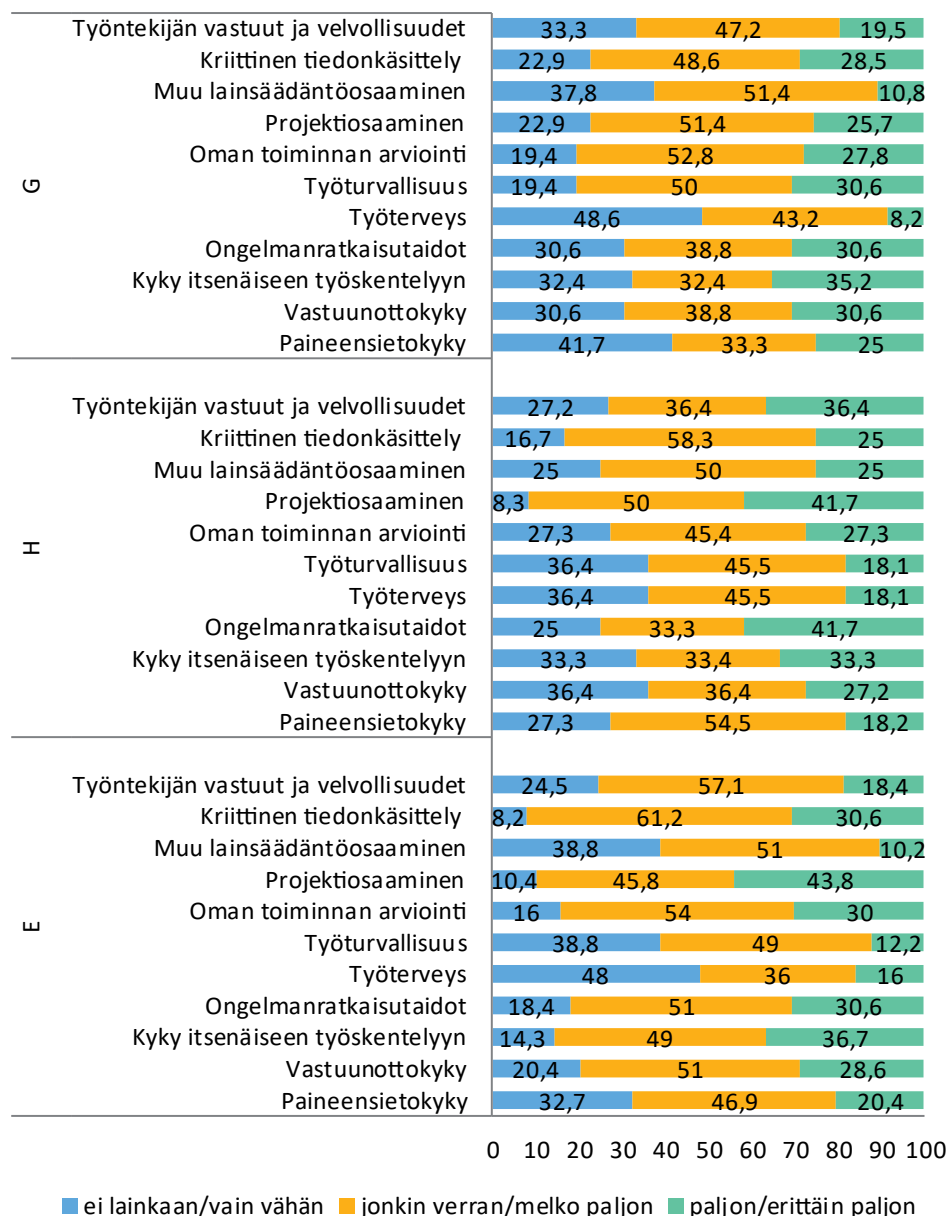
Liitekuvio 5. Arviot puunhankinta- ja -korjuuosaamisen kehittymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

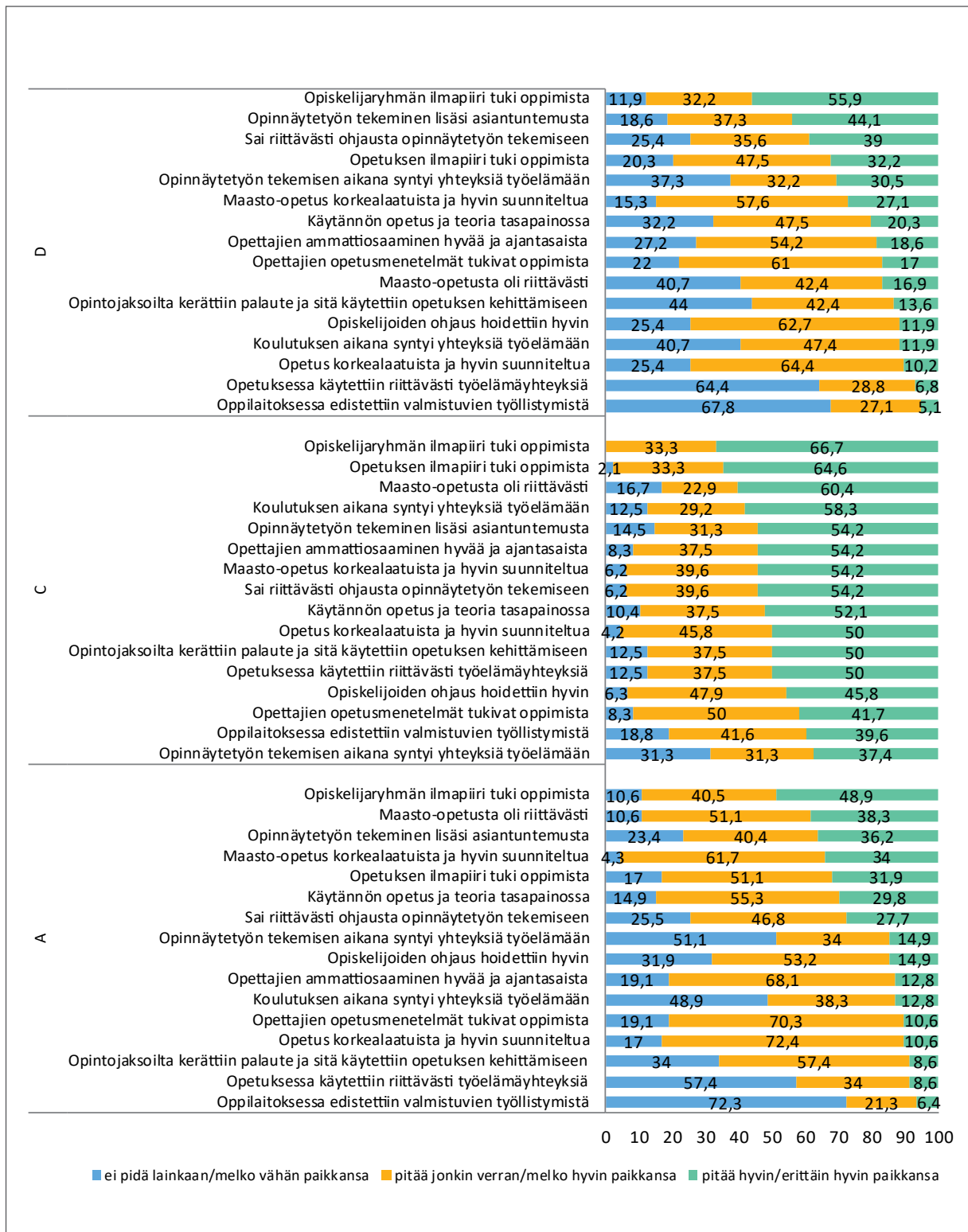
Liitekuvio 6. Arviot metsäsuunnittelu- ja inventointiosaamisen kehittymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

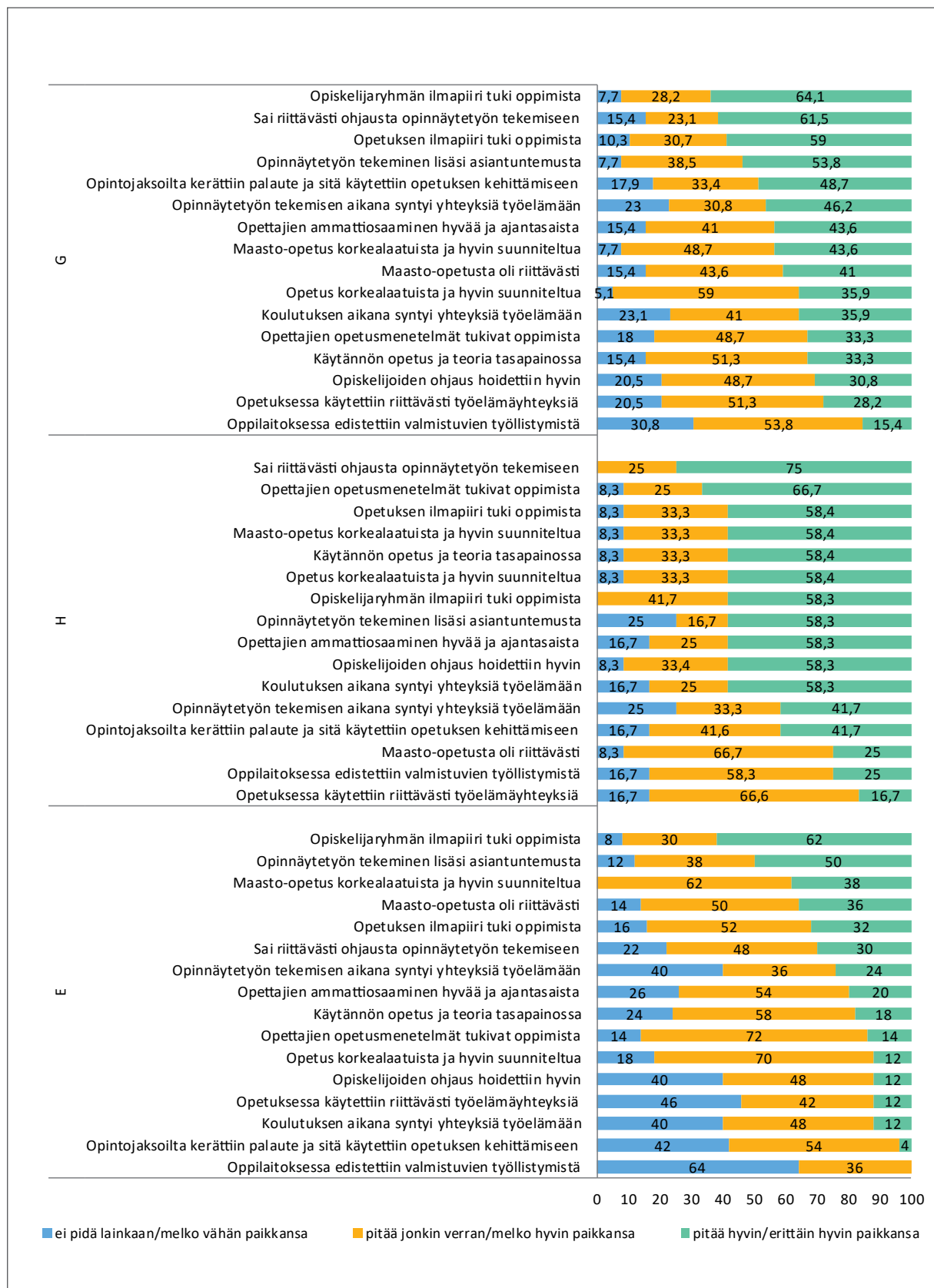
Liitekuvio 7. Arviot yleisten työelämätaitojen kehittymisestä metsätalousinsinöörikoulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

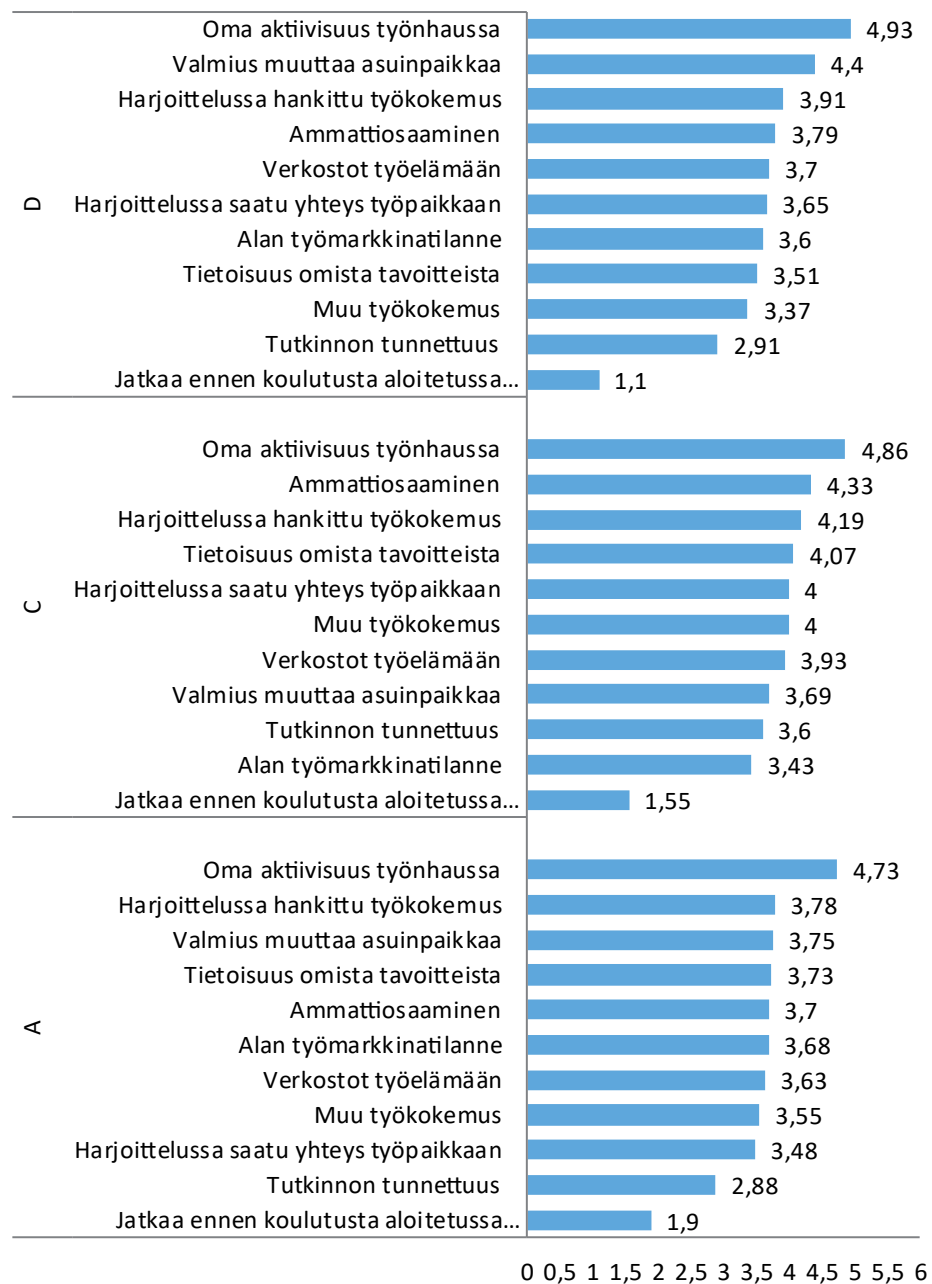
Liitekuvio 7 (jatkuu). Arviot yleisten työelämätaitojen kehittymisestä metsätalousinsinöörin koulutuksen aikana oppilaitoksittain (n=255, %)

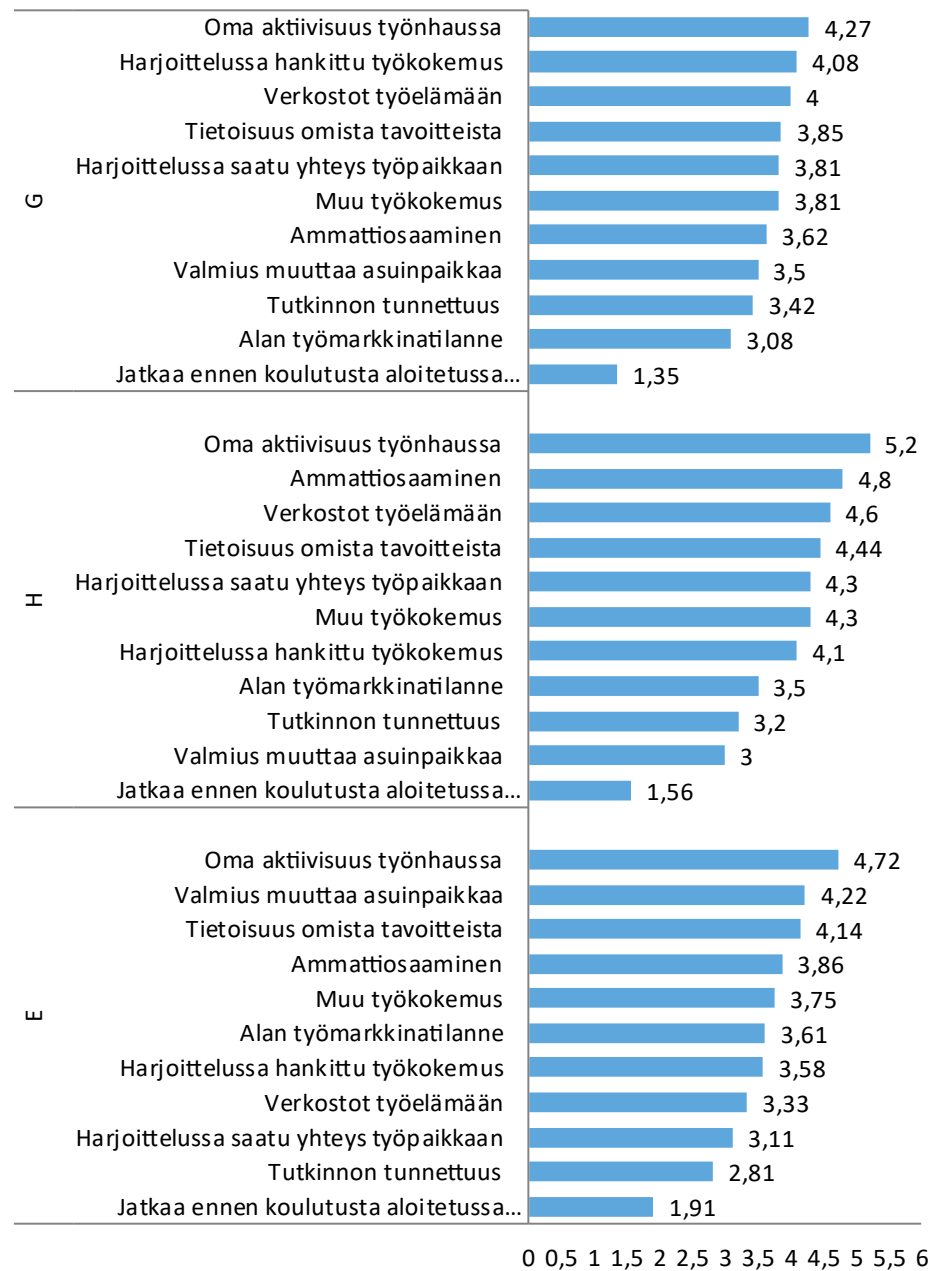
Liitekuvio 8 Arviot koulutuksen toteutuksesta oppilaitoksittain (n=255, %)

Liitekuvio 8 (jatkuu) Arviot koulutuksen toteutuksesta oppilaitoksittain (n=255, %)

Liitekuvio 9. Työllistymiseen vaikuttaneet tekijät oppilaitoksittain (päiväopiskelijat, n=202, keskiarvoina)

Liitekuvio 9 (jatkuu) Työllistymiseen vaikuttaneet tekijät oppilaitoksittain (päiväopiskelijat, n=202, keskiarvoina)

Liite 1 Kyselyn avoimet kommentit koulutuksen sisältöjen arvioinnista

Kysymys 11. Perustelevat arviosi opetuksen sisältöjen osalta

Nuoriso-opiskelijat

- Metsällinen koulutus oli pääosassa, niin kuin kuuluukin
- Tärkeisiin puunhankintaan liittyviin taitoihin perehdyttiin liian vähän. Johtui suurimmalta osalta siitä syystä, että kurssin pitäjällä oli liian huonot ja ammattitaidottomat tiedot ja suuret luulot omasta osaamisestaan. Muutenkin ko. kurssi oli liian lyhyt kestoltaan. Yhteisiä bioalan verkko-opintoja olisi pitänyt karsia pois jolloin olisi ollut mahdollisuus lisätä edellä mainittua kurssi ja sen harjoitteita. Muuten opetuksen sisältö ja taso oli eri kursseilla hyvä ja mielenkiintoinen, jota lisäsi persoonalliset opettajat ja heidän ammattitaitonsa.
- Työelämässä pätee täysin eri säännöt mitä koulussa opetettiin. Koulutus sisällöltään on jäänyt menneisyyteen.
- Perusteet työelämään ok. Kuitenkin työelämän vaativuus, tavoitteet ja esim. puunostossa tarvittava myyntihenkisyys kaipaivat lisävalmennusta.
- Mainostettiin lähinnä itsenäisenä työskentelynä luonnossa, mutta todellisuudessa työt pääosin ihmisten parissa työskentelyä ja markkinointia.
- Opetuksen laatu ratkaisi kuinka paljon opetuksen sisällöstä oli hyötyä. Ulosanniltaan hyvä ja motivoitunut opettaja tehosti oppimistani eniten. Opetuksen sisältö oli osittain vanhentunutta verrattuna työelämän/työharjoittelun maailmaan, lisäksi opetussisältöä häiritsi se, että koulutus oli tupattu täyteen hyödyttömiä yleisaineita, jotka veivät tilaa ja aikaa varsinaisilta ammattiaineilta.
- Joissakin asioissa opetettavat tiedot ja taidot olivat hyvin alkeellisia ja varsinaisen työelämään tarvittava ammattitaito jäi opetuksen ulkopuolelle. Monista asioista tiesi jo valmiiksi opetussisältöä enemmän, jos oli vähänkin ollut alan kanssa aiemmin tekemisissä.
- Sisällöt vastasivat hyvin odotuksia varsinkin ammattikurssien osalta, ainoastaan opetuksen tasossa oli vaihtelevuutta.
- Opiskelusta on pitkä aika enkä sen jälkeen ole tehnyt metsäalan töitä. Silloin kurssit tuntuivat tosi hajanaisilta, koska opintojaksot oli pilkottu tosi pieniksi ja yksi kokonaisuus saattoi kestää kolmekin vuotta. Oli vaikea saada kokonaiskäsitystä asioista.
- Odotin paljon oppivani luonnosta, puista ja toiminnasta metsässä. Lähtötaso oli nolla joten kaikki vastasi odotuksia.
- Osittain koulutuksessa käytiin todella vähän maastossa, mikä olisi ollut tarpeellista. Koulutus oli tarpeeksi laaja, mutta mielestäni joitain osa-alueita käytiin liian pintapuolisesti ja toisia asioita taas liiankin syvällisesti. Metsätuho-kurssi oli mielestäni liian suppea/tiivis (2 op), sisällöltään mielestäni 5 op.
- Opettajat ja opintojen sisältö vanhentuneita ja työelämisidonnaisuudet ja kokemukset jääneet 80-luvulle. Ammattikoulussa oltiin valovuosia edellä amk:ta kaikessa.
- Opetus perustui monelta osin kirjatietoon, joka poikkesi monesti työelämän opeista.
- Paljon ammattiosaamista. Opetus tarpeeksi käytännönläheistä.
- Perusasiat käytiin odotusten mukaisesti läpi suurimmalta osin, mutta työelämässä tarvittaviin todellisiin tietotaitoihin odotettua suppeammin.

- Sisältö oli ennen aloitusta melko hämärän peitossa, mutta alun jälkeen kokonaiskuva alkoi hahmottumaan ja alussa esitetty opintojen rakenne toteutui odotetusta.
- Suurin osa opetuksesta oli sellaista mitä kuvittelin ja yleensä voi ajatella tarvitsevana metsäalalla, mutta mukaan mahtui myös useita turhia kursseja, jotka olisivat voineet olla valinnaisia tai ne olisi voinut jättää kokonaan pois.
- Opintojen paino ammatillisten aineiden puolella.
- Sisältö odotetusti hyvin suoraan metsäsidonnaista. Tilastotieteen kurssin sisällyttäminen koulutusohjelmaan yllätti.
- Opinnot olivat melko suojelupainotteiset ja odotuksena oli normaalia talousmetsänhoitoon liittyvää asiaa teoriassa ja käytännössä. Onneksi oli metsäkoulutustausta!
- Perustiedot metsätaloudesta annettiin hyvin kattavasti, mutta kaikki kannattavuuteen ja yrittäjyyteen liittyvät asiat oli heikosti esillä. Koulusta ei tule tehokkaita osaavia ammattilaisia, vaan ammatin olen oppinut töissä. Esim. tietojärjestelmien käyttö, metsänmittaus, leimikonteko, ojitussuunnittelu, kannattavuuslaskelmat, omavalvonta ja tehokkuuden itsenäinen arviointi ja ylläpito (kaikki perusjuttuja!) jäi oman työssä oppimisen varaan. Tietojärjestelmät oli vanhanaikaiset ja osan opettajien osaaminen jäänyt jälkeen nykytyöelämästä.
- Varsinainen metsäosaaminen kasvoi hurjasti ja metsäopetus oli erinomaista. Kaikki muu oli käytännössä oppilaitten kiusaamista. Koulussamme oli mahdollista suorittaa metsäinsinöörin koulutus ilman esimerkiksi minkäänlaista opetusta metsätuhoista ja niihin liittyvistä metsätuholaeista yms. Kun taas yksi kevät koostui Mitä on luovuus -luennoista, joilla ei ole niin tekemistä metsäalan kanssa.
- Riittävä opetus mutta ajankäyttö turhaa, koulutuksen olisi voinut tiivistää 3 vuoteen. Liian vähän työharjoittelua.
- Metsänmittaus ja puunhankinta ovat mielestäni hyvin keskeisiä asioita metsätalouden sisäisessä ammatissa. Ammattikorkeakoulun opetusohjelmassa etenkin näiden asioiden opetus ontui paljon ja puunhankinnan osalta tieto oli pääosin vanhentunutta.
- En tiedä nykytilannetta, mutta aikana jolloin itse opiskelin, olisi enemmän kaivannut oikeaa oppia puukaupan tekoon sekä muuhun operatiivisen toiminnan tehtäviin. Opetusmateriaalit olivat usein vanhoja, ja koulutuksesta puuttui se viimeisimmän tiedon jakaminen oppilaille.
- Vankat ja perinpohjaiset perustaidot mitä ilman ei metsäalalla pärjää.
- Opetussisältö on ihan hyvä ja paikallaan. Korostaisin jatkossa opetussisältöä muutettavaksi enemmän työelämää vastaavaksi. Eli opetuksessa tulisi perehtyä enemmän niihin tietoihin ja taitoihin, joista olisi mahdollisimman paljon hyötyä vastata työelämän tarpeisiin.
- Ei vastaa työelämän vaatimuksiin, vanhanaikaista opetusta.
- Sisältö oli tietyillä osa-alueilla suppeaa.
- Ammattiaineiden osalta opetuksen sisältö ok. Talous ja hallinto sekä yrittäjyys sisällöltään erittäin heikkoja, lisäksi opettaja pudonnut keltasta totaalisesti.
- Aikaisempaa metsäalan koulutusta ei ollut, joten melkein kaikki alaan liittyvä oli uutta.
- Kattavasti tietoa metsätalouden eri osa-alueilta. Metsäverotuksen roolia voisi kehittää isommaksi opetuksessa.

- Aihealueista osaa käytiin puuduttavan paljon läpi, kun taas joitakin tärkeitä asioita ohitettiin hyvin lyhyellä ja osin ammattitaidottomalla opetuksella.
- Tärkeimpiä metsien perustuntemus jotta osaa esitellä asiat.
- Metsäalan opetus asiallista ja sitä mitä odotinkin, ne vastasivat odotuksia paljon. Muut yleismaailmalliset kurssit täyttää kura, esim. oppiva osaa, tutkiva ja kehittävä osaa jne. Ne eivät opettaneet ja veivät vain aikaa muulta opiskelulta. Luulet että monet amk-opiskelijat ovat samaa mieltä asiasta.
- En osannut oikein odottaa mitään. Arvelin, että maastossa ollaan paljon, mikä pitikin paikkansa. Monipuolisuus yllätti, kuinka laaja on kyseessä.
- Emme saaneet aina uusinta tietoa. Lisäksi hyvin monta asiaa katsottiin valtio-omisteisen metsänhoidon kautta. Yksityismetsän omistaminen/hoitaminen jäi vähemmälle.
- Työelämäyhteys oli täysin polussa koko opintojen ajan. Missään välissä ei erityisemmin esitelty potentiaalisia työnantajia tai tuotu esille mihin osaamisalueisiin kannattaisi panostaa jos haluaa johonkin tiettyyn työpaikkaan. Koulu ei myöskään ollut avuksi harjoittelupaikan etsinnässä ja opintojen ohjaus yleisesti oli olematonta.
- Lähinnä ainoat odotukset opiskelemaan lähtiessä olivat metsänhoito ja luonnossa liikkuminen, jotka kyllä tulivat hyvin tutuiksi. Opintoihin kuitenkin sisältyi hyvin laajalti muuta sisältöä, mikä piti mielenkiintoa yllä koko opiskeluajan.
- Kurssien opetussuunnitelmien sisältö vastasi hyvin käytännön toteutusta.
- Arvelin, että opetus pohjaisi enemmän käytännön osaamiseen, kuten puunkorjuuseen, mutta osittain opinnot painottuivat matemaattisiin opintoihin.
- Opinnoissa käsiteltiin liian vähän metsäammattilaisen perustaitoja, kuten metsänmittaus, leimikon suunnittelua ja puunkorjuuta. Näitä perusasioita pitäisi käydä ja kerrata koko opintojen ajan mielellään yhteydessä työelämän kanssa.
- Ihan liian paljon käytettiin aikaa turhiin asioihin kuten kirjastoinfo ja mitä on luovuus.
- Koulutus painottui liikaa kasvien tunnistamiseen.
- Aika monipuolisesti käytiin kaikki alan osa-alueet läpi.
- Metsäalaan liittyvä sisältö monipuolista ja hyvää. Muu alaa sivuva opetus aika vähäistä.
- Käytännönläheisyys puuttui kokonaan. Täysin turhia aineita käytiin aivan liikaa.
- Perus metsälliset taidot olivat erittäin paljon painotettuja. Metsänmittausta ei tehty niin paljon kuin olisin halunnut, esim. toisessa koulussa siihen panostetaan enemmän. Ryhmätöitä tehtiin liikaa.
- Metsää opiskeltiin, mitäpä sitä perustelemaan.
- Kaikki taidot, mitä tarvittiin, tuli opittua ja mitään tärkeää ei jäänyt uupumaan.
- Valmistumisesta on jo aikaa ja sen jälkeen olen opiskellut lisää. Muistelen, että paljon piti opetella uutta, kun aloitin työt puunhankinnassa puukaupan ja metsäpalvelujen asiantuntijana.
- Osa kursseista oli opetukseltaan sellaista, että olisi sama ollut olla poissa paikalta. Esim. puukauppa, puunkorjuu (mm. korjuun laatu), tien rakentaminen ja kunnostusojitus, lannoitus jäivät erittäin etäisiksi. Tunnit istuttiin luokassa ja katsottiin (osittain epäolennaisia) videoita tai epäselviä kuvia, jotka eivät tarjonneet juuri mitään. Onneksi harjoittelussa opin tienrakentamisesta ja kunnostusojituksesta erittäin paljon. Esimiestaidot ja vuorovaikutustaidot asiakkaiden kanssa jäivät käytännössä kokonaan opetuksen ulkopuolelle. Ne taidot, jotka olen todennut työelämässä erittäin tärkeiksi. Paikkatietokursseissa keskityttiin liian syvälle järjestelmän rakentamiseen kun toiveissa oli, että

oppisi käyttämään erilaisia ohjelmia. Luonnonhoito, metsälakikohteet, monimuotoisuus ja metsäekologia opetettiin erittäin hyvin ja opin paljon sekä metsänkasvatus. Hyvin paljon oli eroa opettajissa, mikä vaikutti erittäin paljon oppimisen laatuun. Ja se miten paljon kurssilla käytiin maastossa katsomassa asioita konkreettisesti. Metsäalan asiat ovat kuitenkin hyvin pitkälti sellaisia, että oppiminen tapahtuu parhaiten näkemällä asiat maastossa, koska sitä se työelämäkin on. Joka päivä tapahtuu havainnointia maastossa, suunnittelua, laadun valvomista jne. Se olisi jo erittäin hyvä, jos jokainen valmistunut osaisi sanoa onko hakkuussa katkenta onnistunut vai ei. Minulla ei tähän koulutuksen pohjalta ollut minkäänlaista tartuntapintaa ja se on mielestäni erittäin huolestuttavaa. Viekö nämä tiedot oppilaitoksille tiedoksi.

- Opetettiin sitä mitä suunnitelmassa luvattiin.
- Odotin metsänhoidon, metsänarvioinnin, luonnonhoidon ja puunkorjuun ja loppukäytön koulutusta mitä valtaosa opinnoista oli.
- Alan opinnot olivat pääasiassa hyödyllisiä. Yleisaineista jotkin olivat kaiken kannalta täysin turhia.
- Kurssissa oli suuri hajonta hyödyllisyydessä. Osa kurssista oli vanhentuneita / muuten turhia ja epämääräisiä ja siten tarpeettomia. Jotkin kurssit koin todella turhiksi ajatellen tulevaa työelämää. Ihan jo peruspuunostajan hommaa ajatellen. Tuntui, että joillakin kurssilla sysättiin liikaa vastuuta työelämään, 'kyllä te siellä työelämässä sitten opitte' tuntui vakiovastaukselta, kun pyysi että opetusta olisi tarkennettu eikä vain sivuutettu kaikkia aiheita vähän. Osa kurssista taas oli todella hyödyllisiä ja kokonaisuuksiltaan selkeitä. Koulu / opettajat ottivat kuitenkin aktiivisesti palautetta vastaan ja pyrkivät tehostamaan opetusta tai ainakin lupasivat kehittää tulevaisuudessa kursseja.
- En osannut odottaa paljoakaan ja kaikki metsätalouteen liittyvä oli aikalailla uutta minulle.
- Opintojen painotus oli mielestäni selkeästi metsäekologiaan ja metsätalouteen suuntautuvaa. Opinnoista puuttui työelämäläheisyys siltä osin, että myyntiä ja markkinointia tulisi lisätä. Lisäksi opintojen aikana ei olisi pahitteeksi opiskella vielä enemmän viestintää ja esiintymistä. Työelämässä arvioisin toimenkuvani olevan 75 % markkinointia, myyntiä ja viestintää eri muodoissa. Jäävä 25 % on metsäosaamista. Toki hyvän palvelun antamiseksi metsätaidot tulee olla hallinnassa, mutta uskon monelle opiskelijalle tulevan yllätyksenä minkälaista metsäammattilaisen työ on tänä päivänä. Tulee olla hyvä esiintyjä ja vuorovaikutustaidot myös kohdallaan.
- Aika lailla menttiin sieltä missä aita on matalin. Epäpäteviä opettajia ja käytännön kokemus puuttui täysin. Kirjaoppineita opettajia paljon.
- Työelämälähtöisyyttä lisää, puronvarsia ja kasveja tunnistettiin kyllästymiseen asti, mutta esim. metsäteiden tekoon ei käytetty aikaa ollenkaan. Projektiopinnot olivat opintojen parasta antia: ohjausprojektilla selvä päämäärä ja tavoite sekä tilaajan tarve ko. työlle. Tunsin tekevänsä jotain merkityksellistä sekä sai käyttää teoriassa opittuja asioita turvallisesti ja ohjatusti.
- Opetus oli laadukasta ja koulutuksessa panostettiin työelämän kannalta olennaisiin asioihin.
- Lähestulkoon kaiken on oppinut töiden ohessa. Koulusta ei juuri paperia kummoisempia eväitä tarttunut itselle mukaan.
- Aika helppo koulu ja suurpiirteistä tietoa kaikesta. Enemmän pitäisi saada mukaan konkretiaa (tehtaiden yms. toimihenkilöiden tietotaitoa eikä pelkkää opettajien opetusta).
- Opetuksessa painopiste liikaa kasvi- ym. ympäristöasioissa. Jos harjoittelu ei ole monipuolista tekemistä, oikeiden asioiden opettelu jää työelämään.

- Oma oppiminen riippuu kuinka paljon löytyy kiinnostusta kurssia kohtaan ja myös opetuksen tasosta.
- Opetellaan liian laaja-alaisesti, jolloin kaikesta tulee vain jonkinlainen mutu-tuntuma, mutta mistään alueesta ei tiedä kunnolla.
- Metsänkasvatukseen ja uudistamiseen liittyvät asiat käytiin kattavasti läpi. Puukauppaan liittyviä asioita ja asiakastilanteita käytiin läpi heikosti.
- Koulutus piti sisällään vähintään pintapuolisesti kaikki mitä oletinkin. Osa asioista jäi valitettavasti erittäin kevyeksi tutustumiseksi aiheeseen, mutta esim. metsänhoitopuoli tuli käytyä sitten todella perusteellisesti.
- Pitäisi saada koulutus työelämälähtöiseksi.
- Opintojen olisi pitänyt olla enemmän työelämälähtöisiä. Puunostajan työpaikkoja tuntee olevan metsätalousinsinööreille tarjolla, mutta koulutus ei ole antanut riittäviä valmiuksia kyseisiin tehtäviin.
- Koulutus sisälsi varsin hyvin kaikki keskeisimmät asiat.
- Eräs opettaja sanoi, että kyllähän työpaikalla koulutetaan loppuun. Eipä paljon opiskeltu puunhankintaa. Osaan osa-alueista oli todella pätevät opettajat ja opetus oli todella mahtavaa ja korkeatasoista. Metsäojia ja teitä käsiteltiin puoli päivää, yhteensä!
- Opetuksessa merkittävän suuri osa oli käytännön työelämän kannalta epäolennaisia yleissivistäviä aineita (matematiikka, kielet (pl. ammattisanasto), äidinkieli, vastaavat ym.), joissa vaadittava osaaminen oli hankittu viimeistään lukiossa, monin paikoin jo yläasteella. Ammattiaineet ja käytäntö jäivät pahasti paitsioon, eräs opettaja totesikin suoraan eräästä perustavanlaatuisesta ja olennaisesta asiasta 'Tämän olevan niitä asioita, jotka teidän oletetaan osaavan, mutta joita teille ei opeteta'. Opinnoissa olisi täysi mahdollisuus kouluttaa täysin valmiita käytännönläheisiä ja monialaisia ammattilaisia, mutta jopa tietoisesti yksisilmäisesti niin ei tehdä. Jo kouluaikana kritisoin tätä jokaisen palautteen keruun yhteydessä, ja monet kerrat lyhyen työelämän varrella olen mielessäni pahoitellut kun moni kouluun kuulunut asia on pitänyt opetella 'kovassa käytännössä' lähinnä eläinmaailmaan kuuluvan yrityksen ja erehdyksen kautta.
- Sisältö vastasi odotuksia suurelta osin.
- Opetus oli tasalaatuista lähes kaikilla osa-alueilla.
- Sisälsi mitä odotinkin.
- Opetus antoi hyvät lähtökohdat metsäalalle ja varmasti niistä olisi saanut enemmän irti, jos olisi itse jaksanut panostaa enemmän.
- Muutamia epäpäteviä opettajia.
- Sisältö oli kovin hajanaista ja useisiin aiheisiin ehdittiin saada vain pintaraapaisu. Se taas johtuu pelkästään rajallisesta ajan määrästä ja metsäalan valtavasta laajuudesta.
- Enemmän työelämässä tarvittavia taitoja sekä osaamisalueita, nyt työelämä opettanut enemmän eikä koulupohjalta ole ollut riittävän valmis metsätalouden työtehtäviin. Työelämä verrattuna opiskeltuihin asioihin on ollut täysin erilaista. Opetuksen sisältö pitäisi olla lähempänä tulevia työtehtäviä ja valmistaa työelämään. Ammattikorkeakoulussahan valmistutaan ammattiin.
- Perusteet hyvät, mutta kaipaasin enemmän työelämälähtöisyyttä ja oikeita tilanteita/ca-seja.
- Opetuksen sisältöjen monipuolisuus vaihteli melko paljon, tiettyä asiaa saatettiin opettaa liikaakin, kun taas toista liian vähän. Sisältöihin oli ehkä liian vähän mahdollisuuksia vaikuttaa opiskelijana eikä opiskelun aikana kerrottu kovinkaan paljon millaista osaamis-

ta vaaditaan juuri tietynlaisissa työtehtävissä. Perusasiat (esim. metsätyypit, metsänmittaus) tuli toisaalta opittua hyvin jo koulussa.

- Tutkinnossa painotettiin puunostoa ja leimikoiden tekemistä, niihin myös keskityttiin melko paljon sekä metsän kasvatukseen. Sen sijaan markkinointi ja kyky hankkia leimikoita jäi vähemmälle koulussa. Siihen osalla on ollut hyvä mahdollisuus harjoittelussa riippuen harjoittelupaikasta. Tällaista työelämän oma-aloitteista henkeä ja asiakaskontaktointia ei juuri ollut, joten en sanoisi että koulutus olisi täysin vastannut odotusta. Myös metsänmittaus ja metsäsuunnittelu jäi vähemmälle kuin odotin nykyaikaisin laittein.
- Monet kurssit pitivät sisällään samoja asioita. Kurssien sisältö suhteellisen helppoa. Muutamien osaaminen ja motivaatio heikkoa.
- Tällä hetkellä olen metsäasiantuntijana. Olisin kaivannut opintoihini tie, oja, kuljetus-asiaa enemmän. Enemmän työelämälähtöistä.
- Koulutus antoi ihan hyvän pohjan työelämään siirtymiselle
- Kaikkien opettajien opettamisen taso ei ollut mielestäni tarpeeksi hyvä.
- Sai riittävän koulutuksen metsäalalle, vähemmän muille työelämän osa-alueille.
- Opetus olisi voinut olla enemmän työelämäsidonnaista. Itse työelämään siirtyneenä on huomannut, että opetus ei kaikilta osin ollut ajan tasalla siitä mitä työelämässä vaaditaan. Esimerkiksi ihan käytännön leimikon suunnittelu; opetuksessa kannattaisi korostaa myös entistä enemmän sosiaalisten taitojen merkitystä, markkinointia ja juridista osaamista (esim. puukaupat).
- Metsänhoitoon, korjuuseen, suunnitteluun jne. liittyvien asioiden osalta koulutus vastasi odotuksiani.
- Metsäsuunnittelu, inventointi, luonnonhoito, ekologia, metsänkasvatus, uudistaminen ja tilastotiede sekä matematiikka, poro-, kala- ja riistatalous vastasivat hyvin odotuksia. Puuhuollon, suometsänhoidon, metsäteiden ja puukaupan osalta olisin toivonut enemmän. Maa- ja metsäomaisuuden hoidossa olisi voinut olla enemmänkin metsäpuolen tila-arvioita ja sukupolven vaihdoksia koskevia asioita.
- Liikaa keskittyi vanhentuneisiin asioihin, nykyaikaa uupui. Yrittäjyyden ja liiketoiminta-asioiden osalta kuin myös paikkatiedon osalta suorastaan surkeaa. Ravistelua jo koko alalle!
- Sisällöltään laajasti metsäalan asiaa – perustiedot vähän kaikkeen, mutta tekemällä ne tulee parhaiten tutuksi.
- Opinnot vastasivat melko paljon odotuksia. Sisällöltään opinnot olivat monipuolisia.
- Vielä enemmän olisi voinut olla käytäntöä ja sitä miten oikeasti työelämässä hommat tehdään eikä niin kuin kirjoissa sanotaan. Yhteistyö firmojen kanssa?
- Paljon metsäalan opintoja, mutta olisi toivonut enemmän liiketoimintaosaamisen opintoja sekaan.
- Enemmän olisin odottanut käytännön harjoittelua.
- Huolellista ja perusteellista opetusta.
- Metsällisten aihealueiden käsittely oli hyvää ja lisäksi oli nostettu käsiteltäviksi tiettyjä liiketaloudellisia asioita. Muu oppi tuli siinä sivussa.
- Ennen opintoja käsitys, että enemmän ulkona ja asiakkaiden kanssa mutta opintojen aikana huomasin, että miestyövoima on kallista ja enimmäkseen istutaan konttorilla tekemässä töitä.

- Opettajissa suuria tasoeroja.
- Sisältö oli ajantasaista ja asiallista.
- Opin perusasiat. Duunissa opitaan sitten loput.
- Metsänhoito oli koulussani hyvin hallussa, mutta tietyt osat olivat hyvin puutteelliset, kuten ojitus. Myös puukauppa pääpiirteissään oli mielestäni heikoissa kantimissa.
- Opiskeltiin metsää talouden opintojen kustannuksella.
- Opetus oli aika lailla sitä mitä odotin.
- Opetuksen sisältö oli monipuolista.
- Opinnoissa käytiin hyvin läpi metsätalousinsinöörille tarvittavat tiedot, mutta yhteistyötä muiden alojen kanssa olisi hyvä parantaa/monipuolistaa yhteistyötä. Esimerkiksi liiketalouden ja tietotekniikan kanssa.
- Opinnot olivat hyvin metsä- ja käytännönläheisiä, mitä odotinkin.
- Pitkä aika opinnoista, mutu-tuntumalla menee. Nykyään en ole metsäalalla töissäkään, ei ollu duunii. Puhuttaisko mieluummin metsäinssien aloituspaikkojen suunnittelusta ja Suomen työllisyystilanteesta?
- Sisältö laaja ja monipuolinen. Opintoja pystyi suunnittelemaan ja valitsemaan oman mielenkiintonsa mukaan. Kuitenkin huono puoli oli se, että jotkin valinnaiskurssit eivät toteutuneet liian vähäisen osanottajamäärän vuoksi.
- Opetus antoi lähtökohdat työelämään, muttei vastannut työelämän odotuksia täysin. Työelämä vaatii kaiken sisällön niputtamisen yhteen.
- Koulun pohjalta osa alan perustiedoista jäi todella puutteelliseksi.
- Metsä- ja luontoasioita opiskeltiin kattavasti, mutta talousosaaminen jäi vähemmälle kuin kuvittelin. Sitä oli, mutta olisi mielestäni voinut olla enemmänkin.
- Opintojen painotukset tulisi keskittää enemmän käytännönläheisiin opintokokonaisuuksiin.
- Opetuksen tulisi olla vielä enemmän käytännönläheistä.
- Opettajien taso vaihteleva. Etenkin ammattiaineiden opetuksen tason olisin toivonut olevan korkeampi.
- Metsäalan opinnot vastasivat vain tietyiltä osin työelämän tarpeita. Erityisesti jäin kaipaamaan puunhankintaan ja puunkorjaukseen liittyvää opetusta. Lisäksi asiakaspalvelu sekä vuorovaikutustaidot tulisi nostaa tärkeämmälle sijalle.
- Opetus oli monipuolista, mutta huonoista sijaisopettajista johtuen joidenkin opintojaksojen taso jäi vähän heikoksi.
- Ei kaikilta osin tarpeeksi kattavaa.
- Kurssien sisältö toisinaan suppeahko, osa pakollisista kursseista ns. turhia. Syventäviä opintoja olisi saanut olla enemmän (=mahdollisuus vaikuttaa itse enemmän omiin opintosisältöihin).
- Kurssien tasoissa oli runsaasti vaihtelevuutta. Osa kursseista oli todella hyvää opetusta ja osa huonoa. Huonoa opetusta oli hyvin vähän, mutta sen huomaa helpommin kuin hyvän opetuksen.
- Joutaviin asioihin käytettiin valtavasti aikaa, kun ammatin kannalta tärkeät asiat juostiin läpi.

- Tosi suppea tarjonta vapaasti valittavia opintoja. Toki opintosuunnitelmassa on tarjolla paljon hyvin kursseja, mutta käytännössä toteutuu vain pari suosituinta.
- Opintoja aloittaessa en vielä kovin tarkkaan tiennyt ammatista ja koulutuksesta. Kun tietämys karttui opintojen edetessä, opetuksen sisällöltä olisin odottanut enemmän.
- Kurssien painotukset riippuivat melko paljon opettajasta. Välillä sisältö tuntui olevan muuta kuin mitä opetussuunnitelmasta olisi voinut olettaa.
- Opetustavat osittain todella vanhanaikaisia. Taloushallinnon kursseilla laskettiin markoissa. Opettajille pitäisi päivittää materiaaleja. Osalla opettajista liikaa työtä, näkyy todella kireänä ilmapiirinä. Onneksi olen jo valmistunut!
- Ns. vanhakantaista opetusta, mukana ei ollut kovinkaan opetusta metsätaloutta nykyajassa esim. bioenergiaa tai vaihtoehtoisia näkemyksiä metsätalouden hyödyntämiseen.
- Perusammattitaito asiakkaan suuntaan tuli haltuun opintojen kautta eli asiat kuten mänty pitkät ja kuusi lyhyet neulaset sekä paakkutaimet istutetaan vihreäpuoli ylöspäin. Työnantajan kannalta on varmasti paljon parannettavaa. Olin aika hukassa työntekijänä työsuhteen alussa, mutta vielä ei ole potkuja tullut eli varmaan olen riittävät taidot saanut.
- Enemmän koneita kuin odotin, moottorisahausta, raivausta, metsäkoneen huoltoa. Useamman päivän käyttöharjoitukset sopivat mielestäni paremmin esim. metsäalan perustutkintoon.
- Osaan panostettiin liikaa ja osaan liian vähän. Kurssien tähellisyys ei vastannut kurssiin käytettyä aikaa (opintopisteinä) ja laatua.
- Odotukset olivat korkeammalla opettajien opetuksen laadun sekä kurssien valmistelun osalta. Maastokäyntien määrä mielestäni erittäin vähäistä sellaisissa aineissa, joita opitaan maastossa.
- Koulutustavat ja henkilökunnan osaaminen ei täyttynyt aina.
- Kattava opetus ja omalla aktiivisuudella oli suuri osuus kuinka paljon opinnoista oli hyötyä.
- Opiskelu oli todella mukavaa, antoisaa ja kehittävää. Opiskelu-aika oli mahtavaa. Oli haitteka valmistua ja jättää opiskelu-aika taakse. Metsätalousinsinööriksi opiskelu oli todellakin valmistautumista elämään ja työelämää varten.
- Osa kursseista oli hyvin teoreettisia, mikä ei vastaa käytäntöä todellisuudessa. Ne kurssit, jotka nivoutuivat hyvin yhteen teoreettisen osuuden ja käytännön harjoittelun kanssa, antoivat enemmän työkaluja työelämään.
- Opintojen läpikäyntiä käytännössä olisi voinut olla enemmän mikäli sellaiseen olisi ollut mahdollisuuksia.
- AMK on pitkään tehnyt yhteistyötä yritysten kanssa ja pyrkinyt koulutuksella antamaan mahdollisimman hyvät eväät työelämään. Siinä on onnistuttu hyvin.
- Opetuksen sisältö oli hyvää, lukuun ottamatta muutamia opettajia, joista ei saanut mitään irti. Hyvä opettaja on kaiken A ja O.
- Opinnoissa painotettiin väärin osa-alueisiin. Esimerkiksi puukaupan ja ojituksen opinnoista ei ollut mitään käytännön hyötyä työelämään. Tienrakennuskurssi puuttui kokonaan. Metsäalan lakia olisi pitänyt käydä enemmän läpi.
- Käytännön taitoja, joita työelämässä tarvitaan harjoitellaan mielestäni kurssien yhteydessä liian vähän. Teoreettista opetusta on liikaa.

- Metsätalousinsinöörin työ on erittäin käytännönläheistä ja painottuu suureksi osaksi maastotöihin. Opetuksessa tulisi olla myös suurempi paino käytännön maastotöissä. Enemmän leimikon suunnittelua, hakkuukertymien arviointia, uudistusmenetelmien valintaa eri kohteissa yms. Näitä kaikkia enemmän. Näin jälkikäteen ajateltuna kyseenalais-
taisin myös joidenkin opettajien ammatillisen pätevyyden näihin käytännön asioihin. Edellä mainittu voi tietysti olla haastavaa toteuttaa koulun näkökulmasta. Koen kuitenkin saaneeni hyvät perustaidot, joiden pohjalta on voinut lähteä syventämään omaa ammattiosaamista.
- Odotin enemmän talouteen liittyvää koulutusta.
- Vaihtelua suuresti opetuksessa opettajien kesken. Vasta samasta koulusta valmistuneet 'opettajat' ilman varsinaista ammatillista ja työelämäkokemusta eivät oikein vakuuttaneet. Sisällöt joskus vanhentuneita, päivitystä olisi tarvittu ennen kaikkea liiketoimintapuolelle.
- Turhaan ehkä painotettiin jotain tiettyä muun kustannuksella ja lukkarissa oli liikaa löysää.
- Det motsvarade alla mina förväntningar och man fick en bred inblick över hela skogssektorn.
- Opetuksessa olisi pitänyt olla enemmän käytännönläheisiä opettajia, joilla olisi työkokemusta metsätalousinsinöörin työtehtävistä.
- Opinnot tarjosivat pääasiassa kaiken tiedon ja osaamisen, mitä työelämään pääsemiseen vaaditaan.
- Markkinoinnin koulutuksen osalta sisältö oli aika heikkoa, koska sillä ei ole ollut mitään käytännön hyötyä minkään asian suhteen.
- Koulutus sisälsi odotuksiani vähemmän suoranaista metsänhoitoon ja metsätalousinsinöörin käytännön työhön liittyvää asiaa. Esim. termi 'ennakkoraivaus' oli kohtalaisen vieras valmistuessani.
- Käytännön töistä ei syntynyt kuvaa ja maastossa tekemistä oli liian vähän. Markkinointia olisi pitänyt opettaa enemmän asiakkaan kohtaamisen kannalta.
- Puunhankinnan opetus oli puutteellista, mikä on merkittävä osa metsäalaa.
- Osa opetuksesta oli todella laadukasta ja asiantuntevaa. Jotkin aineopettajat olivat ilmeisesti leipääntyneet opettamaansa aineeseen eivätkä siksi osanneet enää opettaa. Tai mahdollisesti joiltakin opettajilta puuttui opetustaito tai käytännön kokemus, vaikka tietoa olisi ollut ylen määrin.
- Koulutuksessa keskityttiin liikaa metsäekologiaan. Usean kymmenen rahkasammallajin tunteminen käytännön työssä ei ole tarpeen. Ekologian perusteet toki tärkeät. Koulutuksen pitäisi panostaa puunhankintaan ja puukauppaan sekä metsäteiden kunnostukseen ja tekemiseen. Myös myyntitaitojen kehittämistä saisi olla enemmän.
- Lähes kaikki työelämässä tarvittavat asiat käytiin koulutuksessa läpi.
- Matematiikkaa laskettiin ensimmäiset kaksi vuotta aivan turhaan joka opintojaksossa. Se ei edesauta kenenkään metsätalousinsinöörin taitoja. Oletin, että opinnoissa keskityttäisiin enemmän juuri metsätalousinsinöörin työhön oppimisen alusta pitäen. Teoriatunteja monista eri aihealueista oli enemmän mitä olisin odottanut, suurin osa oli onneksi hyödyllistä tietoa.
- Opinnoista puuttui yhteys työelämään metsäalan eri toimijoiden kanssa, mikä ei kaikilla välttämättä täyty, jos työharjoittelupaikoista on pulaa. Olisin kaivannut myös enemmän painoarvoa opinnoissa käytännön taidoille kuten paikkatieto-ohjelmien hallitsemiselle,

metsämittaukselle, puukaupalle ja korjuulle sekä vuorovaikutustaitojen opiskelua. Yrittäjyys perusopinnoissa sivuutettiin myös lähes täysin.

- Koulutukseen sisältyvät osa-alueet olivat tasapainossa ja täydensivät toisiaan läpi opiskeluajan.
- Oli aikalailla sellaista kuin kuvittelinkin.
- Sopiva tiedonmäärä sopivassa ajassa.
- Tarpeeksi laaja, sellainen sopiva.
- Hyvää opetusta ammattia varten.
- Jotkut asiat uusia, paljon myös ennestään tuttuja asioita.
- Opinnot keskittyivät metsäalan töissä tarvittaviin asioihin.
- Opinnot itsessään oli lähinnä pintaraapaisu todellisesta työnkuvastani. Koulutuksessa mielestäni keskityttiin liikaa nippelitiedon hallintaan. Lisää yhteistyötä metsätoimijoiden kanssa ja sitä kautta suunnittelemaan opetusta uudelleen.
- Opetuksessa oli suuria eroja eri opettajien opetusmenetelmien osalta. Käytännön työt ja koulutus maastossa olivat parasta antia opiskelun kannalta ja työelämään eniten valmistavia. Aika raakileena koulusta silti ulos pääsi, itse työelämä opettaa eniten.
- Osa oppiaineista oli tarpeellisia, mutta paljon oli myös tarpeettomia taitoja. Tosin valmiuksia tuli vähän kaikkeen.
- Suurin osa opettajista osasi pitkän ammattikokemuksen myötä valita olennaisimmat asiat kursseille. Hyvä pohja työelämään.
- Metsässä käytiin ja kaikki perusjutut käytiin läpi. Mutta käytännön työelämässä tarvittavat taidot on opeteltu työtä tehdessä. Jotkin kursseista läpijuostiin, mutta osa erittäin hyödyllisiä, kuten metsäekologia ja luonnonhoito sekä lainsäädäntö. Kulkevat aina käsi kädessä.
- Kurssit olivat vain pintaraapaisu aiheeseen. Jos kursseista oli jotain erityistä tietoa, liittyi se opettajan omaan kiinnostukseen aiheesta. Jos tätä ei ollut, oli koko lailla omillaan asian kanssa. Laatu vaihteli todella paljon vrt. laitoksen yhteisen opetuksen kurssit. Työelämään suoraan kiinnittyviä asioita melko vähän.
- Opetuksen sisältö ylitti odotukseni monipuolisuudellaan. Suuntautumismahdollisuuksia oli paljon, tosin työharjoittelut ratkaisivat paljon.

Aikuisopiskelijat

- Koulutus ja tosielämä kohtasivat suhteellisen huonosti. Koulutuksessa olisi pitänyt huomioida enemmän esiintymistaitoja, ihmisen kohtaamista, vaativien asiakkaiden käsitteilyä jne.
- Opinnot täydensivät sopivasti jo hankittua ammattitaitoa.
- Oli paljon hyvää ja joitakin kursseja, jotka olisi voinut käyttää paljon hyödyllisemmin toisin toteutettuina.
- Myönnän, että annan erittäin kriittisen arvioinnin asioista. Tutkinnon suorittamisesta on erittäin kauan (2012). Tein tutkinnon etänä kuten muutkin. Opettajien oppilaisiin kohdistuva arvostus oli heikkoa ja erittäin suurella toleranssilla: jotkut opettajat arvostivat meitä ja jotkut hyljeksivät ja olivat erittäin varovaisia, kun olimme samanikäisiä tai vanhempiakin. He eivät osanneet suhtautua meihin vertaisinaan, jotka haluavat saada

tietoa, heikoimmat opettajat myös toimivat kuin pienet hitlerit, mutta sen he myös tunsivat itsessään ja me taas saamassamme palautteessa (arvioinnit).

- Monimuoto-opinnot eivät mahdollista syventää kaikkia kursseja/osaamisalueita. Oppiminen tapahtuu eniten työharjoittelujaksoissa, kun pääsee tekemään laajemmin tehtäviä, jotka liittyvät opintoihin.
- Vanhaa tietoa opetuksessa.
- Käytännön opetusta voisi lisätä teoriaopetuksen ohella.
- Vaativia ja oikeansuuntaisia, joissa oli otettu huomioon monimuoto-opiskelijoiden tietojen päivittämistarve.
- Opetus oli monipuolista. Etätehtävät olivat hyödyllisiä. Oli myös mukava tutustua samanhenkisiin uusiin ihmisiin.
- Metsänhoito ja varsinkin metsäsuunnittelu ja -inventointi otsikon alaisia asioita olisi pitänyt olla enemmän ja käytännönläheisemmin.
- Sisällöt vastasivat tavoitteita erittäin hyvin.
- Johtamis- ja työelämätaitojen osalta asiat olivat lähinnä aiempien opintojen kertausta. Tietotekniikassa ja viestinnässä opettajien ammattitaito ja innostuneisuus antoi sisältöön paljon lisää. Talous- ja hallintotaidot vastasivat odotuksia. Metsäsuunnittelu- ja inventointi olisi vaatinut enemmän käytännön harjoittelua. Metsänhoito sekä puunhankinta ja -korjuu vastasivat sisällöltään odotuksia, osa oli asioista ennalta hyvinkin tuttua.
- Metsäosaamiseni laajeni ja parani.
- Sisällöt päivittyivät hyvin koulutuksessa.
- Opiskelin aikuisryhmässä lähes ainoana jolla oli aiempaa metsäalan koulutusta. 2 ensimmäistä vuotta olivat turhan helppoja syöden opiskelumotivaatiota. Tieto oli lähinnä syventävää ensimmäisinä vuosina. Hyväksi luku ahotin kautta oli aika epämääräistä ja ajoittain kankeaa. Olin odottanut ennen opiskelua, että asioissa mentäisiin heti paljon syvemmälle kuin sitten tapahtui.
- Olen ollut pitkään metsäalalla käytännön töissä. Opiskelu lisäsi teorian tietoutta.
- Sopivasti valittavissa, aikuisellekin passelit.
- MTI-opinnot vastasivat erittäin paljon odotuksia, koska koulutus antoi kattavan kuvan suomalaisesta metsätaloudesta ja metsäteollisuudesta. Osaavat opettajat ja erittäin hyväksi hiotut opetusohjelmat tekivät opintojen sisällöt mielenkiintoisiksi ja mielestäni aktiivisesti osallistuneilla vastavalmistuneilla on erinomaiset ammatilliset valmiudet suoriutua työelämään.
- Opintojen aikana käytiin läpi oleellimmat metsätalouteen liittyvät asiat.
- Monimuoto-opiskelussa lähiopetus oli vähäistä, oma tiedonetsintä oli erittäin suuressa roolissa.
- Aikaisempaa metsäalan työkokemustani sopivasti täydentäviä opintokokonaisuuksia, ei oikeastaan turhia opintoja.
- Metsäalan lakiasiantuntijakoulutuksen yhteydessä suoritettu amk-tutkinto oli hyvin toteutettu.
- Sain koulusta sen mitä olin mennyt hakemaan eli substanssiosaamista metsänhoitoon.
- Metsäalan asiantuntija koulutus. Opetus oli hyvin ammattimaista ja vierailevat luennoitsijat oman erikoisalan asiantuntijoita. Koulutus antoi paljon eväitä työelämään.

- Puunkorjuu ja logistiikka työllistää paljon metsätalousinsinöörejä, mutta niitä osa-alueita käsiteltiin yllättävän vähän.
- Sisältö oli hyvin suunniteltu.
- Sisältö vastasi ennako-odotuksia.
- Sisältö antoi odottaa enemmän kuin toteutui.
- Opetus pääosin hyvää.
- Teorian osuus koulutuksessa runsasta ja muutamia aineita oli liikaakin. Pakko ruotsi pois, tai valinnaiseksi. Myös englannin osuutta voisi hieman vähentää, mutta hyvät kielten perusteet välttämättömiä. Ohjelmointi ja teoreettiset yhtälöt voisi sisällyttää ylemmälle tasolle (esim. tilastolliset menetelmät). Matematiikkaa voisi olla käytännön tasolla enemmänkin. Ohjelmistojen käytön perusteet tulisi olla nopeaa ja perusteellisia. Esim. word, excell, powerpoint kurssit heti alussa oppiaineeksi, koska niitä tarvitsee lähes kaikessa vaiheessa koulutusta. Jäisi turha itseopiskelu ja sählääminen pois.
- Käytännönläheistä opetusta, opetettavat asiat oli kytketty hyvin läheisesti työelämään.
- Räätelöity aikuisopetus oli mielenkiintoista ja opettajat osasivat asiansa.
- Olisin toivonut enemmän vaihtoehtoja kurssitarjontimeen, jotta olisin voinut valita enemmän oman työni tarpeisiin opintoja. Yhteistyö muiden yksiköiden kanssa olisi ollut suotavaa. Opiskelin työn ohella opintoinsista amk-inssiksi. Näinkin toki tuli amk-velvoite täytettyä.
- Opetus oli asiantuntevaa ja myös käytännönläheistä.
- Yrittäjyys ja liiketoimintaosaaminen oli hyvin heikossa asemassa koulutuksessa. Selkeästi oli tarvetta, että opettajankin on syytä välillä käydä 'oikeissa' töissä.
- Puunhankintaa painotettiin, se näkyy muiden osa-alueiden puuttuvana osaamisena. Kokonaisuudessaan opinnot vastasivat hyvin odotuksiani.
- Metsäaineiden sisältö ei yllättänyt ja niistä pääosin minulla oli hyväksilukua metsätalousteknikko-opintojen vuoksi. Valitsin sisältöjä lähinnä niistä aineista mistä oli vähemmän opintoja ja osaamista. Ne valinnat vastasivat kyllä odotuksiani. Kieliopinnot olivat alaan liittyviä, jotka täydensivät osaamista sillä alueella.
- Sain hyvää opetusta metsätalousopinnoista.
- Syventävä jakso 10op syvensi tietoja. Muut kurssit yritin valita niin, että perehdyin uusiin asioihin, joita en ollut ennen opiskellut: paikkatieto, luonnonhoito ... Olin omaehtoinen opiskelija, jolla oli 1 vuosi aikaa suorittaa opistotutkinnon päivitys amk-tutkinnoksi. Tämä rajasi huomattavasti mahdollisuuksia valita mieleisiä kursseja.
- Alasta tietämättömälle hyvät perusteet työelämään. Loput oppii töissä.
- Studieplan var noggrant planerat för att komplettera mina tidigare studier inom skogsbruk och företagsadministration samt –ekonomi. Kraverna högra trots min tidigare långa ledarerfarenhet inom skogsbruk.
- En tiennyt metsäalasta mitään, opinnot lisäsivät tietouttani oikein hyvin.
- Opin nimenomaan metsätaloudesta tässä koulutuksessa, mikä oli odotukseni.
- Suurin osa opintokokonaisuuksista oli mielenkiintoisia. Joiltakin osin opiskeltavien aineiden niveltyminen aiemmin opittuun ontui.
- Monimuoto-opetuksessa joudutaan käsittelemään asioita enemmän pintaraapaisu-menetelmällä verrattuna nuoriso-opetukseen, jolloin kaikkea teoriaa ei ehditä tarkastella käytännössä, mikä on valitettavaa.

Liite 2 Kyselyn avoimet kommentit koulutuksen toteutuksen arvioinnista

Kysymys 14 Perustele arviosi opetuksen toteutuksen osalta

Nuoriso-opiskelijat

- Osalla opettajista aihe ja asenne oli erittäin hyvin hallussa. Toiset olivat urautuneet liiaksi. Kokemusta arvostetaan liikaa metsäalalla.
- Opetus oli pääsääntöisesti hyvää, mutta teoriapuoli oli välillä melko puuduttavaa kalvo/ powerpoint sulkeisten pitoa. Varsinkin sijaisopettajien osalta.
- Ilmapiiri, jossa opetus toteutettiin, oli erittäin hyvä ja loi kiitettävän perustan tulevaisuutta varten.
- Työelämälähtöisyyttä tai yhteistyötä alan yhdistyksien kanssa ei ollut lainkaan. Jotain kursseja opetettiin henkilöllä, joita satuttiin paikalle saamaan. Heillä ei oikeasti ollut pätevyyttä opettajantyöhön.
- Kurssien laadukkuus riippui pitkälti opettajasta. Maasto-opetusta oli mukavan paljon ja valinnaiset kurssit olivat monipuolisia.
- Osa opettajista oli hyviä ja osa huonoja organisoimaan esimerkiksi maastopäiviä ja muutenkin tiukkaa aikataulua. Opetustyö olisi varmasti ollut helpompaa, jos aihealueiden tuntimäärää ei olisi jatkuvasti vähennetty. Kireä, ylhäältä saneltu aikataulu turhautti selvästi myös opettajia, ja meitä oppilaitakin.
- Opettajien ammattitaidon ajantasaisuus oli ajoittain melko heikkoa. Etenkin opintojen loppuvaiheessa tärkeiden syventävien aiheiden pitäisi olla ajan tasalla, koska niiden sisällöstä muodostuu työelämään suurimmat vastuualueet (esim. puukauppa).
- Käytäntöä ja teoriaa sopivassa suhteessa, käytäntöä voisi olla hieman enemmän.
- Opintojen toteutus riippui paljon opintojakson opettajasta. Pääsääntöisesti hyvin suunniteltuja.
- Odotin paljon metsässä työskentelyä.
- Ammatilliset opinnot olisi voitu venyttää kaikille neljälle vuodelle tasaisesti eikä painottaa ensimmäiselle kahdelle vuodelle. Opiskelumotivaatio putosi opintojen loppua kohden juurikin ammatillisten opintojen jäätyä vähäiseksi.
- Totuus: suunniteltu kuusivuotiaalle.
- Opettajat perustelivat teorian opettamisen puutteita yt-neuvotteluilla ja pyrkivät monesti menemään siitä mistä aito on matalin. Opinnäytetyö piti toteuttaa opettajan aikatauluilla, vaikka kolmansina osapuolina oli opiskelija ja yritys, joka opinnäytetyön tilaajana.
- Antaa hyvät peruslähtökohdat työelämään, mutta ei anna kunnon valmiuksia heti esim. puunhankintaan, oja- ja tieasioihin.
- Maasto-opetusta ja yhteyksiä työelämään odotettua enemmän, mikä on hyvä asia. Voisi olla vieläkin enemmän.
- Opettajia oli monenlaisia, valitettavan paljon mukaan mahtui huonoja yksilöitä, nyt on tainnut se asia korjautua kyseisessä amk:ssa irtisanomisilla. Ei ole hyvä sekään, että opettajia on nyt kuulemani mukaan liian vähän ja siinäkin joukossa huonoja. Kurssien suunnittelu vaihteli sekin, opintopisteet ja työmäärä eivät menneet aina ihan samassa suhteessa. Luppoaikaa oli mielestäni paljon. Tutkinnon olisi voinut suorittaa tiiviimmällä

tahdilla 3-3,5 vuodessa eikä olisi tehnyt tiukkaakaan. Opetuksen olisi pitänyt olla enemmän työelämälähtöistä. Perusteet kuitenkin oppi hyvin ja niiden pohjalta oli ainakin itselläni helppo opetella työpaikan tavoille.

- Jotkut opettajat menettäneet motivaationsa opettaa.
- Opetus toteutettu hyvin kädet mullassa periaatteella, mikä oli odotettavaakin. Yllättävän vähän sai apua esimerkiksi opinnäytetyön aiheen keksimiseen tai työelämäkontakteihin.
- Opettajien käytännön työkokemuksen vähyys paistoi yhtä opettajaa lukuun ottamatta päivittäin.
- Paljon käsiteltiin, mutta paljon hyödyllisiäkin asioita jäi käymättä tarkemmin läpi.
- Koulussani oli joitakin yksittäisiä opettajia, joilla homma hanskassa, ja joiden luennoille oli mukava mennä, mutta joillakin opettajilla homma menee täysin plörinäksi.
- Monien opettajien tiedot olivat vanhentuneita ja opetus ala-arvoista. Eräskin opettaja saattoi lähettää opiskelijat metsään tekemään arvioita ja tehtäviä (ensimmäisen opiskeluvuoden aikana) eikä itse tullut mukaan opastamaan ja kertomaan asioista. Tehtävien läpikäyminen jälkeenpäin oli mielestäni huonolla tolalla. Opiskelijoita ei tuettu tarpeeksi opinnäytetyön tekemisen aikana ja aiheita oli vaikea löytää. Osa opettajista oli todella päteviä ja heidän tietonsa olivat ajan tasalla. Valitettavasti heidän pätevyytensä tahtoo jäädä sen varjoon, että osa opetuksesta oli todella huonoa.
- Opetus tuntui painottuvan hieman liikaa teorian puolelle. Toisaalta käytännön opinnot olivat hyvin laadukkaita.
- Opetuksen toteutus vastasi ihan hyvin niitä tarpeita, joita tällä hetkellä toteuttamisessa vaaditaan. Eri opettajilla oli suuri vaikutus oppimiseen. Osa opettajista hallitsi käytännönläheisen opetuksen paremmin kuin jotkut toiset opettajat.
- Ei vastaa työelämää.
- Suurin osa opettajista kangistuneet kaavoihin eikä heillä ole kokemusta työelämästä. Kokemuksen puuttuminen ja yhteyksien puuttuminen työelämään näkyy opetuksen heikkona tasona. Yrittäjyyteen ei juurikaan saanut opetuksesta tukea/apua. Lisäksi käytännön työtä tekeviä opettajia ei koulussa arvostettu riittävästi, vaan heidän työtaakkaansa kasvatettiin neljän vuoden aikana kohtuuttomasti lisäämällä tehtäviä ja irtisanomalla päteviä opettajia. Opettajilla ei ole kokemusta nykyaikaisista toimintatavoista kentällä ja parilla opettajalla puuttui motivaatio opettaa oppilaita, sanoivat vaan, että lukekaa tuota ja tehkää nämä tehtävät. Pahimmassa tapauksessa jättivät tunteja pitämättä eikä niitä korvattu koskaan.
- Opetuksessa oli sekä teoriaa että käytäntöä maastossa.
- Paljon hyvin käytännönläheistä opetusta ja nimenomaan erilaisissa oppimisympäristöissä.
- Osaa kursseja piti opettaja, jolla ei ollut lainkaan tuntemusta opetettavasta asiasta. Luennot olivat suoraan netistä poimitusta materiaalista eikä opettaja kyennyt selittämään tai tarkentamaan asioita. Osaa opettajista ei myöskään kiinnostanut opetus lainkaan ja he teettivät omia töitään muilla. Onneksi oli ammattitaitoisiakin opettajia ja heidän pitämillään kursseilla oli ilo olla läsnä.
- Hyvät pohjat antoi työskennellä alalla.
- Maastossa opiskelua oli tarvittavan paljon. Ainoat työelämäyhteydet tuli itse järjestämän harjoittelun kautta. Samoin itse järjestämänä opparin kautta. Koulusta ei ollut niissä asioissa mitään apua.
- Metsässä ollaan paljon mikä piti hyvin paikkansa.

- Meillä oli monta vanhaa opettajaa, jotka eläköityivät joko koulunkäyntini aikana tai pian sen jälkeen. Lisäksi joskus tuntui siltä, että henkilökuntaa ei ollut riittävästi. Välillä yksi opettaja joutui opettamaan samaan aikaan sekä ammatti- että amk-luokkia. Me teimme ryhmätöitä tietokoneella sillä aikaa kun opettaja oli toisaalla.
- Olisin kuvitellut maasto-opetusta olevan enemmän kuin käytännön harjoituksia, joissa pääsisi tekemään sen sijaan, että luetaan kirjasta ja tentitään. Jäi tunne, että opetettiin paljon ns. nice to know sisältöä sen sijaan, että oltaisiin kysytty työnantajilta mitä he toivoisivat valmistuneiden osaavan.
- Maastossa tapahtuvaa opetusta oli hyvin paljon ympäri vuoden, mitä pidin hyvänä asiana. Opetus sujui suuremmista ongelmista ja tukea ja neuvoja sai opettajilta jos sitä tarvitsi. Suurin osa opettajista oli ammattitaitoisia ja osasi hommansa erittäin hyvin, toki pari poikkeustakin löytyi mikä vaikutti suoraan siihen kuinka paljon kursseilla oppi.
- Kurssien alussa toteutettu aikataulu ja sisältö pitivät paikkansa hyvin pienin muutoksin.
- Odotin ko. opinnoilta tasaista maasto – luentosaliopetusta ja odotukset pääasiassa täytyivät.
- Enemmän saisi olla yhteyksiä työelämään.
- Ei paljon uutta tullut ammattikouluun verrattuna ja se uusikin asia opetettiin hyvin kaukana oikeasta käytännöstä, harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta.
- Maasto-opetusta oli riittävästi. Koulutus ei minusta tukenut riittävästi työllistymistä, työelämäyhteyksiä ei käytetty riittävästi.
- Opettajissa ja heidän opetussuunnitelmissa oli eroja.
- Aika paljon maasto-opetusta.
- Ei yhteyksiä työelämään.
- Opetus oli lähes moitteetonta. Resurssien puitteissa mentiin. Maasto- ja käytäntöä olisi voinut olla enemmän.
- Olisin toivonut enemmän liiketalouden peruskursseja, koska niillä voidaan selittää monet asiat markkinoinnissa.
- Maasto-opetusta oli paljon, mutta se keskittyi tiettyihin kursseihin. Osalla kursseista maasto-opetusta ei juurikaan ollut, vaikka sille olisi ollut tarvetta (mm. puukorjuu, tien rakentaminen) ja osalla maastokäynnit oli suunniteltu huonosti (mm. kunnostusojitus ja lannoitus). Huono suunnittelu paistoi läpi osasta kursseista. Varsinkin kun joukossa oli kursseja, jotka oli suunniteltu ja toteutettu erittäin hyvin. Vaihtelu valtava.
- Opetuksessa oli monipuolisuutta, koulutusta kuvailtiin monipuolisena ja erilaisena. Muistaakseni jossakin esitteessä kerrottiin, että opetus ei aina ole luentoja ja teoriaa sisällä eikä todella ollut. Oli paljon maasto-opetusta ja erilaisia harjoituksia. Hieno kokemus erilaisesta toteutuksesta oli myös PBL-opintojen tutoriaalityöskentely. Se opettaa työelämään paljon mm. palaverien yms. osalta.
- Teoria- ja maastopäiviä oli suhteessa aika sopivasti perusasioista. Yrittäjä, talous- ja markkinointipinnot plussaa, joita en varsinaisesti osannut odottaa.
- Opettajien opetustaidoissa oli todella suuri hajonta, mikä heijastui kursseihinkin ja niissä opetettuihin taitoihin. Niiden opettajien taidoissa, jotka opiskelivat pedagogiaa työn ohessa, huomasi kuitenkin kehityksen parin vuoden sisällä. Suurimman osan kehityksestä olisi toivonut tapahtuneen jo ennen työn aloittamista.
- Ammattikoulun käytyäni tiesin odottaa/olettaa että ammatillinen koulutus (myös korkeasteella) on vielä lapsen kengissä, mikä näkyi opetusjärjestelyissä ja melko keveissä oppimisvaatimuksissa.

- Opettajien omakohtaiset työkokemukset metsäalalta olivat suurimmalla osalla yli 10 vuoden takaa. Tässä välissä on tapahtunut suuri harppaus tietojärjestelmissä, paikkatiedossa, kaukokartoituksessa ja sähköisissä viestimissä. Opettajien jakamat kokemukset eivät siis juurikaan edistäneet opiskelijoiden osaamista. Sen sijaan työharjoittelujaksojen aikana tuli opittua paljonkin työelämälähtöisyydestä ja metsätoimihenkilön toimenkuvasta tänä päivänä. Mielestäni suurimman vastuun osaamisestaan kantaa opiskelija oma-aloitteisuudellaan.
- Opettajia ja näin ollen kurssien sisältöä kahdenlaista: hyvää ja huonoa. Enemmän tulevia työnantajia mukaan opetukseen/tilaajiksi. Jokaisesta organisaatiosta löytyy kohteita opiskelijoiden toteutettaviksi. Kysymys ei ole rahasta. Projektit ja harjoittelut käytännössä ainoat näytön paikat työnantajien suuntaan. Nimi ja naama tutuksi mahdollisimman moneen paikkaan poikii enemmän ja myöhemmin hyvää.
- Toteutus oli suunniteltua ja sisälsi toimivia kokonaisuuksia.
- Osalla opettajista korkealla tasolla, osalla taas alta riman.
- Opetus oli korkealaatuista ja lähes kaikki valmistuneet työllistyivät valmistuttuaan.
- Olin toivonut selkeämpää kokonaisuutta.
- Maasto-opintojen runsas määrä tuli erittäin hyvin teoriaopintoja.
- Opetuksen taso vaihteli erittäin rajusti. Pääosin se oli suoraan riippuvainen opettajan virkaiästä. Osa vanhemmista opettajista oli todella passiivisia sekä kurssin sisältö täysin höydytöntä työelämää silmälläpitäen. Nuoremmat sen sijaan aktivoivat opiskelijoita ja kurssit olivat täynnä hyödyllistä tietoa. Tämä näkyi myös ajantasaisina tietoina. Nyt työelämässä ollessa varsinkin asian on huomannut, että osa vanhoista opettajista oi jumah-
tanut tietojensa kanssa 90-luvun alkupuolelle.
- Ei ollut tarpeeksi käytännön opetusta.
- Opetus olisi pitänyt olla enemmän työelämälähtöistä ja ajantasaista.
- Opettajat tekivät voitavansa ja puitteet sekä fasilitetit olivat niissä olosuhteissa toimivat ja niitä pystyttiin opetuksessa hyödyntämään kohtalaisen hyvin.
- Opetus oli pääosin hyvää, aina ei kaikki voi mennä kuten suunnitellaan, mutta muuten ihan hyvä.
- Opetus oli pääsääntöisesti perinteistä opettajavetoista luento-opetusta ja pienimuotoisia ryhmitöitä ja näin vastasi hyvin opiskeltavien aiheiden tarpeisiin. Teennäiset ja sekavat projektioppimiset ym. omatoiminen opiskelu eivät palvelleet oppimista, päinvastoin oppimistulokset olivat huomattavasti heikompia ja ennen kaikkea opiskelutapana olen-
naisesti tehottomampaa kuin perinteinen opetus.
- Enemmän käytännön opetusta odotin.
- Maasto-opetusta olisi saanut olla jopa enemmänkin.
- Metsänhoito ja varsinkin metsäsuunnittelu ja -inventointi otsikon alaisia asioita olisi pitänyt olla enemmän ja käytännönläheisemmin.
- Opetus oli laadukasta.
- Kuten sisältökin, niin opetuksen toteutus oli liian hajanaista. Alan laajuuteen nähden toteutus oli kuitenkin ihan hyvä, vähän joka osa-alueelta jotain.
- Opetuksen toteutus oli riittävän hyvin suunniteltua ja opettajat olivat pääsääntöisesti hyviä tehtävässään.
- Linkittäisin enemmän työelämään.

- Maasto-opetus oli pääosin hyvää ja opettavaa, mutta sitä oli toisinaan suhteessa liikaa, varsinkin työelämän hyödyn kannalta. Toteutus oli myös joissain asioissa vanhentunut työelämästä, jolloin asia pitää kuitenkin opetella uusiksi ja eri tavalla työelämässä. Ryhmätyöt ja esiintymiset olivat sen sijaan opettavaisia ja hyvää harjoitusta.
- Olisin odottanut toteutukselta enemmän maasto-opetusta tai itsenäisiä maastoharjoituksia. Opetuksessa ei yleensä käytetty nykyaikaisia välineitä kuten maastotallenninta ja lasermittareita. Sen sijaan ohjelmia käytettiin koneilla mielestäni riittävästi. Luentoja oli liikaa, olisin mieluummin keskittynyt valmistaviin yhteisiin mietintä- /pohdiskelutehtäviin etukäteen annettujen aineistojen pohjalta, jossa opettaja olisi ollut mukana korjaamassa asiavirheitä. Soveltavia maastotehtäviä ei ollut mielestäni tarpeeksi viimeisinä kahtena lukukautena.
- Maastossa liikuttiin tarpeeksi. Opetusmenetelmät olivat osittain vanhoja eikä opettajilla ollut näkemystä kuinka työt hoidetaan työssä. Alan firmoihin oltiin yhteyksissä ainoastaan tehdaskäynneillä, joissa tutustuttiin puunjalostukseen.
- Opintokokonaisuuksien suunnitteluun kiinnittäisin opettajana huomiota. Opettajan pitää perehtyä aiheeseen niin hyvin, että hän osaa sen itse ja osaa opettaa sen opiskelijoille. Tätä ongelmaa oli paljon tietotekniikassa. Enemmän käytännön työelämään liittyviä oppimistehtäviä.
- Joidenkin opettajien ammattitaidossa oli toivomisen varaan.
- Ei ollut ehkä aina ihan hommat hallussa kaikilla.
- Koen saaneeni kokonaisuutena korkealaatuista opetusta. Opinto-ohjauksessa ja sidosryhmiin tutustumisessa koin kuitenkin vakavia puutteita. Esimerkiksi tutkimustöitä tehtiin paljon vain omaksi iloksi, vaikka näitä kannattaisi mielestäni tehdä paikallisille yrityksille, jolloin kontakteja teollisuuteen syntyisi kuin itsestään. Pelkillä tehdasvierailuilla tutustuminen jää varsin pintapuoliseksi.
- Opetuksen taso oli ihan kohtuullinen. Jotkut pitkän linjan opettajat olivat hieman kaavoihin kangistuneita. Opettajat olisivat voineet luoda enemmän työelämäyhteyksiä.
- Kokeneet opettajat olivat rautaa toteutuksen ja opetusmetodien osalta. Nuoremmalla opettajapolvella oli toisinaan pahaakin hapuilua opettamisessa ja opetusmetodeissa. Positiivista kehitystä kuitenkin havaittiin heidänkin otteissaan vuosien kuluessa. Opintojen maasto – luennot –suhde oli hyvässä balanssissa ja työharjoittelua oli riittävä määrä.
- Suurin osa opetuksesta toteutui hyvin, mutta olisin kaivannut lisää yhteyksiä oikeaan käytännön työelämään. Koulutuksen aikainen käytännönharjoittelu on liian vähäistä ja sitä pitäisi huomattavasti lisätä.
- Osin vanhentunutta ja aina-tehty-näin.
- Laajasti ja melko kattavasti asiaa. Jotkin opetusmenetelmät ehkä vanhahkoja, mutta vain muutamalla opettajalla. Hyviä ja asiantuntevia ja mukavia opettajia.
- Toivoin enemmän yhteyksiä työelämään ja työelämälähtöisiä projekteja. Tehdasvierailuja oli paljon, joka tuki oppimista.
- Opinnot vastasivat melko paljon odotuksia, mutta opetuksen laadussa oli erittäin suurta vaihtelua. Joitakin opettajia ei tuntunut kiinnostavan lainkaan. Sinänsä harmi, koska näitä taitoja, jotka jäivät vähän huonolle opetukselle, olisi tarvinnut työelämässä. Toiset opettajat taas olivat todella motivoituneita ja näillä kursseilla yleensä oppikin kaikkein parhaiten ja ne olivat mielenkiintoisimpia. Opinnäytetyöhön en saanut koulun puolelta minkäänlaista ohjausta, koska ohjaava opettaja oli kiireinen. Yhteydet työelämään syntyivät omasta aloitteestani ja koulu ei vaikuttanut tähän millään tavalla.

- Edelleen lisää käytäntöä odotin. Monet opettajat ehkä liian kirjaopiskelupainotteisia, koska heillä ei ole kokemusta miten oikeassa elämässä tehdään.
- Mukavasti oli maasto-opetusta ja käytännön töitä sekä harjoituksia teorian lisäksi
- Enemmän olisin odottanut käytännön harjoitteita. Kasvien tuntemus vähemmälle.
- Hyvin toteutettu koulutus kokonaisuudessaan.
- Maastoretkiä oli odottamaani enemmän. Opettajien opetuksen taso taas oli pääsääntöisesti hyvää.
- Aikalailla, että ensimmäiset vuoden yleisiä perusasioita ja vähitellen vuosien mittaan syventyviä asioita.
- Osien opintojen opettajat täysin työtaidottomia ja kyvyttömiä opettamaan ketään. Heitä vaalittiin siellä kuin kukkaa kämmenellä, vaikka eivät hoitaneet heille osoitettuja tehtäviä. En koskaan olettanut kenenkään tekevän minulle asioita puolestani, mutta he eivät saaneet edes välillä siirrettyä byrokratian värjätymiä papereita pöydän kulmalta toiselle.
- Työelämään suuntautumisesta puhuttiin vain vähän. Työelämään ei saatu yhtään kontakteja. Jatko-opiskelusta ei puhuttu paljoa.
- Opetuksen osalta odotin hivenen enemmän maasto-opetusta. Se olisi ollut kaikkein kehittävin ja selkein opetusmuoto.
- Iso osa opettajista osasi hommansa, mutta sekaan mahtui pari 'kuivasta'.
- Parantamisen varaa oli.
- Maasto-opetusta olisi luullut olevan enemmän.
- Opetukseen sisältyi paljon maastopäiviä ja tehtävinä sekä projekteina oli monesti maastotöitä vaativia tehtäviä. Lisäksi opetus oli ajanmukaista ja siinä hyödynnettiin paljon nykyaikaista tekniikkaa ja sovelluksia.
- Käytännöt toimivat suurimmaksi osaksi oikein hyvin ja luokka oli hyvä. Ehkä maastotunteja olisi vielä voinut kehittää niin, että niillä pääsisi tekemään enemmän itse ja paikallaan pönöttäminen jäisi vähiin.
- Kaikkien opettajien tyyli ei sopinut minulle parhaiten, mutta opin heidänkin kursseillaan uutta ja mielekästä. Tein opinnäytetyön koululle ja sitä kautta en päässyt luomaan suoria yhteyksiä työelämään.
- Koulussamme oli erinomaisia opettajia ja vähän vähemmän hyviä opettajia. Meidän vuosikurssin opinto-ohjausta ei käytännössä ollut ohjaajan vähäisen kiinnostuksen myötä, joten itsenäinen asioiden selvittäminen oli ensiarvoisen tärkeää. Omiin mielenkiintoihini opintojen suhteen sai opastusta opettajilta, mutta palautteisiin reagoiminen oli koko opiskeluajan melko vähäistä.
- Opetus sisälsi mielestäni todella vähän maastotyöskentelyä pois lukien kasvien tunnistamiset. Konkreettinen puunhankinnan ja lopputuotteen välinen prosessin opettaminen oli vähäistä. Lisäksi opetuksen laadun taso oli erittäin vaihtelevaa riippuen opettajasta ja aiheesta. Opettajilta puuttui lähes kokonaan käytännön osaaminen.
- Aineesta riippuen opettajien taso vaihteli todella paljon, osalta puuttui pedagogiset taidot täysin.
- Pari opettajaa oli sanalla sanoen typeriä. Eivät kuulu ihmisten opettajiksi. Ei heillä tainnut opettajankoulutusta takana ollakaan. Eihän se silleen tietenkään mene, että huonot työntekijät voisi erottaa.
- Opetus toteutui pääasiassa suunnitellun mukaisesti, se oli monipuolista ja osallistavaa.

- Opetuksen toteutus oli hyvin suunniteltua aihepiireittäin. Maastossa oli painotusta niissä aiheissa, joissa työ tapahtuu pääosin maastossa.
- Koulutuksessa ei ollut minkäänlaisia yhteyksiä työelämään. Opinnäytetyön ohjaus ala-arvoista.
- Käytännön opetusta oli paljon, mikä oli erittäin hyvä. Lisäksi opintoihin kuuluneet harjoittelut lisäsivät osaamista. Palautetta kyseltiin, mutta harvoinpa ne mitään muutosta sai aikaan.
- Opetuksen tulisi olla enemmän käytännönläheistä. Opetuksen tasossa isoja eroja. Opetuksessa tulisi huomioida paremmin myös ne, jotka tulevat ns. pystymetsästä tälle alalle. Esimerkiksi heti metsänmittauksesta lähtien. Liian paljon oppimisesta jätetään harjoitteluiden varaan.
- Toteutus pääosin ok. Osa toteutuksesta olisi voinut olla hieman innovatiivisempaa.
- Pääsääntöisesti opetus oli hyvää. Ainoastaan opintojen käytännönläheisyyttä voisi parantaa.
- Opetus oli kaukana käytännönläheisestä. Parhaita osuuksia olivat harjoittelut. Toisaalta tämä on ymmärrettävääkin, koska koulu on vaan koulu. Kuitenkin opetuksesta sai hyvä pohjatiedot mm. eri termistöön. Lisää leimikko ja hoitotyösuunnittelua ja niiden toteutusta ja seuranta.
- Tietyt yksityiskohdat jäivät hämärän peittoon kysymisen jälkeenkin.
- Opetus käytännönläheistä, mutta maasto-opetusta olisi voinut olla vielä enemmän.
- Opetus oli pääsääntöisesti hyvää ja luokassa oli todella hyvä ryhmähenki.
- Työelämäyhteyksiä odotin enemmän ja eri henkilöitä sieltä. Sama kaveri saattoi käydä puhumassa monella kurssilla.
- Valtaosa opettajista pedagogisilta taidoiltaan korkeintaan välttäviä. Digitaalisten oppimisympäristöjen käyttö ei läheskään aina opettajilta myöskään onnistunut. Eniten sapetti luentojen peruminen ja opiskelijoille ilmoittamatta jättäminen.
- Muutamat opettajista olivat osa-alueensa asiantuntijoita, tieto oli ajantasaista ja opetus todella antoisaa ja kehittävä. Iso osa kursseista kuitenkin tuntui sisällöltään tai opetuksen tasolla heikoilta. Ammattikorkeakouluorganisaation yleinen ilmapiiri, virallisten asioiden hoitamisesta ja opettajien väsyminen heikensi paljon varsinkin opintojen loppuvaiheessa omaa motivaatiota ja innostusta opintoja kohtaan.
- Opetus oli monipuolista ja käytännön läheistä. Opiskeluaikaa olisi voinut lyhentää tiiviimmällä kurssisuunnittelulla.
- Liikaa kaikkea ylimääräistä amk-opetusta.
- Jotkut opettajat vanhan liiton miehiä, eivät arvostaneet naisia opiskelijoina. Jotkut kurssit taisi olla täytettyä opsiin.
- Asioita katsottiin liian vähän työtehtävien näkökulmasta.
- Yksi opettaja ei pitänyt aikataulusta kiinni. Toinen opettaja kyseli edellisiltä oppilailta sähköpostilla mitä yhdellä kurssilla kävimme läpi toisen opettajan kanssa, kun hän suunnitteli kurssia itse pidettäväksi. Opettajat eivät huolehtineet oppilaista. Opettajat tekivät työn ja lähtivät kotiin -meininki.
- Odotukset olivat korkeammalla opettajien opetuksen laadun sekä kurssien valmistelun osalta. Maastokäyntien määrä mielestäni erittäin vähäistä sellaisissa aineissa, joita opitaan maastossa. Pakollisia harjoitteluita tulisi olla jo ensimmäisestä vuodesta lähtien eli 3 kpl.

- Koulutustavat ja henkilökunnan osaaminen ei täyttynyt aina.
- Kannustettiin olemaan oma-aloitteisia työelämäyhteyksissä.
- Toiset osa-alueet olivat paremmin suunniteltu ja toteutettu kuin toiset.
- Koulutuksen aikana käytiin laajasti läpi koko metsätalous ja sen osa-alueet.
- Käytännön maasto-osuudet ovat avain asemassa useiden asioiden syvälliseen ymmärtämiseen. Teoria ja maasto-osuudet olivat tasapainossa.
- Opetuksen sisältö oli hyvää lukuun ottamatta muutamia opettajia, joista ei saanut mitään irti. Hyvä opettaja on kaiken A ja O.
- Suurin osa opettajista oli ammattilaisia, mutta valitettavasti osan opettajien opetus oli puutteellista. Liikaa teorialuentoa. Opintojaksoilta kerätty palaute ei näkynyt käytännössä opetuksessa.
- Liian teoreettista.
- Suurimmaksi osaksi opettajat olivat ammattitaitoisia. Muutamilla kursseilla opettajat eivät mielestäni olleet perehtyneet opetettavan kurssin teoriaan / aihealueeseen riittävän hyvin ja koulutus oli erittäin pintapuolista.
- Oli maastohommia onneksi, olisi saanut olla enemmänkin muulloinkin kuin vain 1. vuotena. Käytännön raivaus, hakkuu ym. kurssit todella tärkeitä työelämässä, tuo paljon uskottavuutta ja tietoa.
- Grunderna lärdes ut i skolan och fördjupningen kommer i arbetslivet.
- Opetuksessa keskityttiin liikaa epäolennaisiin seikkoihin.
- Pääosin toteutuksessa onnistuttiin, mutta joillakin kursseilla toteutus ei palvellut tarkoitusta.
- Vaihtelevantasoista opetusta, mutta enimmäkseen olen tyytyväinen.
- Markkinoinnin koulutuksen osalta sisältö oli heikkoa ja sillä ei ole ollut mitään käytännön hyötyä.
- Odotin, että koulutus sisältää luentoja, tietokoneella istumista ja maastossa tapahtuvaa opetusta ja näin asia olikin.
- Leikkaukset näkyivät opettajien vähenemisenä, joka johti motivaation laskuun opettajilla.
- Yhtenäisempi kokonaisuus opintoihin olisi hyvä.
- Maastossa pidetyt oppitunnit olivat yleensä opettavampia kuin luokkatunnit, mutta sekin riippui opettajasta. Opettaja, joka piti työstään, sai koko luokan innostumaan aiheeseen riippumatta opetusympäristöstä.
- Odotukset ammattikorkeakouluopetuksen toteutuksesta oli juuri niin käytännönläheistä mitä osasin kuvitella. Käytäntöä / maasto-opetusta ei pitäisi ainakaan supistaa.
- Muutaman kurssin maastoretkeilyjen ajankäyttö oli huonosti suunniteltu.
- Pääosin hyvää. Työelämäyhteyksiä voisi painottaa vielä enemmän.
- Valtaosa opettajista tuki oppimistani paremmin, muutamat heikommin. Opettajien motivaatio ja ammattitaito opetuksessa heijastuu oppilaisiin.
- Odotin, että opinnoissa olisi keskitytty enemmän nimenomaan metsätalousinsinöörin ammatin oppimiseen. Matematiikkaa laskettiin turhaan kaksi vuotta, vähempikin olisi riittänyt ammatin oppimisen kannalta. Nyt matematiikkaa laskettiin yhtä paljon kuin lukiossa. Metsätalousinsinöörin työssä ei lasketa matematiikkaa perusmatematiikkaa

enempää (yhteenlasku, kertolasku, jakolasku). Loput hoitaa tietotekniikka. Muutoin opetus vastasi sitä mitä odotinkin aika hyvin. Toki teoriatunteja oli enemmän mitä olisin kuvitellut.

- Opettajat vaihtuivat liian usein. Ojitus- ja tienparannuskurssi käytiin keskellä talvea ja mittauksia tehtiin umpihangessa, missä ei ollut mitään järkeä. Opintosisällöt olivat vanhoja. Vaikeisiin ja hyvin olennaisiin paikkatietojärjestelmiin ei saanut riittävästi opetusta. Minulla ei ollut lainkaan opinnäytetyönohjaajaa. Kurssisuorituksia ei arvioitu tai tarkastettu. Opettajien motivaatio oli paikoin hyvin alhaalla.
- Ammattiopetus oli asiantuntevaa ja hyvää. Opinnäytetyö ei täysin vastannut odotuksiani.
- Oli sellaisia maastoretkiä ja teoriaa sopivassa suhteessa.
- Koulussa otettiin opiskelijoiden toiveet vastaan ja pystyttiin vaikuttamaan koulutuksen sisältöön hyvin.
- Ottivat esiin ne tärkeimmät asiat jokaisesta alueesta.
- Voisi suorittaa lyhyemmässäkin ajassa.
- Maastokoulutus oli yksi opetukselta haluamistani asioita ja se toteutui odotuksen mukaisesti.
- Koulutus oli hyvin vanhanaikaista ja koulutettavia asioita ei osata yhdistää. Koulutuksen tulisi painottaa erilaisten kurssien merkitystä toisiinsa ja mihin ko. osaamista tarvitaan mahdollisella työuralla tulevaisuudessa. Nyt opiskelijoille syötetään joka suunnasta erilaisia aiheita eikä oppilas tiedä mitkä ovat tärkeitä ja mitkä ei.
- Opetus oli kannustavaa ja inspiroivaa pääosin. Toki aina parantamisen varaa on.
- Alkuvuoden opinnot yllättivät positiivisesti maastotöiden runsauden osalta. Koko koulutus oli muutenkin yllättävän käytäntöpainotteinen mikä oli minulle mieluinen yllätys.
- Välillä opetuksessa oli todella tyhjänpäiväisiä kursseja, opettajat kateissa, kokeita kateissa ja tuloksia joutui odottelemaan kesän yli. Välillä tuntui, ettei opetukseen haluttu panostaa tai punainen lanka oli kateissa. Perusmetsäaineen kursseilla homma toimi ilmeisesti hyvin.
- Muutaman opettajan pätevyys kursseilla häiritsi. Itseopiskelu oli yhtä tehokasta.
- Maastokurssit oli hyviä, mutta samaa ideaa olisi pitänyt soveltaa myös muihin kursseihin. Enemmän työelämässä tarvittavia käytännön harjoituksia muuhunkin kuin metsäveroilmoituksen ja kirjanpidon kursseihin. Esim. puunhankinnassa pitäisi ottaa huomioon koko se kokonaisuus, ei se että ostat ne puut myyjältä. Pitäisi tuoda enemmän esille miksi ostetaan, mitä varten ostetaan, miksi maksetaan tämän verran yms.
- Opetuksen suunnittelu kestää vertailun vain osittain muihin. Työelämätietoisuus melko kyseenalaista ja paras opetus/tieto tulikin vierailuilta. Palautetta kerättiin ajan henkeen melko paljon, mutta minkäänlaista vaikutusta sillä ei ollut. Opinnäytetyön tekeminen vain iso 'harjoitus', ei muuta.
- Teoriaa ajoittain runsaasti, mikä edellytti omatoimisuutta. Maastotyötä yleensä sopivasti.

Aikuisopiskelijat

- Enemmän olisi pitänyt hyödyntää myös opiskelijoiden työelämysuhteita ja osaamista.
- Pääosin opetus oli ajantasaista, mutta osalla opettajista olisi saanut olla läheisempi kontakti nykyaikaiseen työelämään.
- Sain sen tutkinnon, mitä lähdin opiskelemaan ja tavoiteajassa.

- Monimuoto-opinnoissa liian vähän lähiopetusta ja sen sisällöissä olisi ollut välillä toivomisen varaa. Aikaa käytettiin liikaa vähemmän tärkeisiin asioihin kun olisi ollut paljon tärkeitä asioita harjoiteltavana, ammattiasioita. Maasto-opetusta olisi saanut olla enemmän.
- Suuria eroja opettajien kanssa. Liian paljon vanhaa materiaalia käytössä, joskus opetus ei linjassa viime tutkimusten kanssa. Paljon oman onnen nojalla, ehkä nuorisokirjallisuudessa on enemmän ohjausta.
- Palaute vaikutti vain vähän.
- Toisinaan kävi mielessä, että opettajat olivat liian tiukilla ja muutamat asiat jäivät hieman pintapuolisiksi. Samat opettajat myös nuorisoryhmillä sekä muilla vuosikursseilla. Lisää ammattitaitoisia opettajia palkkalistoille, niin opetustaso pysyy edelleen hyvänä.
- Toteutus oli kauttaaltaan laadukasta ja vastasi kyllä melko hyvin niitä odotuksia, jotka syntyivät koulutuksen alettua. Etukäteen minulla ei ollut minkäänlaisia ajatuksia tai toiveita opetuksen tasosta.
- Opetuksen toteutus hyvin järjestetty. Tehtävien tekeminen edellytti intensiivistä opiskelua lähijaksojen välisinä aikoina.
- Opettajat olivat pääsääntöisesti kiinnostuneita ja ammattitaitoisia omissa aineissaan. Keskustelut ja ilmapiiri tukivat hyvin opetusta. Maastokäyntejä ja yritysvierailuja voisi olla enemmänkin.
- Olin tyytyväinen opetuksen toteutukseen, koska monet opettajat käyttivät työelämän esimerkkejä paljon opetuksessa.
- Monimuoto-opetus vähäisten kontaktipäivien vuoksi vaikeuttaa etenkin maasto-opetuksen toteuttamista. Etätehtäviä oli sopivasti, mutta vaihtelu opintojaksoittain oli liian suuri. Jos etätehtävät oli tehnyt perusteellisesti, niin mielestäni aikaa käytettiin lähijaksoilla niihin turhan paljon. Aika olisi voitu käyttää vaikka maasto-opetukseen. Opetuksen ilmapiiri ja ryhmä tukivat oppimistani erinomaisesti.
- Opetus oli mielestäni hoidettu hyvin ammattitaitoisesti.
- Työkokemusta minulla on paljon ja urautuminen on haitta uuden oppimiselle.
- Opettajat ja oppimisympäristöt tätä päivää.
- Opetuksen toteutus oli hyvin riippuvainen opettajasta. Arvosanoja opetuksesta olisi voinut antaa hyvinkin hylätyistä kiitettävään, hajontaa opetuksen tasossa oli paljon.
- Enemmän opetusta työpaikalla, eli metsässä.
- Ammattimaista.
- Toteutuksen osalta odotukset jopa ylittyivät, koska opettajien ammattitaito ja asiantuntemus oli erittäin hyvää. Meidän ryhmässä oli lisäksi opiskelemassa jo pitkän linjan metsäammattilaisia, ja heidän arvokas kokemus metsäasioissa teki opiskelusta entistäkin laadukkaampaa.
- Käytännön opetusta odotin olevan enemmän.
- Opettajat ammattitaitoisia, opetuksen lähijaksot täynnä asiaa ja etätehtävät pääosin kiinnostavia ja sopivan haastavia.
- Erittäin hyvin organisoitu ja otti huomioon työelämälähtöisyyden.
- Toteutus vastasi melko hyvin ennako-odotuksia. Kaikkia toivomiani valinnaisia aineita ei toteutettu.

- Metsäsuunnittelu-, paikkatietojärjestelmät ja kirjanpitoskurssit olivat todella huonoja. Paikkatietokurssilla pompittiin aiheesta toiseen oppimatta mitään. Metsäsuunnittelussa ei kerrottu mitään nykyaikaisten maastotallentimien käyttömahdollisuuksista, vaikka koulullakin on ko. laitteita. Valtaosa työstä meni turhaan käsin naputteluun. Kirjanpitoskurssi meni 1970-luvun hengessä paperilla tuhratessa, kirjanpito-ohjelmia ei edes mainittu.
- Opetus pääosin hyvää.
- Työelämä sekä harjoittelu tuntuivat olevan erillään koulutuksesta. Opiskelija itse vastasi harjoittelusta, se sopii niille joilla ennestään työpaikka tai yhteyksiä. Oppilaitos voisi järjestää työnantajien ilmoituksia, tapahtumia ja rekrytointejakin esim. auditoriossa. Hyvää oli kuitenkin edes muutama tapahtuma sekä harvojen suurten yritysten osallistuminen jossakin muodossa. Pienet yritykset jäivät loistamaan poissa olollaan, vaikka olisivat vailla hyviä ja motivoituneita harjoittelijoita tai opinnäytetyön tekijöitä. Selkeä parannuskohde oppilaitokselle. Opetus sinällään oli korkeatasoista suurimmalta osaltaan.
- Koulutus oli hyvin työelämälähtöistä mikä on hyvä asia. Oppilaan ohjaus opintojen eri vaiheissa, ei kiinnitetty huomiota juuri lainkaan.
- Lopputyön laadinnassa olisin kaivannut tukea enemmän.
- Opetuksessa olisi kannattanut ottaa enemmän huomioon ja hyödyntää opiskelijoiden osaaminen. Monilla oli työelämästä hyvät tiedot ja taidot eri asioissa. Mieleen jäi erityisesti metsäenergiakurssi, jonka piti opettaja, joka oli juuri aloittanut (tullut työelämästä, ei opettajakoulusta) ja kuullut pari päivää aiemmin, että hän vetää metsäenergiakurssin aikuisopiskelijoille. Siinä sitten luennoilla katseltiin, kun hän luki edellisen opettajan tekemiä dioja. Maastossakin kävimme, siitä plussaa. Kurssilla oli osallistujia, jotka mm. työseen ostivat metsäenergiaa ja oli siellä alaa opiskellutkin. Nämä osaamiset olisi pitänyt hyödyntää. Kielten opetus oli melko perinteistä eikä nykytekniikkaa hyödynnetty.
- Hyvää ja asiantuntevaa opetusta.
- Annetun opetuksen ja ohjauksen taso vaihteli opettajan mukaan, mutta pääosin OK.
- Liikaa teoriaa. Käytäntöä vähän. Opiskelijan tukeminen esim. opinnäytetyön osalta saattoi olla opettajalta pelkkää tiuskimista.
- Moni asia ennatettiin käsittelemään vain pintapuolisesti.
- Opetus oli hyvin toteutettu.
- Maastopäivät oli suunniteltu ja toteutettu hyvin. Etäluentoja oli joskus liian tiiviisti ja oppimistehtävien palautusaikataulu oli tiukka. Vastaavasti kurssiarvosanoja sai pahimmillaan odotella puoli vuotta. Olin hyvin pettynyt suomenkielen /viestinnän opetuksen tasoon sekä opinnäytetyön ohjaaminen oli heikkoa.
- Minulle riitti opiskelujen toteutuminen. Kiitokset vahvalle työkokemukselle urallani, mutta alanvaihtajien kannalta ehkä liian vähän käytännön työharjoittelua ja monipuolisuuden puutetta. Tietenkin on opiskelijasta itsestä kiinni hankkiiko monipuolisia työosaamiskokemuksia.
- Maasto-opetusta saisi olla enemmän sekä harjoittelujaksoja pitäisi pidentää. Seuraamalla ammattilaisten työskentelyä ja tekemällä itse oppii parhaiten.
- Studerade största delen på distans och det ordnades på utmärkt sätt från studieplatsen. Glad att man ställde så höga krav eftersom det krävs en hel del discipline när man studerar på distans.
- Monimuoto-opiskelut aikuiselle työssä käyvälle perheelliselle kaukana asuvalle opiskelijalle on ainoa mahdollisuus opiskella.

- Opiskelin monimuoto-opiskeluna ja toteutus lähiopetuksen, etäopetuksen ja itseopiskelun suhteen oli erittäin hyvä.
- Opetuksen taso vaihteli melko paljon. Osittain suunnittelemattomuus haittasi kontaktiopetusta.
- Monimuoto onnistui hyvin.
- Monimuoto-opinnoissa oman haasteensa toi työssäkäynnin ja opiskelun yhdistäminen. Se oli paikoin jopa rankempaa mihin oli valmistautunut. Monesti kotitehtävissä deadline't paukkui ja niitä palautettiin reilustikin myöhässä, mutta opettajilla (ainakin suurimmalla osalla) riitti ymmärrystä meille aikuisopiskelijoille eikä tehtävien palautusten kanssa oltu ihan niin tarkkoja kuin nuorisopuolen kanssa. Maasto-opetusta olisi voinut olla jopa vieläkin enemmän, mutta monimuoto-opetuksessa lähijaksojen käytettävissä oleva aika asetti toki omat rajoituksensa. Opetus oli käytännönläheistä ja teoriaa ja käytäntöä oli sopivasti sekaisin. Monesti koki haluavansa lisää teoriatietoa jostain asiasta, sai opettajilta hyvin vinkkejä mistä kannattaa lukea etäjäksellä, jos viitsii.